

TNÚHU NÍ CHÍDÓ TNÚNÍ TÉ JUÀÁ

Déhe Yá Ndiöxí ní cuu-gá ìⁿ ñáyiu

1 ¹Cùmání-gă ngáva ñuyíú, te sa ndècu ndihi Yá Ndiöxí Déhe-gá. Te ìⁿ-ni xīcuu-gá. Te Déhe-gá-áⁿ nǐ cuu-gá dàtná ìⁿ tnúhu, chi ní cachí tnúhu-gá nàcuáa càa Tátá-gă Dútú Ndiöxí. ²Te sa ndècu-gá ndihi Dútú Ndiöxí te ní ngáva ñuyíú. ³Te diu-ni tnúhu mee Dútú Ndiöxí ní cuu ní cadúha Déhe-gá nchaa sá ìó ñuyíú. Te núu ñá túú Dèhe-gá ñá, te ñá túú nă coo ñuyíú-a ni cùu. ⁴Te diu-ni Déhe-gá quidé-gă ndécú-ó, te ní dáyèhé-gá iní-ó nàcuáa cundecu-o. ⁵Te tnúhu-gá ní xité nuu-xi núu ndécú nchaa ñáyiu ñuhu ichi cuehé ichi duha. Te ñáyiu-áⁿ cúŷ-yu dàtná cue ñáyiu ndècu ìⁿ núu néé, te diu-ní-yu cachí iní-yu xocàní-yu tnúhu-gá dico vá ndácŷ-yu.

⁶⁻⁷Te ní xindecu ìⁿ téé ní xínani-dě Juàá, te téé-áⁿ nǐ táuchíúⁿ Yă Ndiöxí sá cãháⁿ-dé tnúhu-gá núu ñáyiu. Te ní xáhaⁿ-dě xíí-yu sá vëxi Déhe-gá ñuyíú-a, te dandixi túu-gá iní-yu cuendá cutnùní iní-yu nàcuáa ndùu cuendá Yă Ndiöxí cuendá quíndáá iní-yu tnúhu-gá. ⁸Te ñá díú mèe té Juàá ní dândixi túu-dé iní-yu cuendá cutnùní iní-yu nàcuáa ndùu cuendá Yă Ndiöxí, chi cuendá-ni ní xica cuu-dé ní cãháⁿ-dé sá Dèhe Yá Ndiöxí véxi-gá dandixi túu-gá iní-yu. ⁹Te ndáá ndisa sá méé-gă dândixi túu-gá iní ñáyiu ñuyíú-a cuendá cutnùní iní-yu nàcuáa ndùu cuendá Yă Ndiöxí.

¹⁰Te ní xindecu-gá ñuyíú-a, te ñáyiu ñuyíú-a ñá ní cùtnuní iní-yu yoo cùu-gá, te diu-ni mee-gă ní cadúha-gá ñuyíú-a ní quide-gá chiuⁿ ní táhú Dútú Ndiöxí. ¹¹Te ní quixi-gá ñuyíú nǐ càdúha mee-gă, dico cue ñáyiu ñuyíú-a ñá ní cùu váha iní-yu núu-gă. ¹²Dico davá-yu ní sándáá iní ñáhă-yu xii-gá, te ní nduu táhŷ-yu ní nduu déhe ñaha Yă Ndiöxí xíí-yu. ¹³Te ñá túú ní ndùu déhe ñaha-gă xíí-yu sá cúŷ-yu déhe ñáyiu ñuyíú-a, àdi sá ndécú tătă-yu, nănă-yu chi mee Yă Ndiöxí ducaⁿ nǐ cuiní-gá cunduu sá ndúú dèhe ñaha-gă xíí-yu.

¹⁴Te Déhe-gá ní quixi túu-gá ñuyíú-a, te ní cuu-gá ìⁿ yiqui cùñú ní xindecu ndihi ñaha-gă xii nchoo cuè ñáyiu ní xica cuu túu ndihi-gá. Te ní xiní-ó să ìo cãhnu cuu-gá cuendá sá íⁿ dìi díi-ni-gă cúú-gă Déhe Yá Ndiöxí, te ìo cùndahú iní ñáhá-gă chíndèe ñaha-gá xii nchoo ñáyiu ndècu ñuyíú-a,

te ío ndáá càháⁿ-gá. **15**Te duha ní cáháⁿ té Juàá cuèndá Déhe Yá Ndiöxí ní xáhaⁿ-dë xii ñáyi:

—Cuèndá téé iha ni cáháⁿ-í ndéé cãni-gá ní cachí-í sá quíxí ìⁿ téé quixi. Te téé-áⁿ cúnùu-gá-dé, chi díhna-gá-dé sa ndècu-dé dàcúúxí yùhú —duha ní xáhaⁿ-dë xii-yu.

16Te ío váha iní Yaá-áⁿ chi xito ñaha-gá xii-o nchàa-o ìⁿ nduu ìⁿ nduu.

17Te ndíi Moisés ní cachí tnúhu ndíi tnúhu Yá Ndiöxí tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacúáa cundecu-o, dico Déhe-gá Xítohó Jesucrístú ní cachí-gá sá ío cùu iní ñáhá Yá Ndiöxí xii-o. Te ní cáháⁿ-gá nchaa dava-gá tnúhu ndáá.

18Te ñá íⁿ ñáyi xini túu-yu Yá Ndiöxí. Dico ìⁿdii díi-ni Déhe-gá Yaá ndécú ndìhi-gá càchí tnúhu-gá nàcuáa càa-gá.

Té Juàá téé dàcuandute ñaha xii ñáyi càháⁿ váha-dé cuèndá Xítohó Jesucrístú

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

19Te cue téé isràél ndécú ñùú Jerusàlén ní tendaha-güedë cue dútú ndìhi cue téé cùu levítá cuáháⁿ-güedé núú ndécú tē Juàá ndúcú tnúhu-güedé núú-dë nùu ná téé cùu-dé. **20**Te ní cáháⁿ ndáá-dé ní xáhaⁿ-dë xii-güedé:

—Yúhú, ñá díú Crístú Yaá ní tendaha Yá Ndiöxí véxi ñuyíú-a cùu-í —càchí-dé xáhaⁿ-dë.

21Te ní xáhaⁿ tùcu-güedé:

—¿Te yoo cùu yohó váíⁿ? ¿Á yòhó cúu-n tē Èliás? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tē Juàá:

—Yúhú, ñá díú tē Èliás cúu-í —càchí-dé xáhaⁿ-dë.

Te xáhaⁿ tùcu-güedé:

—¿Te yòhó cúu-n tē ní cachí cue téé ndéé sanaha quixi cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí-áⁿ? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-dé.

Te ní xáhaⁿ-dë:

—Ni ñá díú tē-áⁿ cúu-í —càchí-dé xáhaⁿ-dë xii-güedé.

22Te ní xáhaⁿ tùcu-güedé:

—¿Te ná téé cùu yohó váíⁿ?, cuèndá ducaⁿ nàcani tnúhu-ndí núú cuè téé ní tendaha ñaha xii-ndí véxi-ndí, te cáháⁿ duuⁿ-n nùu ná téé cùu-n —cachí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-dé.

23Te ní xáhaⁿ tē Juàá:

—Yúhú cúu-í téé xica cáháⁿ xití yucu nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Chàiaá, chi ndíi-áⁿ ñí cachí ndíi: “Chí dánhá ìchi cuehé ìchi duha ndècu-ndo te tni-ndo ìchi váha, chi véxi Yaá ío cùnùu”, duha ní cachí ndíi —càchí téé Juàá xáhaⁿ-dë xii-güedé.

24Te cue tée ndücu tnúhu núú tē Juàá nūu ná tée cùu-dé, cue tée-áⁿ nī tendaha ñàha cue tée cùu fariséú xii-güedé. 25Te ní xáhaⁿ tùcu-güedé xii tē Juàá:

—¿Ná cuendá dáciuandute-n ñáyiú te núu ñá díú Crístú cúu-n, te ni ñà díú tē Èliás, te ni ñà díú tē véxi cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí cúu-n váiⁿ?
—càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-dé.

26-27Te ní xáhaⁿ tē Juàá:

—Yúhú ní ngódó núu-í dáciuandute-í ñáyiú. Dico nchícúⁿ ñⁿ tée véxi, te tée-áⁿ cúnüu-gá-dé dáciuúxí yúhú, chi yúhú cúu-í ñⁿ tée duuⁿ duuⁿ ñá túú tàú nandaxi cuèdicó ñⁿ chàú-dé dico quide-í chiuⁿ-dé. Te tée-áⁿ sa ñùhu tnahá-dé tnuú-ndó dícó-ni sá ñá túú xini-ndó-dé —càchí-dé xáhaⁿ-dē.

28Duha ní cuu ñuú Bètábará ñuú cáá ndàa ingá xio yúte Jòrdán, yacáⁿ ní xindecu tē Juàá ní dáciuandute-dé ñáyiú.

Jèsús quidé càhnu iní-gá nchaa yícá cuèchi ñáyiú

29Te nduu tnēé ní xini tē Juàá Jèsús véxi yatni-gá núú ndécú-dē ndihi ñáyiú. Te ní xáhaⁿ-dē xií-yu:

—Chí cündèhe tée-áⁿ, chi tée-áⁿ cúu-dē Crístú Yaá ní tendaha Yá Ndiöxí véxi ñuyíú-a, te véxi-dé cada càhnu iní-dé nchaa yícá cuèchi ñáyiú ñuyíú. Te cùu-dé dàtná ñⁿ mbéé quiti ío váha iní-xi. 30Te diu tée-áⁿ ní cachí-í sá cánchezúⁿ-dé quixi. Te cúnüu-gá-dé dáciuúxí yúhú, chi díhna-gá-dé sa ndècu ní cachí-í xii-ndo. 31Te ni yúhú ñá túú xini-í-dé ní cùu, dico xica cuu-í dáciuandute-í ñáyiú cuendá nchaa ñáyiú isràèl quini ñáhà-yu xii-dé —càchí-dé xáhaⁿ-dē xií-yu.

32Te ní xáhaⁿ tùcu-dé:

—Ní xini-í Espiritú Yá Ndiöxí ní quee-xi andiu véxi cuuⁿ-xi ngúndecu ndihi ñaha-xi xii-dé, te dàtná cáá lõmá cáá Espiritú-áⁿ véxi cuuⁿ-xi. 33Te yúhú ñá túú xini-í-dé ní cùu, dico Yá Ndiöxí Yaá ní tendaha ñàha xii-í xicá cùu-í dáciuandute-í ñáyiú, Yaá-áⁿ nī cachí tnúhu-gá sá tē na quini-í ngúndecu ndihi Espiritú-gá sá véxi cuuⁿ andiu, te tée-áⁿ taxi-dé Espiritú-gá cundecu ndihi-o. 34Te yúhú ní xini-í-dé te xini ndáá-í sá Dēhe Dútú Ndiöxí cúu-dē. Te xiáⁿ càchí tnúhu-í xii-ndo —càchí tē Juàá xáhaⁿ-dē xií-yu.

Cue tée díhna nuu xica cuu ndihi Jesús

35Te nduu tnēé-áⁿ diu-ni xiáⁿ ndécú tē Juàá ndihi úú cue tée xica cuu ndihi-dé. 36Te ní xini-dé Jèsús ñúhú-gá ichi, te ní xáhaⁿ-dē xii cue tée xica cuu ndihi-dé-áⁿ:

—Chí cündèhe tée-áⁿ, chi tée-áⁿ cúu-dē Crístú Yaá ní tendaha Yá Ndiöxí véxi ñuyíú-a. Te cùu-dé dàtná ñⁿ mbéé quiti ío váha iní-xi —càchí-dé xáhaⁿ-dē.

37Te sá ducáⁿ nǐ cáháⁿ té Juàá núú cuè téé úú ndíhi-dé-áⁿ nǔu ní chinchícúⁿ-güedé Jèsús. 38Te ní nchócótó-gǎ ndàa sátá-gǎ, te ní xiní-gá sá nchìcúⁿ ñáhá-güedě xii-gá. Te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—¿Ná nándücu-ndo? —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedě:

—¿Ndèé ndécú-n, Ràbíí? —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

Te Ràbíí-áⁿ quéé-xí Mèstrú tnúhu mee-güedě. 39Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Chí nèhé te quini-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ.

Te ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te ní quexìo-güedé núú quidé vèhe-gá. Te ndècu-ni-güedé ndíhi-gá ní cuaa, chi dàtná òré caa cúmí sacuaa ní sáa-güedé.

40Te úú cue téé-áⁿ nǐ tñii-güedé tnúhu ní cáháⁿ té Juàá, te ní chinchícúⁿ-güedé Jèsús. Te núú úú cue téé-áⁿ, ìiⁿ-dé nání-dě Ndríxí, te ñaní-dé cúú tǎ Xímú, àdi Pelú chi úú dù-dé. 41Te té Ndríxí-áⁿ nǐ nanducu-ni-dě ñaní-dé te ní xáhaⁿ-dě:

—Ní naníhí-ndǐ téé cùu Mesiás —càchí-dé xǎhaⁿ-dě.

Te Mesiás-áⁿ quéé-xí Crìstú tnúhu mee-güedě, Yaá ní tendaha Yǎ Ndiöxí véxi ñuyíú-a. 42Te ndèca té Ndríxí ñaní-dé cuáháⁿ núú ndécú Jèsús. Te òré ní xiní ñáhá Jèsús xii té Xímú, te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Yòhó cúú-n tǎ Xímú déhe té Jònás, te vitna danàni ñaha-í Cèfás xii-n —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ.

Te Cèfás-áⁿ quéé-xí Pèlú tnúhu mee-güedě.

Jèsús ní cáháⁿ-gá té Lìpé ndíhi té Natanàél

43Te nduu tnèé ní sani iní-gá quíhíⁿ-gá distritú Galileá. Te ní naníhí-gǎ ìiⁿ téé nàni Lipé, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Néhé ná quíhíⁿ-ó nǔú quíhíⁿ-í-a —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ.

44Te té Lìpé-áⁿ cúú-dě téé ñuú Bètsaidá. Te diu-ni ñuú yàcáⁿ cúú ñuú té Ndríxí ndíhi té Pèlú. 45Te té Lìpé ní naníhí tnáhá-dě ndíhi té Natanàél, te ní xáhaⁿ-dě:

—Ní naníhí-ndǐ téé dii cuèndú-xi ní chídó tnùní ndíi Moisés ndíhi dava-gá cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha. Te téé-áⁿ nání-dě Jèsús déhe té Chèé, téé ñuú Nazàrét —càchí-dé xǎhaⁿ-dě.

46Te ní xáhaⁿ tǎ Natanàél xii té Lìpé:

—¿Te náa ío váha càa ñuú Nazàrét nǔu da yàcáⁿ quee téé cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí? —càchí-dé xǎhaⁿ-dě.

Te ní xáhaⁿ tǎ Lìpé:

—Néhé ná quíhíⁿ-ó te quini-n —càchí-dé xǎhaⁿ-dě.

47Te òré ní xiní Jèsús té Natanàél tá cùyatni-dé cuáháⁿ, te ní cáháⁿ-gá cuèndá-dé te ní cachí-gá:

—Tée véxi-ǎⁿ cúú-dě mei tēe isràél, te ñá ííⁿ ndùu dandahú-dé ñáyiú —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ.

48Te ní xáhaⁿ tēe Natanàél xii Jèsús:

—¿Te nása náquiní ñáhá-n? —càchí-dé xǎhaⁿ-dě.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yúhú sa ní xiní ñáhà-í xii-n òré ndécú-gǎ-n càha yutnu ngúxí-ǎⁿ te ni tēe Lìpé vátá cáná ñàha-gá-dé xii-n òré-áⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

49Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá, núu ní xáhaⁿ tēe Natanàél xii-gá:

—Mèstrú, yòhó cúú-n Dēhe Dútú Ndiǒxí yíndàha-n ñáyiú isràél —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

50Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ:

—Cuèndá sá ñí xiní ñáhà-í xii-n càha yutnu ngúxí xíǎⁿ iní ñáhá-n, dico cuéhé-gǎ núú sǎ quíní-n —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

51Te ní xáhaⁿ tùcu-gá:

—Na càchí tnúhu ndáá-í sá sàá nduu, te quiní-ndó nàcaáⁿ andiu. Te quiní-ndó cuè espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí sá ndàa nuu-xi quide-xi núú cùndècu yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Vico tnǎndaha ió ñuú Cànaá

2 1Te nduu úní sá dúcáⁿ ñí cuu te ní xóo ííⁿ vico tnǎndaha ñuú Cànaá, ííⁿ ñuú yíndèhu distritú Galileá. Te yàcáⁿ ní xíndecu nǎná Jèsús. 2Te tnàhá Jèsús ndíhi cue tēe xìca cuu ndíhi-gá ní cáháⁿ-yu cuáháⁿ-gá ndíhi-güedé vico-áⁿ. 3Te òré ní ndíhi vínú, te ní xáhaⁿ nǎná Jèsús xii-gá:

—Ñá túú-gǎ vínú ndécú ndíhi-yu —càchí-aⁿ xǎhaⁿ-aⁿ.

4Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-aⁿ:

—Nǎá, ñá túú xìni ñuhu-xi da yúhú cúñaha-n cuèndá vínú-áⁿ, chi vátá tnàhá-gá òré quiní-yu yoo cùu yúhú —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

5Te ní xáhaⁿ-aⁿ xii ñáyiú xìnu cuechi:

—Cada-ndo nchàa nacuáa na càháⁿ Jèsús —càchí-aⁿ xǎhaⁿ-aⁿ.

6Te yàcáⁿ nútnǎi ínú quídi yúú te quée dàtná ííⁿ cièndú lítrú ndute ííⁿ ííⁿ quídi-áⁿ. Te ndute-áⁿ nándíhi ñáyiú isràél ndáhǎ-yu te nàqueté-yu cóhǒ-yu chi ducaⁿ tnàhí quidé-yu nàcuáa sàndáá iní-yu Yá Ndiǒxí. 7Te ní xáhaⁿ Jèsús xii nchaa cue tēe xìnu cuechi:

—Nadachítú-ndó ndùte ndí nchaa quídi-áⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te ní nadachítú-güedé. 8Te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Vitna te tava-ndo lùha, te canehe-ndo quĩhíⁿ cuáha-ndo tée quide vico —cachí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Te ducaⁿ nĩ quide-güedé ní tava-güedé luha nèhe-güedé cuáháⁿ ní sáha-güedé tée quide vico. ⁹Te ní xito ndéé tée quide vico-áⁿ, te sa ní nduu-xi vínú, te ñá túú ní xíní-dé ndéé véxi-xi, dico mee cuè tée xinu cuechi sa naha-güedé núú nĩ tava-güedé. Ducaⁿ te tée quide vico-áⁿ nĩ cana-dé tée tnãndaha. ¹⁰Te ní xáhaⁿ-dë:

—Nchaa ñáyiú quide vico queñuhú-yu díhna-gá vínú váha. Te sa vãi vínú váha xihí-yu, te dãtnùní queñuhú-yu vínú ndàhú. Te yòhó díhna-gá vínú ndàhú ní queñuhu-n, te ndéé núú nĩ ndihí-ná ní queñuhu-n vínú váha —càchí tée quide vico-áⁿ xáhaⁿ-dë xii tée tnãndaha-áⁿ.

¹¹Te sá nĩ nadatìu Jesús ndute-áⁿ nĩ nduu-xi vínú cúú-xí ìⁿ chiuⁿ díhna nuu sã vã yõo tnàhí ndàcu cada ní quide-gá ñuú Cànaá, ìⁿ ñuú yíndèhu distritú Galileá, te chiuⁿ ní quide-gá-áⁿ cúú-xí ìⁿ chiuⁿ cahnu vihi, núú xiãⁿ ní cutnùní iní-yu sá ìo càhnu cuu-gá, te ní sándáá iní ñáhá nchàa cue tée xìca cuu ndihí-gá.

¹²Te sátá nĩ yáha vico, te ní xica Jèsús ndihí nãná-gã, ndihí cue ñaní-gá, ndihí nchaa cue tée xìca cuu ndihí-gá cuáháⁿ-yu ñuú Capèrnaúm. Te yàcáⁿ ní xíndecú-yu ìⁿ úú nduu ndihí-gá.

Jèsús ñá túú tnàhá iní-gá nàcuáa quide ñáyiú xití veñúhu

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³Te ta cùyatni cada ñáyiú isràél vico pàscuá, te ní xica Jèsús cuáháⁿ-gá ñuú Jerusalén. ¹⁴Te sátá nĩ sáa-gá yàcáⁿ, te ní xica-gá cuáháⁿ-gá veñúhu càhnu sá ìo cùnuyu, te xití veñúhu-áⁿ nĩ xiní-gá ndécú ñáyiú dìcò-yu ndicutu, mbëé ndihí lõmá, te tnàhá ñáyiú dàma díhúⁿ núcõo-yu ní xiní-gá.

¹⁵Te ní queheⁿ-gá ìⁿ úú yoho, te ní cáunuu tnàha-gá, te ní dáyùhu-gá ñáyiú ní queé-yu quehé veñúhu, ndihí ndicutú-yu ndihí mbëé-yu. Te cue ñáyiú dàma díhúⁿ-ãⁿ ní dãngõyo-gá díhúⁿ-yu, te ní dándúá-gá mèsá-yu.

¹⁶Te ní xáhaⁿ-gã xii cue ñáyiú dìcò lómá:

—ìQueñuhu-ndo nchàa quitì-a xití veñúhu-a! ìVá cádá-ndó vèhe núú yãhu núú cúú vèhe Tàtá-í Dútú Ndiõxí! —càchí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

¹⁷Te xiãⁿ ní ndacu iní cue tée xìca cuu ndihí-gá sá dúcáⁿ yòdo tnuní núú tütú-gá, te càchí-xi: “Ìo cùyica iní-í chi ñá cuìní-yu canehe ìí-yu vehe Tàtá-í”, duha càchí-xi núú tütú-gá.

¹⁸Te ní xáhaⁿ cuè tée isràél xii-gá:

—¿Ná cúú sã vã yõo tnàhí ndàcu cada, cada-n cuèndá cutnùní iní-ndí sá cúú dùha taxi tnuní ñáhá-n xii-ndí-i? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

¹⁹Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Chí dǎngòyo veñúhu-a, te není xítí úní nduu te sa nadaxínu-í
—càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

20Te ní xáhaⁿ tùcu cue tée isràél:

—Údico íñú cuíá nǐ xíndecuu-güedé ní sáá veñúhu-a, te yòhó cuíní-n
nàdaxínu-n xítí úní-ni nduu —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

21Dico sá nǐ cáháⁿ-gá chi ñá díú cuendá veñúhu ni cǎháⁿ-gá chi cuendá
yiquí cùñú-gá ní cáháⁿ-gá. **22**Núu sátá nǐ xíhí-gá, te ní ndoto-gá, te òré-áⁿ
nǐ ndacu iní cue tée ní xica cuu ndíhi-gá nàcuáa ní cáháⁿ-gá, núu xíáⁿ ní
sándáá iní-güedé tnúhu yòdo tnuní núu tütú-gá. Te ducaⁿ te ní sándáá
iní-güedé tnúhu ní cáháⁿ-gá.

Jèsús xiní-gá nàcuáa càa iní nchaa ñáyiu

23Te òré ndécú Jèsús vico pàscuá, te ío vai ñáyiu ní sándáá iní ñáhá
xii-gá cuendá ío titní sá vǎ yòo tnàhí ndàcu cada ní quide-gá ní xiní-yu.

24Dico Jèsús ñá ní cǎháⁿ-gá nchaa tnúhu ñùhu iní-gá, chi sa ní cutnùní
iní-gá sá ñà túú cùu váha iní-yu. **25**Te ñá túú xini ñuhu-gá ìⁿ ñáyiu cúñaha
nàcuáa càa iní nchaa tnàha ñáyíu-yu, chi mee-gǎ sa nàha ndáá-gá nàcuáa
càa iní-yu nchaá-yu.

Jèsús ndíhi té Nicòdemú

3¹Ní xíndecu ìⁿ tée cùu fariséú ní xínani-dě Nicòdemú, te ní cuu-dé ìⁿ
tée cùnuu núu ñáyiu isràél. **2**Te tée-áⁿ nǐ sáháⁿ-dé niú ní cáháⁿ ndíhi-dé
Jèsús, te ní xáhaⁿ-dě:

—Mèstrú, yúhú ndíhi dava-gá-güedé sa nàha-ndí sá Yǎ Ndiöxí ní
tendaha ñàha-gá xii-n vëxi-n dǎnehé ñáhá-n xii-ndí, chi núu ñá túú Yǎ
Ndiöxí ndécú ndíhi-n, te vá ndácú-n càda-n nchaa sá vǎ yòo tnàhí ndàcu
cada quide-n —cachí-dé xáhaⁿ-dě.

3Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-n sǎ ncháá ñáyiu vá ná càcu saa tucu, te vá
ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

4Te ní xáhaⁿ tǎ Nicòdemú:

—¿Te nása cada ìⁿ ñáyiu sa ní yíi te cacu-ni tucú-yu? ¿Náa ndíhu
tucú-yu xítí nǎnǎ-yu te cacu tucú-yu xito cùu uú-ǎⁿ? —càchí-dé xáhaⁿ-dě
xii-gá.

5Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-n sǎ ncháa ñáyiu na ndùu ndoo nduu nine
iní-xi cuú-yu ñáyiu ní na càcu saa ndíhi ndute ndíhi Espíritú Yǎ Ndiöxí,
ñáyiu-áⁿ ndíhu ndaha ñàha-gá xii-yu. **6**Te nchaa ñáyiu càcu ñuyíu-a, chi
déhe ñáyiu ñuyíu-a cùu-yu. Te ñáyiu ní nduu ndoo ní nduu nine iní-xi,
ñáyiu-áⁿ nǐ nduu táhǔ-yu Espíritú Yǎ Ndiöxí te tàxi tnuní ñáhá-nǎ

Espiritú-gá xií-yu. ⁷Te vá cúñũhu-n tnũhu ní cáháⁿ-í-a, chi nchaa ñáyiú ní sándáá iní ñáhá xii-í ní nduu ndoo ní nduu nine iní-yu, te ñáyiú-áⁿ cúũ-yu dàtná ñáyiú ní nacacu saa. ⁸Táchí ndèni xíaⁿ tècú dóho-o xico-xi, dico ñá túú xini-ó ndèé ichi véxi-xi, te ni ñà túú xini-ó ndèé ichi cuáháⁿ-xi. Ducaⁿ sãtnahá-xi cùu Espiritú-gá ndécú ndìhi ñáyiú ní nduu ndoo ní nduu nine iní-xi —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

⁹Te dătnùnì ní xicáⁿ tnúhú tùcu té Nicòdemú núú-gă, te xăhaⁿ-dë xii-gá: —¿Te nása ndùu tnúhu càháⁿ-n dùcaⁿ caháⁿ-n? —càchí-dé xăhaⁿ-dë xii-gá.

¹⁰Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yòhó cúú-n ìⁿ tée cùtnuní iní-xi, chi dàcuaha-n ñáyiú isràél, ¿te ñá tècú tnùnì-n tnũhu càháⁿ-í-u? ¹¹Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-n sã nchũhú càháⁿ-ndí ìⁿ sá ñí tecú tnùnì-ndí, te càháⁿ ndáá-ndí cuendá ìⁿ sá ñí xiní-ndí. Dico nchòhó ñá tècú tnùnì-ndó tnũhu càháⁿ-ndí. ¹²Te ñá sándáá iní-ndó tnũhu càháⁿ-í cuendá nchaa nàcuáa cùu ñuyíú-a, te uuⁿ-gá cada-ndo nõu cáháⁿ-í cuendá nchaa nàcuáa cùu andiu.

¹³Vá yõo ìⁿ sàá andiu, te cani-xi cuendú nàcuáa càa. Chi ìⁿdìi díi-ni yúhú véxi cuuⁿ-í andiu, te cùu-í ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo. Te diu-ni yacáⁿ ndaa-í cundecu-í. ¹⁴Te dàtná ní ndanehe ndíi Moisés cóó ñí sata caa ndíi-dí xití yucu, ducaⁿ càda ñaha-güedé cata caa ñaha-güedë núú cùrúxí xii yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo ìⁿ nduu, ¹⁵te ducaⁿ yăha-í cuendá nchaa ñáyiú na quèndáá iní ñáhá xii-í te nduu táhũ-yu cundecú-yu ndìhi Yá Ndiõxí ñí caa ñí quíhíⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

Yá Ndiõxí ío cùu iní-gá ñáyiú ñuyíú-a

¹⁶Te Yá Ndiõxí ío cùu iní-gá ñáyiú ñuyíú-a. Te ìⁿdìi-ni Déhe-gá ndécú, te ní tendaha ñàha-gá ní quixi-gá ñuyíú-a, te núu na quèndáá iní ñáhá ñáyiú, te vá cuíta nihnú-yu, chi nduu táhũ-yu cundecú-yu ndìhi-gá ñí caa ñí quíhíⁿ. ¹⁷Te Yá Ndiõxí ñá túú ní tendaha-gá Déhe-gá quixi-gá ñuyíú-a dacuíta nihnu-gá ñáyiú, chi ní tendaha-gã Déhe-gá ní quixi-gá sá dácăcu nihnu-gá ñáyiú ñuyíú-a núú ùhú núú ndàhú.

¹⁸Nchaa ñáyiú sándáá iní ñáhá xii Déhe-gá, te vá cuíta nihnú-yu. Te nchaa ñáyiú ñá túú sándáá iní ñáhá xii Déhe-gá ñùhú-yu ichi cuáháⁿ-yu núú ùhú núú ndàhú, chi ñá túú sándáá iní-yu Déhe Dútú Ndiõxí. ¹⁹Chi ní quixi Déhe-gá ñuyíú-a ní dándíxí tũu-gá iní-yu cuendá cutnùnì iní-yu nàcuáa ndùu cuendá Yá Ndiõxí te tñí-yu ìⁿ ichi váha ni cùu, te ñá ní tnàhá iní-yu, chi ní cudíí-gã iní-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá dăcúxí sã văha, núu xíaⁿ tá xíta nihnú-yu cuáháⁿ. ²⁰Te nchaa ñáyiú quide nchaa sá cuèhé sá dúhá ñă tnàhá iní-yu cutnùnì iní-yu nàcuáa ndùu cuendá Yá Ndiõxí, te ñá tñí-yu tnúhu-gá cuendá yùhú-yu nduu tnùnì nchaa sá

quídě-yu. ²¹Te nchaa ñáyiū ñūhu ichi ndáá cuíní-yu cutnùní iní-yu nàcuáa ndūu cuendá Yă Ndiöxí, te cùtnuní sá chíndèe ñaha-gá xií-yu, chi quide váha-yu.

Té Juàá tée dàcuandute ñaha xii ñáyiū càháⁿ váha tucu-dé cuendá Jèsús

²²Te sátá dúcáⁿ ñí cuu, te ní quee Jèsús cuáháⁿ-gá ndihi cue tée xica cuu ndihi-gá distritú Jùdeá. Te yàcáⁿ ní xíndecu tnaa-gá ndihi-güedé ní xóo dacuàndute-güedé ñáyiū. ²³Te ndècu té Juàá ñí xichi núú nání Ènón yatni ñúú Sàlém dacuàndute-dé ñáyiū, chi yàcáⁿ ío váha ñūhu ndute, núú xiáⁿ ní xóo quíhíⁿ ñáyiū yàcáⁿ ní xóo cuanduté-yu. ²⁴Duha ní cuu cútnàhá vátá ngává-gă té Juàá vecaá.

²⁵Te ní cacu ñí cuendú ní càháⁿ cue tée xica cuu ndihi té Juàá ndihi ñí ũú cue tée isràél, núú ndèdacàa sá váha-gá cada ñáyiū cuendá nduu ñí-yu. ²⁶Te ní sáháⁿ-güedé núú ndécú tē Juàá ní xáhaⁿ-güedē:

—Mèstrú, tée ní quixi núú ñí xíndecu-n ndàa ingá xio yúte Jòrdán, tée dii cuendú-xi ní càháⁿ-n, tée-ăⁿ dàcuàndute-dé tnàhá-dé ñáyiū. Te ío vai ñáyiū ní chinchícúⁿ ñáhá xii-dé —càchí-güedé xáhaⁿ-güedē xii-dé.

²⁷Te ní xáhaⁿ tē Juàá:

—Te vá yōo ñí ndàcu cada ñí chiuⁿ nacuáa cuu váha iní Yă Ndiöxí, te núú ñá túú mèe-gá chíndèe ñaha-gá xií-yu. ²⁸Te nchòhó sa nàha-ndo sá yūhú ní càháⁿ ndáá-í sá ñà díú Crìstú cúu-í, dico mee Yă Ndiöxí ní tendaha ñàha-gá yódó nūu-í véxi núú Yàá-áⁿ. ²⁹Te nchòhó xini-ndó sã ñí tée tnàndaha te xíchí tnàndaha ndihi-ná-dé cùndihi-dé. Te tée ní xica ndáhú ño cùdíí ñí-dé ndèdóho-dé nchaa tnúhu càháⁿ tée tnàndaha-áⁿ. Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu yūhú, chi ío cùdíí ñí-í sá vái ñáyiū ta chinchícúⁿ ñáhá xii Jesús cuáháⁿ. ³⁰Te uuⁿ-gá cuita cuu vai ñáyiū cutnùní iní-xi sá ño cùnūu-gá, te yūhú cuita ndóo ndee-í quíhíⁿ —càchí-dé xáhaⁿ-dē xii-güedē.

Crìstú véxi cuuⁿ-gá andiu

³¹Te ñí dii díí-ni Crìstú Yaá véxi cuuⁿ andiu cùnūu-gá núú ñúyíú-a. Te nchaa ñáyiū ndècu ñúyíú-a cùu-yu ñáyiū ñúyíú iha, te càháⁿ-yu sá cúu-xí ñúyíú-a. Dico Crìstú Yaá véxi cuuⁿ andiu ³²càháⁿ-gá ñí sá ñí xiní-gá, te càháⁿ-gá ñí sá ñí tecú dóho-gá. Te ñá túú cuíní-yu quindáá iní-yu tnúhu càháⁿ-gá. ³³Te nchaa ñáyiū tnèi tnúhu càháⁿ Yaá véxi cuuⁿ andiu-áⁿ càháⁿ-yu sá tnúhu Yă Ndiöxí cúu-xí ñí sá ndáa. ³⁴Te Déhe-gá Yaá véxi cuuⁿ andiu càháⁿ-gá mee-ni tnúhu-gá. Te ñá ùhú iní-gá ní sãñaha-gă Espiritú-gá ndécú ndihi Déhe-gá. ³⁵Te Dútú Ndiöxí ío cùu iní-gá Déhe-gá, núú ní xáhaⁿ-gă sá mée-gă taxi tnùní-gá nchaandi túhú sá ío. ³⁶Te nchaa ñáyiū na quindáá iní ñáhá xii Déhe-gá, ñáyiū-áⁿ cundecú-yu ndihi-gá ñí

caa ni quíhíⁿ. Te nchaa ñáyiú vá quíndáá iní ñáhá xii Déhe Yá Ndiöxí ío dandòho ñaha-gá xií-yu.

Jèsús ndihi iiⁿ ñaha Sàmariá

4 ¹Te ní níhí cue téé cùu fariséú tñúhu sá vai-gá ñáyiú ta chinchícúⁿ ñáhá xii Jesús. Te ducaⁿ vai-gá-yu ta dàcuandute-gá cuáháⁿ dàcúxí tē Juàá. ²Te cuēi ñá díú mèe-gá dàcuandute ñaha-gá xií-yu, dico cue téé xica cuu ndihi-gá dàcuandute ñaha-güedé xií-yu. ³Te ní níhí Jèsús tñúhu nàcuáa càháⁿ cue téé cùu fariséú, núu ní ndee-gá distritú Jùdeá cuánuhú tucu-gá distritú Galileá.

⁴Te ichi ñùhu-gá ní nayáha-gá distritú Sàmariá. ⁵Te ní sáa-gá iiⁿ ñuú nání Sícár te ñuú-áⁿ yíndèhu-xi distritú Sàmariá. Te xíaⁿ cáá yàtni ñuhu núu ñí sáha táhú ndii Jàcób déhe ndii ndii Chèé. ⁶Te yàcáⁿ cáá dòco ní cuu cuendá ndii Jàcób. Te cùu-xi datná cuádava nduu ñùhu Jesús ichi, te ío ní xàú-gá ñuu ní sáa-gá yuhu dòco-áⁿ ñí ngóo-gá ndétátú-gá. ⁷⁻⁸Te ní xica cue téé xica cuu ndihi-gá cuáháⁿ-güedé xití ñuú Sícár cuánguaaⁿ-güedé sá cáxí-güedé. Te yuhu dòco-áⁿ núcòo-gá ní sáa iiⁿ ñadìhí ñaha distritú Sàmariá véxi quèhnu-aⁿ ndute, te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Taxi táhú luha ndute na còho-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă.

⁹Te ní xáhaⁿ ñadìhí-áⁿ:

—¿Ná cuendá da núu-í xicáⁿ-n ndùte coho-n? Te yòhó cúu-n tēe isràél, te yúhú cúu-í ñaha Sàmariá —càchí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-gá.

Te ducaⁿ ñí xáhaⁿ-aⁿ, chi ñá túú ndècu váha ñáyiú isràél ndihi ñáyiú distritú Sàmariá. ¹⁰Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-aⁿ:

—Ñá cútnùní iní-n ñă taxi Yá Ndiöxí xii-n, te ni ñă cútnùní iní-n yòo xicáⁿ ndute núu-n. Te núu dícó xini-n yòo cuu yúhú á, te da mee-n cǎcáⁿ-n ndùte núu-í coho-n, te yúhú taxi-í ndute cundecu ndihi-n ñúú cuáháⁿ núú véxi —càchí-gá xáhaⁿ-gă.

¹¹Te ní xáhaⁿ tùcu ñadìhí-áⁿ:

—Tǎtá, ñí sá quèhnu-n ndùte ñá túú nèhe-n, te doco-a cùnú víhí, te ñá túú ndèé quíngueheⁿ-n ndùte taxi-n coho-í. ¹²Ndii Jàcób ñaní tñáhá-ndí ní xíndecu ndèé sanaha ñí cadúha ndii doco-a ñí tóo ndute ní xihí ndii, ndihi nchaa déhe ndii, ndihi nchaa quití ndii, te ní ndóo cùu cuendá-ndí. ¿Te násai, te yòhó cùnùu-gá-n dàcúxí ndii-ǎⁿ? —càchí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-gá.

¹³Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Nchaa ñáyiú xihí ndute doco-a, te vá cúú vètú dúcáⁿ iní-yu chi dayìchí ñáhá-ní tùcu-xi ndute-a. ¹⁴Dico nchaa ñáyiú na còho ndute na cuáñaha-í, te vá ííⁿ ndùu-gá dayìchí ñáhá-xí ndùte-áⁿ xií-yu, chi ndute cuáñaha-í cúú-xí ndùte váha-gá. Te dàtná quée ñihni ndute xití doco-a, nchaa-ni nduu ñùhu ñá túú yìchí, ducaⁿ sǎtnahá-xi cada-xi chi candeca-xi iní-yu ñí

caa ni quíhíⁿ, te núu na còhó-yu ndute cuáñaha yǔhú —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

15Te ní xáhaⁿ-aⁿ:

—Tátá, taxi ndute-áⁿ ná còho-í cuendá sá vǎ dáyìchí ñáhá tnàhí-gá-xi ndute. Te vǎ quíxí-gǎ-í quixi quéhnu-í ndute doco-a —càchí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-gá.

16Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Cuáháⁿ cuàngàna yii-n, te quixi-ndo ìha —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

17Te ní xáhaⁿ-aⁿ:

—Ñá túú yìi-í —càchí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-gá.

Te ní xáhaⁿ tùcu Jesús:

—Ndáá càháⁿ-n sǎ ñà túú yìi-n. 18Dico ní cuu úhúⁿ tée cǎndeca-n, te tée ndèca-n vitna chi ñá díú yìi-n cuu-dé, te ndáá càháⁿ-n sǎ ñà túú yìi-n —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

19Te sá dúcáⁿ ñí xáhaⁿ-gǎ nõu ní xáhaⁿ tùcu-aⁿ:

—Tátá, yúhú sání ìní-í sá yòhó cúú-n ìiⁿ tée càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí. 20Te cue ñaní tnáhá-ndí ní xíndecu ndéé sanaha ñí xóo cada càhnú-yu Yá Ndiõxí tìndúú-a, dico nchòhó ñáyiu isràél càchí-ndó sǎ ndéé ñuú Jerusàlén cada càhnu-o-gá —càchí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-gá.

21Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-aⁿ:

—Ìiⁿ tnúhu na càháⁿ-í-a, te quindáá ìní-n. Sa ta cùyatni sáá nduu sá ñà díú-gǎ mee-ni tìndúú-a, te ni ñà díú-gǎ mee-ni ñuú Jerusàlén cada càhnu-ndo Tátá-ó Dütú Ndiõxí, chi ndèni ní cuu cada càhnu-ndo-gá. 22Te nchòhó cue ñáyiu Sàmariá chi ñá cútnùní ìní-ndó nǎ cúú sǎ quidé càhnu-ndo, dico nchúhú ñáyiu isràél, chi cùtnuní ìní-ndí ná cúú sǎ quidé càhnu-ndí. Chi ìiⁿ tée isràél véxi-dé dàcácu nihnu-dé ñáyiu cuendá vǎ quíhíⁿ-yu núú ùhú núú ndàhú. 23Te není vitna ngúíta-yu cada càhnu ndisá-yu Tátá-ó Dütú Ndiõxí, te cadá-yu ni yùhu ni ìní-yu sá cúú-xí-gǎ, chi mee-gǎ ducaⁿ cuìní-gá cadá-yu cada càhnú-yu-gá. 24Te Yá Ndiõxí chi ìiⁿ espíritú cúú-gǎ. Te nchaa ñáyiu na càda cahnu ñaha, te cadá-yu ni yùhu ni ìní-yu sá cúú-xí-gǎ te cadá-yu dàtná càháⁿ tnúhu-gá —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

25Te ní xáhaⁿ ñàdihí-áⁿ:

—Xìní-í sá quíxí tée cùu Mesiás, tée càchí-güedé nání Crístú. Te tée-ǎⁿ ná sàá-dé, te cachí tnúhu ndáá-dé nàcuáa cuu —càchí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-gá.

26Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Diu tée-áⁿ cúú yǔhú tée ndàtnúhu ndihí-n —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

27Te òré-áⁿ ñí ndexìo cue tée xica cuu ndihí-gá, te ní cuñúhu-güedé sá ndátnúhu-gá ndihí ñàdihí-áⁿ. Dico ni ìiⁿ-güedé ñá ní xicáⁿ tnúhú-güedé núú-gǎ nõu ná cuendú ndátnúhu-gá ndihí ñàdihí-áⁿ. 28Ducaⁿ te ní dándõo

ñadìhí-áⁿ yoó ndute-aⁿ xíáⁿ, te ní xica-aⁿ cuánuhú-aⁿ ñuú cútnũhu-aⁿ ñáyiú cuèndá Jèsús. **29**Te ní xáhaⁿ-aⁿ:

—Chí nèhé ná quíhíⁿ-ó, chí quíní-ndó nă cúú ìⁿ tée núcóo yuhu dòco-áⁿ nũ ñá díú Crístú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyíú-a cùu-dé nũ ní cáháⁿ ndáá-dé nàcuáa cùu ndecu-í —càchí-aⁿ xăhaⁿ-aⁿ xì-yu.

30Te sá nĩ níhí ñáyiú ñuú-áⁿ tnũhu, xíáⁿ ní xicá-yu cuáháⁿ-yu. **31**Te òré vátá sàá-gá-yu xíáⁿ nĩ xáhaⁿ cuè tée xica cuu ndihí-gá xii-gá:

—Mèstrú, cudèhñu na cudehñu-o —cachí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

32Te ní xáhaⁿ-gă:

—Ndècu ìⁿ sá cáxì-í, ìⁿ sá ñà túú xìní nchòhó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

33Te cue tée xica cuu ndihí-gá xìtnàha-güedé:

—Váa ìó ñáyiú ní quixi nehe sá nĩ xexi-gá nũ duha càháⁿ-gá —càchí-güedé xìtnàha-güedé.

34Te ní xáhaⁿ-gă:

—Dàtná cuíní-ndó cùu vétú iní-ó òré xéxí-ó, ducaⁿ cùu vétú iní-í quídè-í nchaa nàcuáa ní cáháⁿ Yă Ndiöxí Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyíú-a, te chiùⁿ-gá ío cùdíí iní-í dandìhí-í. **35**Te nchòhó càchí-ndó să cùmání cǔmí-gă yóó te cuu itú. Dico yúhú càchí-í sá cundehe-ndo ñáyiú-ăⁿ, chí sa ndècu túha-yu, dàtná cúú-nă itú sá sà ní cuu-ná natahu-o cùú-yu, chí sa ndècu túha-ná-yu cundedóho-yu tnúhu-í. **36**Te dàtná cúú ñáyiú nàtahu itú chí sa cúhuⁿ yáhu-yu, ducaⁿ sãtnahá-xi cùu ñáyiú na càháⁿ tnúhu-í, chí cuãñaha-ĩ sá ndúú tãhũ-yu na sàá nduu. Te nchaa ñáyiú na tnèi tnúhu-í te nduu táhũ-yu cundecu-í ndihí-yu ni caa ni quíhíⁿ. Te dàtná cúú ñáyiú ní chihi tatá-xi, ndihí ñáyiú ní natahu ìtú-xi cùdíí-nă iní-yu. Ducaⁿ sãtnahá-xi cùu ñáyiú na càháⁿ tnúhu-í. **37**Chí ndáá quée-xí nàcuáa cuáháⁿ ìⁿ cuèndú sá càchí-xi: “Tucu tée ní chihi tatá, te tucu tée ní natahu”, duha cuáháⁿ cuèndú-áⁿ. **38**Te yúhú tendaha ñaha-ĩ xii-ndo quíhíⁿ-ndó cãháⁿ-ndó tnũhu-í núú sà ní yáha-güedé ní cáháⁿ-güedé tnúhu-í. Te nchòhó quíhíⁿ-ndó dícó-nă nduu cuèndá-ndó chiùⁿ-áⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

39Te ío cuéhé ñáyiú ñuú-áⁿ nĩ xíndedóho-yu cuèndú ní caní ñadìhí-áⁿ nũ-yu sá Jèsús ní xáhaⁿ-gă nchaa nàcuáa quíde-aⁿ, te xíáⁿ ío vâi-yu ní sándáá iní-yu Jèsús. **40**Te ní quexió-yu núú ndécú-gă, te ní cáháⁿ ndàhú-yu núú-gă sá quéndöo-gă ñuú-yu, núú xíáⁿ ní xíndecu-gá ndihí-yu úú nduu. **41**Te ío cuéhé-gă-yu ní sándáá iní-yu tnúhu ní cáháⁿ mée-gă. **42**Te ní xáhăⁿ-yu xii ñadìhí-áⁿ:

—Vitna te ñá díú mée-ni tnúhu ní cáháⁿ-n ní sándáá iní-ndí-gá, chí ní cáháⁿ mée-gă ní xíndedóho-ndí vitna núú ní sándáá ndisa iní-ndí sá díú-gă cúú-gă Crístú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyíú-a dàcácu nihnu-gá ñáyiú núú ùhú núú ndàhú —càchí-yu xáhăⁿ-yu xii-aⁿ.

Jèsús quidé tātna-gá déhe ìíⁿ tée ndèé chíúⁿ nūú gobièrnú

43Te nduu úní ní nucúhuⁿ Jèsús ichi cuáháⁿ-gá distrítú Galileá. 44Te cuáháⁿ-gá yàcáⁿ, chi mee-gă ní cachí-gá sá nūú ìíⁿ tée na càháⁿ-dé tnúhu Yá Ndiöxí ñuú núú nǐ cacu-dé, te ñá túú nèhé-yu sá yíñùhu núú-dě. 45Te òré ní sáá-gá distrítú Galileá, te ío váha ní cuu iní ñáhă-yu xii-gá, chi cuèndá tnàhá-yu ní xíndecu ndihí-gá vico pàscuá ñuú Jerusàlén. Te yàcáⁿ ní xiní-yu nchaa sá nǐ quide-gá.

46Te ní sáháⁿ tucu-gá ñuú Cànaá ìíⁿ ñuú yíndèhu distrítú Galileá, núú nǐ nadatù-gá ndute ní nduu-xi vínú. Te ñuú Capèrnaúm ndécú ìíⁿ tée ndèé chíúⁿ nūú tée cùu gobièrnú, te tée-áⁿ cùhú ìíⁿ déhe-dé. 47Te ní níhí-dě tnúhu sá nǐ ndee Jèsús distrítú Jùdeá ní ndexìo-gá distrítú Galileá, núú ní sáháⁿ-dé núú ndécú-gă, te ní cáháⁿ ndàhú-dé núú-gă sá quèhíⁿ-gá cada tātna-gá déhe-dé, chi sa ndècu-na-dé sá cùú-dé. 48Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:

—Nchòhó, chi vá quèndáá iní ñáhá-ndó xii-í te núú vá cáda-í ìíⁿ sá vă yöö tnàhí ndàcu cada quiní-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

49Te ní xáhaⁿ tùcu tée cùhú déhe-xi-áⁿ xii-gá:

—Tătá, cundee ìní-n ná quèhíⁿ-ni-o càda tātna-n dèhe-í ná cuu-dé, chi càhú víhí tnàhá-dé —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

50Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Cuanùhú te quiní-n nă ní ndúha déhe-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

Te ní sándáá iní-dé tnúhu ní cáháⁿ Jèsús, te cuánuhú-dé. 51Te ñùhu-dé ichi cuánuhú-dé ní sánú tnàhá ñáhá cuè tée xínu cuechi núú-dě. Te ní xáhaⁿ-güedě sá sà ta ndúha déhe-dé cuáháⁿ.

52Te ní xícáⁿ tnúhú-dě núú-güedě ná òré cúú-xí nǐ ngüíta-xi ta quètaú cuéhé-dě. Te ní xáhaⁿ-güedě:

—Icu dàtná òré caá ìíⁿ sacuaa ní nchíco-dé cahni —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

53Te tătá tée cùhú-áⁿ nǐ ndacu iní-dé sá díú òré ní quètaú cuéhé-dě ní cáháⁿ ndihí-dé Jèsús ní xáhaⁿ-gă sá ndúha déhe-dé. Te xíăⁿ nūú ndi nchàa tée-áⁿ vehe-dé ní sándáá iní-yu Jèsús.

54Te sá nǐ quide-gá-áⁿ cúú ũú xito quide-gá sá vă yöö tnàhí ndàcu cada. Te sá nǐ quide-gá xito cùu uú-áⁿ cúú-xí să nǐ quide-gá cútnàhá ní ndee-gá distrítú Jùdeá cuánuhú-gá distrítú Galileá.

Jèsús quidé tātna-gá ìíⁿ tée cùhú ìíⁿ xichi núú nání Bètesdá

5 1Te sátá dúcáⁿ nǐ cuu, te ní tnahá nduu nǐ quide ñáyiú isràél ìíⁿ vico. Te ní sáháⁿ Jèsús ñuú Jerusàlén. 2Te nǐ càa xico yuhu ñuú-áⁿ ñúhú dòco, te titní yèhe-xi ndecu. Te ìíⁿ yèhe-xi-áⁿ nání Yùyehe Mbéé, te yatni xíáⁿ cáá ìíⁿ tanquí ndute dàna-ní-yu Bètesdá tnúhu mèé-yu tnúhu hèbreú,

te yuhu tànquí-áⁿ cáá ũhúⁿ corrèdór. ³Te xití corrèdór-áⁿ xĩndecu cuéhé ñáyiú cùhú, ñáyiú cuáá, ñáyiú yacua, ñáyiú ñá cúú-gă candá nihnu, ndètú-yu candá ndute-áⁿ. ⁴Chi nihí-yu tnúhu sá ăma nihnu cùuⁿ iiⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí, te dàcandá-xi ndute ñùhu tanquí-áⁿ. Te ñáyiú díhna nuu nà quée xití ndute-áⁿ, te òré-ni ndúha-yu. ⁵Te yàcáⁿ ñútnàhá iiⁿ téé ní cuu ócó sáhúⁿ úní cuíá să cùhú-dé. ⁶Te ní xiní Jèsús cáá-dě, te ní cutnùní iní-gá sá ñí cuu cuéhé cuíá cùhú-dé, te ní xáhaⁿ-gă:

—¿Cuíní-n ndúha-n-ăⁿ? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

⁷Te ní xáhaⁿ tée cùhú-áⁿ:

—Tăta, vá yöö nihí-í dàquée ñaha xì-í xití tànquí-a òré càndá ndute, chi òré cuíní-í quée-í, te ingá-ni tucú-yu quènduú-yu núu-í cuángueé-yu —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

⁸Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Ndacuíñí, te ndaca-ni-n yùu-n, te caca-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

⁹Te òré-ni-áⁿ ñí ndúha téé cùhú-áⁿ, te ní ndaca-ni-dé yuu-dé, te ní xica-dé cuáháⁿ-dé. Te nduu-ăⁿ cúú-xí ndùu ndetatú ñáyiú, ¹⁰núu ní xáhaⁿ cuè téé isràél xii téé ní cuhu-áⁿ:

—Vitna cùu-xi nduu ndetatú-ó nũu vá cúú cuìdo-n yuu-n —cachí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

¹¹Te ní xáhaⁿ-dě:

—Mee tée ní quide tátna ñaha xì-í ní cachí-dé sá ndácàni-í yuu-í, te caca-í —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

¹²Te ní xáhaⁿ-güedě:

—¿Te ná cúú tée ducaⁿ ñí cachí sá ndácàni-n yuu-n te caca-n-i? —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

¹³Dico téé ní cuhú-áⁿ ñà túú ní cùtnuní iní-dé ná cúú tée ní quide tátna ñaha xì-dé, chi Jèsús òré-ni ní xica-gá cuáháⁿ-gă tnuú nchaa ñáyiú chitu xĩndecu xíaⁿ. ¹⁴Te sátá dúcáⁿ te ní naníhí tnáhá Jèsús ndihí téé ní quide tátna-gá-áⁿ xití veñúhu càhnu sá ïo cùnuu, te ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Ní xiní-n nă ní ndúha-n-va. Te vitna vá cádá-gă-n năndi sá cuéhé sá dúhá, chi núu na càda-ni-n ña, te quixi ingá cuéhé, te vîhi-gá ndoho-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

¹⁵Ducaⁿ te ní xica téé ní cuhú-áⁿ cuăngúñaha-dě xii cue téé isràél sá Jèsús ní quide tátna ñaha-gă xii-dé. ¹⁶Núu sátá ñí nihí cue téé isràél tnúhu, te ní cuu úhú iní-güedé Jèsús. Te ní cuíní-güedé cahni ñaha-güedě xii-gá cuèndá sá dúcáⁿ ñí quide tátna-gá nduu ndetatú-güedé. ¹⁷Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Tătà-í Dútú Ndiöxí quidé chiúⁿ-ni-gá nũu xíaⁿ quidé chiúⁿ-í tnàhá-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

18Te ní cudééⁿ-güedě sá ñă ní cãnehe íí-gă nduu ndètátú-güedé, te ní cuiní-güedé cahni ñaha-güedě, te uuⁿ-gá ní cuiní-güedé cahni ñaha-güedě xii-gá sá ñí cachí-gá sá Tătá-gă cúú Dútú Ndiöxí, chi ní sani iní-güedé sá cuiní-gá nútnahá-gá Yă Ndiöxí nõu xíăⁿ ío ní cudééⁿ-güedě.

Jèsús Déhe Yá Ndiöxí táxí tnùní-gá

19Te ní xáhaⁿ tùcu Jesús xii-güedé:

—Na cãchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã yũhú chi ni ìⁿ sá ñă ndácù-í cada mee-í nõu ñá túú mèe Tătà-í dánèhé ñáhá-gă xii-í nàcuáa cada-í, chi nchaa sá quidé Tătà-í quidè-í tnàhá-í. 20Te Tătà-í ío cùu iní ñáhá-gă xii-í nõu dãnèhé ñáhá-gă nchaa nàcuáa quide-gá. Te vitna ndècu vai-gá chiⁿ tahu-gá cada-í, chiⁿ sá vătá quíní-gá-ndó càda-í nàcuáa cuñúhu vîhi-ndo. 21Chi Tătà-í dandòto-gá ñáyiu ní xíhí. Te yúhú cada-í te nduu táhú nchaa ñáyiu cãchí iní-í cundecu ndîhi ñàhá-yu xii-í ni caa ni quíhíⁿ. 22Te na sàa nduu te ñá díú Tătà-í cada ndáá-gá cuéchi ñáyiu, chi ní cachí-gá sá yũhú cada ndáá-í 23cuèndá nchaa ñáyiu canehé-yu sá yíñùhu núú-í dàtná nèhé-yu sá yíñùhu núú Tătà-í Yá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyúú-a. Te nchaa ñáyiu ñá túú nèhe sá yíñùhu núú yũhú, te ni nõú Tătà-í ñá túú nèhé-yu sá yíñùhu.

24Te na cãchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nchàa ñáyiu na cùndedóho tnúhu na càháⁿ-í, te núu na quèndáá iní-yu Dútú Ndiöxí Yá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyúú-a ña, te vá cuíta nihnú-yu chi nduu táhũ-yu cundecú-yu ndîhi-gá ni caa ni quíhíⁿ. 25Te vitna na cãchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nchàa ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha cùú-yu dàtná ìⁿ ñáyiu ní xíhí, te vitna ní sáa nduu cùndedóho-yu tnúhu càháⁿ yúhú Déhe Dútú Ndiöxí, te nchaa ñáyiu na quèndáá iní-xi, te naníhí tàhú-yu. 26Te dàtná quidé mèe Tătà-í dácãcu nihnu-gá ñáyiu, ducaⁿ ñí cachí-gá cada-í dácãcu nihnu-í-yu. 27Te ní cachí tucu-gá sá sàa ìⁿ nduu, te cada ndáá-í cuéchi nchaa ñáyiu ñá túú quide ndáá, chi yúhú táxí tnùní-í, te cùu-í ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo. 28Te ni vã cúñũhu-ndo tnũhu càháⁿ-í, chi sáa nduu te nchaa ñáyiu ní xíhí tecú dóho-yu tnúhu càháⁿ-í. 29Te ndoto nchaa ñáyiu ní quide váha cundecu ndîhi-í-yu ni caa ni quíhíⁿ, te ndoto tnàhá nchaa ñáyiu ní quide cuèhé ní quide duha, te ñáyiu-áⁿ quíhíⁿ-yu núú ùhú núú ndàhú.

Yá Ndiöxí chíndèe tnúhu-gá Jèsús

30Te yúhú, chi ni ìⁿ sá ñă ndácù-í cada mee-í nõu ñá díú mèe Yá Ndiöxí táúchiⁿ-gá nàcuáa cada-í. Te quide ndáá-í cuéchi ñáyiu nàcuáa tàxi tnùní-gá cada-í, te yúhú ñá túú quide-í sá cúú iní mèe-í chi Tătà-í ní táúchíúⁿ-gă nàcuáa cada-í. 31Te núu na càháⁿ-í sá mèe-í táxí tnùní-í, te vá quèndáá iní-ndó. 32Chi Yá Ndiöxí chíndèe tnúhu ñaha-gă xii-í, te yúhú

xiní-í sá tnũhu cãháⁿ-gá cuendá-í cúú-xí ìⁿ sá ndàá. **33**Te nchòhó ní téchíúⁿ-ndó cuè téé ní sáháⁿ ní ndúcú tnũhu-güedé núú tẽ Juàá nõu ná tnúhu cãháⁿ-dé cuendá-í, te téé-ãⁿ ní cãháⁿ ndáá-dé nàcuáa ndùu cuendá-í. **34**Dico yúhú, chi ñá túú xini ñuhu-í ìⁿ ñáyiú ñuyíú-a chindee tnũhu ñàhá-yu xii-í, dico té Juàá ní cãháⁿ váha-dé cuendá-í, te xíãⁿ cãchí tnúhu tucu-í cuendá quíndáá iní-ndó, te naníhí tàhú-ndó. **35**Te dàtná cuiní-ndó cùu ìⁿ iti ndéñuhú te dáyehé-xi, ducaⁿ sãtnahá-xi ní cuu té Juàá, chi sacú-ni nduu ío ní cudíí ìní-ndó tnũhu ní cãháⁿ-dé. **36**Te váha-ni ní cãháⁿ té Juàá, dico yúhú chi ndècu nchaa sá tá quide-í véxi nàcuáa ní táúchíúⁿ Yã Ndiõxí cada-í, te nchaa xíãⁿ cúú-xí ìⁿ sá cútnùní iní-ndó sã méé Yã Ndiõxí ní tendaha ñàha-gá xii-í véxi-í ñuyíú-a. **37**Te ñu-ni-gá chindèe tnúhu ñaha-gã xii-í, dícó-ni sá méé-ndó ñà túú cuiní-ndó càda cuendá-ndó tnũhu cãháⁿ-gá, te ni ñà túú xiní-ndó nàcuáa càa-gá. **38**Te ñá túú quèe iní nchòhó tnúhu cãháⁿ-gá, chi ñá túú sàndáá iní ñàhá-ndó xii yúhú Déhe-gá. **39**Te dàcuaha vihi-ndo tutú ndèe tnúhu-gá, chi sàni iní-ndó sã xíãⁿ-ni dacuàha-ndo te naníhí tàhú-ndó. Te váha-ni quide-ndo, chi ñu tutú-ãⁿ cãháⁿ-xi cuendá-í. **40**Te nchòhó ñá túú cuiní-ndó quíndáá iní ñàhá-ndó xii-í cuendá naníhí tàhú-ndó.

41Te yúhú, ñá túú xini ñuhu-í sá cáda cãhnu ñaha-ndo xii-í. **42**Dico sa xiní-í nàcuáa sàni iní-ndó chi ñá túú cùu iní-ndó Yã Ndiõxí. **43**Te yúhú véxi-í ñuyíú-a chi Tãtà-í ní tendaha ñàha-gá, te nchòhó ñá túú cuiní-ndó tnũ-ndo tnúhu cãháⁿ-í, dico núu quixi ìⁿ téé cãháⁿ cuendá méé-xí, chi quíndáá iní-ndó. **44**Te ná váha nchòhó ná tníí-ndó tnũhu cãháⁿ-í, te xio xio-ni quide cahnu tnaha-ndo, te ñá túú quide cuendá-ndó sã tnũhu váha cãháⁿ Yã Ndiõxí cuu xii-ndo. **45**Te vá cání ìní-ndó sã yúhú ndàcáⁿ cuéchi-í núú Tãtà-í nàcuáa quide-ndo, chi ndíi Moisés ní chídó tnùní ndíi núú tütú Yã Ndiõxí nàcuáa quide-ndo sá ñà túú quide váha-ndo, te mee-ndo sàni iní-ndó sã naníhí tàhú-ndó cuendá tnúhu ní cãháⁿ ndíi. **46**Chi núu nchòhó sàndáá ndisa iní-ndó tnũhu ní cãháⁿ ndíi Moisés ñá, te ducaⁿ te quíndáá iní-ndó yúhú ní cùu, chi ndíi-ãⁿ ní chídó tnùní ndíi nàcuáa cada-í ñuyíú-a vitna. **47**Te núu ñá túú sàndáá iní-ndó tnũhu ní chídó tnùní ndíi, te ñu-ni ducaⁿ càda ñaha-ndo xii-í vá quíndáá iní-ndó tnũhu cãháⁿ-í —cãchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Jèsús dácàxi-gá úhúⁿ mĩl ñáyiú

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

6¹Te sáta dúcáⁿ ñí cuu, te ní quee Jèsús cuáháⁿ-gá ingá xio yuhu làgúná Galileá, àdi Tiberiás chi úú ñu-xi. ²Te ío cuéhé ñáyiú nchícúⁿ ñàhá xii-gá cuáháⁿ cuendá sá ñí xiní-yu nchaa sá vã yõo tnàhí ndàcu cada ní quide-gá, chi ní quide tátna-gá nchaa ñáyiú cùhú. ³Te ní sáa Jèsús ndíi

cue tée xìca cuu ndihi-gá ìíⁿ núú tìndúú, te xíáⁿ nǐ ngóo-gá ndihi-güedé.
 4Te ta cùyatni coo vico pascuá, vico quide ñáyiú isràél. 5Te ní xiní-gá sá ìo
 vài ñáyiú nchìcúⁿ ñáhá xì-gá cuáháⁿ, te ní xáhaⁿ-gǎ xii té Lìpé:

—¿Ndèé quíhíⁿ-ó quǐnguaaⁿ-o sǎ cǎxí nchàa ñáyiú-a? —càchí-gá
 xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

6Te ducaⁿ nǐ xáhaⁿ-gǎ xii-dé cuendá sá cuení-gá quiní-gá nása cunduu
 tnúhu cáháⁿ-dé, dico mee-gǎ sa xiní-gá nàcuáa cada-gá. 7Te ní xáhaⁿ tǎ
 Lìpé xii-gá:

—Te cuèi úú cièndú díhúⁿ denàriú ná dàndonuhu-o cuaaⁿ-o paá, te ni vǎ
 tnàhá caxí-yu luha luha —càchí-dé xǎhaⁿ-dǎ xii-gá.

8Te té Ndríxí ingá tée xìca cuu ndihi-gá, ñaní té Xímú, àdi Pelú chi úú
 dìu-dé, ní xáhaⁿ-dǎ:

9—Iha ndècu ìíⁿ té líhli nèhe-dé úhúⁿ pàá cebàdá te úú chácá, dico ndéé
 tnahá xéhé, te cuéhé víhí ñáyiú —càchí-dé xǎhaⁿ-dǎ xii-gá.

10Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Chí cǔñaha nà ngóo-yu nchaá-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ.

Te ñáyiú-áⁿ nǐ ngóo-yu, te càa vihi ité núú nǐ ngóo-yu-áⁿ, te xínu dàtná
 úhúⁿ mǐl mee-ni cuè tée, te dìíⁿ ñáyiú díhí ndihi landú. 11Te ní queheⁿ
 Jèsús pàá, te ní ndacáⁿ táhú-gǎ núú Yǎ Ndiöxí, te ní sǎñaha-gǎ pàá-áⁿ xii
 cue tée xìca cuu ndihi-gá, te cue tée-áⁿ nǐ dácǎhñu-güedé ní xexi nchaa
 ñáyiú xǐxúcu-áⁿ. Te dìu-ni ducaⁿ nǐ quide-gá chácá, te ní dácǎhñu
 tucu-güedé-di ní xexi ñáyiú ní ndahá xití-yu. 12Te òré ní túhú cóhǒ-yu, te
 ní xáhaⁿ Jèsús xii cue tée xìca cuu ndihi-gá sá ná nàqueheⁿ-güedé nchaa sá
 nǐ quendóo cuendá sá vǎ quíhíⁿ-xi núú míhí.

13Te cue tée-áⁿ ní naqueheⁿ-güedé nchaa sá nǐ quendóo, te ní chítú ùxúú
 tídihi núú ùhúⁿ-ni pàá cebàdá. 14Te sá nǐ xiní-yu ní nadacàyá-gá sá nǐ
 xexí-yu, xǐǎⁿ ní ngúíta-yu ní xítnàhá-yu:

—Ndáá sá tǎe-a sa ìo cuèndú sá quíxí-dǎ ñuyíú-a cáháⁿ-dé tnúhu Yá
 Ndiöxí —càchí-yu xítnàhá-yu.

15Te ní cutnùnì iní Jèsús sá cadá yìcá-yu candeca ñàhá-yu xii-gá quíhíⁿ
 cuèndá cundecu-gá quíndaha ñàha-gá xii-yu ni cùu, núu xǐǎⁿ ní xica
 tucu-gá cuáháⁿ-gá xití yucu mee dìi chícuú-gá.

Jèsús xícá-gǎ núú ndute

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

16Te òré ní cuu ndiquíⁿ, te cuáháⁿ cue tée xìca cuu ndihi-gá yuhu
 làgúná. 17Te ní quée-güedé bàrcú cuáháⁿ-güedé ñúú Capèrnaúm cáá ndàa
 ingá xio yuhu làgúná, te sa ní cuu ndiquíⁿ, te ñá túú Jèsús quéxìo quée-gá
 bàrcú ñúhú-güedé-áⁿ. 18Te ní ngúíta-xi quène táchí nǐhi, te níhi dácandau
 ndéé tnàhá ndùte làgúná-áⁿ. 19Te sa ní cuu dàtná úhúⁿ kilómetrú

cuáháⁿ-güedé, te ní xiní-güedé Jèsús tá cùyatni-gá bàrcú ñúhú-güedé véxi-gá núú ndúté, te ní yùhú-güedé. **20**Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Yúhú véxi-í, vá yùhú-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

21Te ío ní cudíí ìní-güedé sá ñí quexìo-gá cuánguee-gá bàrcú, te òré-ni ní quexìo-güedé ndìhi-gá ndéé ingá xio yuhu làgúná núú cuáháⁿ-güedé.

Ñáyiú nànducu ñaha xii Jesús

22Te ingá nduu-ăⁿ xĩndecu-ni nchaa ñáyiú ní quendóo yuhu làgúná. Te ní quide cuendá-yu sá ííⁿ dìi-ná bàrcú nútnĩ-áⁿ ní cùu ñà túú-gă, chi cue téé xìca cuu ndìhi Jesús ní quée-güedé bàrcú-áⁿ cuáháⁿ-güedé. Te ní níhĩ-yu tnúhu sá ñà túú ní quée tnàhá Jèsús. **23**Te diu-ni nduu-ăⁿ ñí quee ííⁿ úú bàrcú ñúú Tìberias ní sáá-xi yatni núú ñí xexí-yu pàá sá ñí ndacáⁿ táhú Jèsús núú Yă Ndiöxí. **24**Te ní xiní-yu sá ñà túú Jèsús ndìhi cue téé xìca cuu ndìhi-gá, núú ní quée-yu bàrcú-áⁿ cuáháⁿ-yu ñúú Capèrnaúm cuánúndúcú ñàhá-yu xii-gá.

Jèsús cúú-gă dàtná ííⁿ sá nchító-ó

25Te ní sáá-yu ingá xio yuhu làgúná, xíaⁿ ñí naníhĩ-yu Jèsús, te ní xáhăⁿ-yu xii-gá:

—Mèstrú, ìná òré ní sáá-n ìha? —cachí-yu xáhăⁿ-yu xii-gá.

26Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Na càchí tnúhu ndáá-í sá nchòhó nándùcu ñaha-ndo xii-í cuendá-ni sá ñí xexi-ndo ñí ndahá xití-ndó, dico ñà díú cuendá sá ñí quide-í sá vă yõo tnàhí ndàcu cada nanducu ñaha-ndo. **27**Te vá cáda cuendá-ndó să méé-ní să cáxí-ndó càda chiuⁿ-ndo chi xíăⁿ vá cúdíi-xi. Chi ío-gá xíní ñùhu-xi cada cuendá-ndó tnúhu Yă Ndiöxí te tni-ndo, te naníhí tàhú-ndó. Te tnúhu-áⁿ cachí tnúhu yúhú Téé cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo, te xíăⁿ candeca-xi iní-ndó ñí caa ñí quíhíⁿ, chi mee Dütú Ndiöxí ní cachí-gá sá dúcáⁿ càda-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-yu.

28Te ní xáhăⁿ-yu:

—¿Nása cada-ndí cuendá ngúnu ichi-ndí nàcuáa cuíní Yă Ndiöxí cunduu-i? —càchí-yu xáhăⁿ-yu xii-gá.

29Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-yu:

—Yă Ndiöxí cuíní-gá sá quèndáá iní ñàhá-ndó xii yúhú, téé ní tendaha-gă véxi ñuyíú-a —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-yu.

30Te ní xáhaⁿ tùcú-yu xii-gá:

—¿Ná cúú să vă yõo tnàhí ndàcu cada, cada-n cùndehe-ndí cuendá quèndáá iní ñàhá-ndí xii-n-i? ¿Àdi nágá cúú să cáda-n cuendá cutnùnì iní-ndí sá ndàá càháⁿ-n-í? **31**Chi cue ñaní tnàhá-ó ñí xĩndecu ndéé sanaha ñí xexí-yu pàá nání mànáá xití yucu dàtná yódó tnùnì núú tùtú Yă Ndiöxí

núu cächí-xi: “Yá Ndiöxí ní sãñaha-gã sá nĩ xexí-yu, te ní cuuⁿ túu-xi andiu”, duha cächí-xi núu tütú-gá —cächí-yu xãhãⁿ-yu xii-gá.

32Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Na cächí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã ñà díú ndĩi Moisés ní sãñaha ndĩi pàá ní cuuⁿ andiu nĩ xexí-yu, chi mee Tătà-í ní sãñaha-gã sá nĩ xexí-yu. Te sá táxí-gã vitna cùu-xi **33**datná pàá véxi cuuⁿ andiu càndeca-xi iní-ndó nì caa nì quíhíⁿ —cächí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

34Te ní xãhãⁿ-yu xii-gá:

—Tătá, mee-ni pàá-áⁿ taxi-n caxi-ndí —cächí-yu xãhãⁿ-yu xii-gá.

35Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yúhú cùu-í dàtná ìⁿ sá xexí-ndó càndeca-xi iní-ndó. Te duha nduu tnúhu càháⁿ-í, chi nchaa ñáyiu na quìndáá iní ñáhá xii-í, te vá ndóhó-gã-yu docó te vá ndóhó-gã-yu ndute. **36**Dìcò-ni sá nchòhó ñá túú sàndáá iní ñáhá-ndó cuèi xini ñáhá-ndó xii-í. **37**Te nchaa ñáyiu na cächí Tătà-í nduu cuèndá-í nasaá-yu núu-í, te ñáyiu-áⁿ vã dáquèe tíhù-í-yu. **38**Te ñá díú yúhú sá véxi cuuⁿ-í andiu te quide-í nchaa sá cúú iní mée-í, chi véxi cuuⁿ-í sá cáda-í nchaa nàcuáa ní táuchíúⁿ mée Tătà-í Dútú Ndiöxí Yaá ní tendaha ñaha xii-í véxi-í ñuyíú-a. **39**Te cuini-gá sá ncháá ñáyiu ní cachí-gá nduu cuèndá-í vá dáñà-í-yu cuíta nihnú-yu, te na sàá nduu te diu-ni-í dandòto-í-yu. **40**Chi ducaⁿ nĩ cachí Dútú Ndiöxí cunduu sá ncháá ñáyiu na tñi tnúhu càháⁿ-í, te quìndáá ndisa iní ñáhã-yu xii yúhú Déhe-gá, te nduu táhũ-yu cundecú-yu ndihi Yá Ndiöxí nì caa nì quíhíⁿ, te yúhú dandòto-í-yu na sàá nduu —cächí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

41Te ñá ní tnhá iní ñáyiu israhél tnúhu ní cáháⁿ Jèsús nũu ní ngüíta-yu ní cáháⁿ cuèhé-yu cuèndá-gá cuèndá sá nĩ xáhaⁿ-gã sá mée-gã cúú-gã dàtná sá xexí-ó véxi cuuⁿ andiu. **42**Te ní xitnhá-yu:

—¿Náa ñá díú tẽ-a cùu-dé Jèsús déhe té Chèé? Nchoo xini-ó tătá-dě, te xini-ó ñaná-dě, iná cachí-tu tée-a sá andiu véxi cuuⁿ-dé! —cächí-yu xitnhá-yu.

43Te ní xáhaⁿ Jèsús xií-yu:

—Vá càháⁿ cuèhé-gá-ndó cuèndá-í, chí dáñá. **44**Vá yõo quìndáá iní ñáhá xii yúhú nũu ñá túú mée Tătà-í táxí cuèndá ñáhá-gã xií-yu. Te diu-gá ní tendaha ñaha-gá xii-í véxi-í, te yúhú dandòto-í-yu na sàá nduu. **45**Te núu tütú cue tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndée sanaha cächí-xi: “Yá Ndiöxí danèhé ñáhá-gã xií-yu tnúhu-gá”, duha cächí-xi. Te nchaa ñáyiu na cùndedóho nchaa tnúhu càháⁿ Dútú Ndiöxí, te cutúha-yu nàcuáa càháⁿ-gá, te ñáyiu-áⁿ quìndáá iní ñáhã-yu xii yúhú.

46Te vá yõo xini ñáhá xii Dútú Ndiöxí chi ìⁿdii-ni yúhú xini-í-gá, chi núu ndécú-gã ní quee-í véxi cuuⁿ-í —cächí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

47Te xãhaⁿ tucú-gá:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nchàa ñáyiu na quìndáá iní ñáhá xii-í, te naníhí tàhú-yu. ⁴⁸Te yúhú cúu-í dàtná ìíⁿ sá xexí-ndó cãndeca-xi iní-ndó, te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu-í chi yúhú cada-í te nduu táhú-ndó cùndecu-ndo ndihí Yá Ndiöxí ni caa ni quíhíⁿ. ⁴⁹Te cue ñaní tnáhá-ó ñí xíndecu ndéé sanaha ñí xexí-yu pàá nání mànáá xití yucu, dico ní sáá nduu te dacuitíí ñí xíhí-yu. ⁵⁰⁻⁵¹Te yúhú càháⁿ-í cuendá méè-í, chi véxi cuuⁿ-í andiu. Te cùu-í dàtná ìíⁿ sá nchító-ndó, te nchaa ñáyiu na càxi te candeca-xi iní-yu ni caa ni quíhíⁿ te vá cuíta nihnu-gá-yu. Te sá táxi-í xii-ndo xíáⁿ cúu-xí yìqui cuñú-í, te cùu-xi cuendá nchaa ñáyiu nihí ñuyú cuendá nduu táhú-yu cundecú-yu ndihí Yá Ndiöxí ni caa ni quíhíⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

⁵²Te ní ngúíta ñáyiu isràél xítnàhá-yu:

—¿Nása cada-tu téa-a núu càchí-tu-dé sá yìqui cuñú-dé taxi-dé caxi-o-i? —càchí-yu xítnàhá-yu.

⁵³Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã núu na càda iní-ndó sã dàtná sá cáxi-ndó yìqui cuñú yúhú Téa cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo, te cada tucu iní-ndó sã dàtná sá cohó-ndó ñíñ-í ñá, te xíáⁿ queé-xí sã quìndáá iní ñáhá-ndó ñí yuhu ni iní-ndó te naníhí tàhú-ndó, te núu ñáhá te cuíta nihnu-ndo. ⁵⁴Nchaa ñáyiu na càda iní-xi sá dàtná sá cáxi-yu yìqui cuñú-í te cohó-yu níñ-í, ñáyiu-áⁿ naníhí tàhú-yu te yúhú dandòto-í-yu na sáá nduu. ⁵⁵Chi yìqui cuñú-í ndihí níñ-í cúu-xí mèè-í. ⁵⁶Te nchaa ñáyiu na càda iní-xi sá dàtná sá cáxi-yu yìqui cuñú-í te cohó-yu níñ-í, te ñáyiu-áⁿ ìíⁿ-ná cuu-í ndihí-yu chi cundecu ndihí-í-yu. ⁵⁷Te yúhú nchìto-í chi ducaⁿ nchìto Tátà-í Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyú-a. Te ñu-ni ducaⁿ nchàa ñáyiu na quìndáá iní ñáhá xii-í te cundecu ndihí-í-yu ni caa ni quíhíⁿ. ⁵⁸Te yúhú cúu-í dàtná ìíⁿ sá nchító-ndó véxi cuuⁿ andiu, dico ñá díú pàá sá nání mànáá ní xèxi cue ñaní tnáhá-ó ñí xíndecu ndéé sanaha, chi ní xexí-yu pàá te dacuéi ní xíhí-yu. Te nchaa ñáyiu na quìndáá iní ñáhá xii yúhú Yaá véxi cuuⁿ andiu, te cundecu ndihí-í-yu ni caa ni quíhíⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

⁵⁹Nchaa tnúhu-a ní cáháⁿ-gá xití veñúhu ñáyiu ñuú Capèrnaúm.

Jèsús càchí tnúhu-gá nàcuáa naníhí tàhú-ó

⁶⁰Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá núu vài ñáyiu nchìcúⁿ ñáhá xii-gá ní xítnàhá-yu:

—Vá tníí cuèti-o tnúhu càháⁿ-dé chi ñá díú tnúhu sá cúu vaha iní-ó càháⁿ-dé —càchí-yu xítnàhá-yu.

⁶¹Te ní cutnùní iní Jèsús sá ñà túu càháⁿ váha-yu cuendá tnúhu ní cáháⁿ-gá, núu ní xáhaⁿ-gã xií-yu:

—¿Náa ñá tnáhá iní-ndó nàcuáa càháⁿ-í-a? **62**Te uuⁿ-gá cada nchòhó nũu quiní-ndó yũhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo ndaa-í núu ñí xíndecu-í díhna. **63**Te espíritú ndécú ndìhi yiqui cuñú-ó, xíãⁿ ndécá ñàha-xi xii-o, te núu ñá túú xíãⁿ, te yiqui cùñú-ó ñà túú nàndíhi-xi. Dico núu nchaa tnúhu càháⁿ-í-a quée-xi iní-ndó ñá, te quiní-ndó ñá xéhé candeca ñaha-xi xii-ndo núu cuaháⁿ núu vëxi. **64**Te dava nchòhó chi ñá túú sàndáá iní-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gã xíí-yu.

Te ducaⁿ ñí xáhaⁿ-gã chi sa nàha-gá nándi cùu ñáyiu vá quèndáá iní ñáhá xii-gá. Te ducaⁿ sà naha-gá ndëdacàa tée cuáha cuèndá ñáhá xii-gá núu cuè tée cùu úhú iní ñáhá. **65**Te ní xáhaⁿ tùcu Jesús xíí-yu:

—Te duha càháⁿ-í chi sa ní cachí tnúhu-í xii-ndo sã vã yõo ìⁿ cuení tñii tnúhu-í te núu ñá túú Tătà-í Dútú Ndiõxí sánú ìchi ñaha-gá xíí-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gã xíí-yu.

66Te òré-áⁿ ìo vai ñáyiu nchìcúⁿ ñáhá xii-gá ní xócõo-yu ñá ní xica cuu-gá-yu ndìhi-gá. **67**Te xíãⁿ ní xáhaⁿ Jèsús xii ndi ùxúú cue tée xica cuu ndìhi-gá:

—¿Cuení-ndó dándóo ñaha-ndo tnáhá-ndó-ãⁿ? —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

68Te ní xáhaⁿ tẽ Xímú, àdi Pelú chi úú òu-dé:

—Mèstrú, ñá túú-gã ndèè quíhíⁿ-ndí, chi nchúhú náhá-ndí sá tnúhu mee-n cùu-xi sá vãha candeca-xi iní-ndí ñí caa ñí quíhíⁿ. **69**Chi nchúhú sa ní sàndáá iní ñáhá-ndí xii-n chi nàha-ndí sá yòhó cúu-n Crìstú Déhe Dútú Ndiõxí yaá ndécú àndiu —cachí-dé xáhaⁿ-dẽ xii-gá.

70Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Nàha-ndo sá yũhú ní cáháⁿ ñáhà-í xii ndi ùxúú-ndó xica cuu ndìhi ñaha-í xii-ndo, dico ìⁿ-ndo quíhu ñaha yùcu ñávãha xii-ndo —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

71Duha ní cáháⁿ Jèsús cuèndá té Jùdás déhe té Xímú Iscàrioté ìⁿ tée ñùnnahá núu ùxí ìⁿ cue tée xica cuu ndìhi-gá, chi sa nàha-gá sá tẽ-ãⁿ cuáha cuèndá ñáhá-dẽ xii-gá ìⁿ nduu núu cuè tée cùu úhú iní ñáhá.

Cue ñaní Jèsús ñá túú sàndáá iní-güedé nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-gá

7 **1**Te sátá dúcáⁿ ñí cuu, te ní xica cuu Jèsús distrítú Galileá, te ñá ní sáháⁿ-gá distrítú Jùdeá, chi yàcáⁿ cuení cue tée isràél cahni ñaha-güedẽ xii-gá ní cùu. **2**Te ní cuyatni nduu càdá-yu vico, vico sá dánàní-yu Vico Vehe Tnuvixiⁿ. **3**Te ní xáhaⁿ cuè ñaní Jèsús xii-gá:

—Váha-gá quíhíⁿ-n dìstrítú Jùdeá te vá cùndècu-n iha, chi yàcáⁿ cada-n nchàa sá quídè-n iha cuèndá quiní nchaa ñáyiu cùndìhi ñaha xii-n ndecu yacáⁿ. **4**Chi núu cuení-ó quèní nchaa ñáyiu ná chùⁿ cada-o te vá cádá

dàyuhu-o. Te yòhó cuéhé nǔú sǎ quídé-n, te cada-n na quíní nchaa ñáyiu —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

⁵Ducaⁿ ñí cáháⁿ cue ñaní-gá, chi ni mèe-güedé ñá túú sàndáá iní-güedé nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-gá. ⁶Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Vátá tnàhá-gá òré quíhíⁿ-í dico nchòhó ndědani càa oré cuu quíhíⁿ-ndó. ⁷Chi nchaa ñáyiu ñùhu ichi cuehé ichi duha chi ñá túú cùu úhú iní ñáhǎ-yu xii nchòhó. Dico yúhú chi cùu úhú iní ñáhǎ-yu xii-í cuendá sá càháⁿ-í sá quídě-yu nchaa sá cuéhé sá dúhá. ⁸Te chí cuáháⁿ nchòhó vico chi yúhú vá quíhíⁿ-ni-í chi vátá tnàhá-gá òré quíhíⁿ-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

⁹Te ducaⁿ ñí xáhaⁿ-gǎ te ní ndóo-gá Galileá, te cue tée-áⁿ cuáháⁿ-güedé.

Jèsús ndécú-gǎ iiⁿ vico chĩnuhú-yu Yá Ndiöxí

¹⁰Dico sátá cuáháⁿ cue ñaní-gá, te ní xica-gá cuáháⁿ-gá tnàhá-gá dícó-ni sá dáyuhu cuáháⁿ-gá. ¹¹Te ñáyiu isràél ñáyiu xĩndecu vico nànducú-yu Jèsús, te xĩtnàhá-yu:

—¿Ndèé ndécú Jèsús? —càchí-yu xĩtnàhá-yu.

¹²Te nchaa ñáyiu xĩndecu vico xĩndatnúhu-yu cuendá-gá. Te davá-yu xĩtnàhá-yu sá ïo váha iní-gá, te davá-yu xĩtnàhá-yu sá ñà díú tēe váha cùu-gá, chi dándahú-gá ñáyiu.

¹³Dico mee-ni xícáháⁿ nǎhǐ-yu, chi xǐyùhú-yu cue tée cùnuu núǔ-yu.

¹⁴Te ta ngǔhuⁿ dava vico, te cuánguǐhu Jèsús veñúhu càhnu sá ïo cùnuu, te ní ngúíta-gá dácuàha-gá ñáyiu. ¹⁵Te ñáyiu isràél ní cuñúhu vǐhí-yu sá ïo váha càháⁿ-gá, te ní xĩtnàhá-yu:

—¿Ná cuendá ïo váha ñùhu-tu díquí tēe-a tnúhu cáháⁿ-dé te ñá túú ní dàcuaha-dé-i? —càchí-yu xĩtnàhá-yu.

¹⁶Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Ñá díú cuendá mèe-í cúú-xí sǎ dánèhé ñáhà-í xii-ndo, chi cuendá Dútú Ndiöxí Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í cúú-xí. ¹⁷Te núu ïo dava-ndo ñi yuhu ñi iní-ndó cuíní-ndó càda-ndo nacuáa cuíní Yǎ Ndiöxí cunduu, te cutnùní ndáá iní-ndó sǎ tnúhu dàcuaha ñàha-í xii-ndo cùu-xi cuendá méé Dútú Ndiöxí, te ñá díú cuendá mèe-í cúú-xí. ¹⁸Te tée cuíní sá cáda càhnu ñàha ñáyiu xii-dé, tée-áⁿ càháⁿ-dé nàcuáa véxi iní méé-dě. Dico yúhú cuíní-í sá cáda càhnú-yu Dútú Ndiöxí Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyíú-a, te càháⁿ ndáá-í te ñá túú dàcuandehnde-í.

¹⁹Te ndíi Moisés ní taxi ndíi tnúhu sá sánú ichi ñàha xii-ndo nacuáa cundecu-ndo, te ni dùcaⁿ ñá túú sàndáá iní-ndó nàcuáa càháⁿ tnúhu-áⁿ. ¿Te ná cuendá cuíní-ndó càhni ñàha-ndo xii-í? —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-yu.

²⁰Te ní xáháⁿ-yu xii-gá:

—Yucu ñävãha dàcoto ñaha xii-ó, chi vá yõo ìíⁿ cuìní cahni ñaha xii-n —cachí-yu xähãⁿ-yu xii-gá.

21Te ní xáhaⁿ Jèsús xií-yu:

—Sá ñí quide-í ìíⁿ sá vã yõo tnàhí ndàcu cada nduu cuu-xi nduu ndetatú-ó, xiãⁿ ío ní cuñúhu ñaha-ndo xii-í. **22**Te ndíi Moisés ní cachí ndíi sá cuãha-yu sèñá ñíi cue landú téé, dico ñá díú mèe ndíi ni càhu iní ndíi chi ducaⁿ tnàhí ní xóo cada cue ñaní tnáhá-ó dàvá-áⁿ, núu xiãⁿ nchòhó sãha-ndo sèñá ñíi landú téé cuèi cùu-xi nduu ndetatú-ó. **23**Te ducaⁿ quide-ndo cuendá sá ñà túú nã cumání-ndó nũú tnũhu sá sánú ìchi ñaha xii-ndo ní dándõo ndíi Moisés. ¿Te ná cuendá cúděéⁿ-ndó nũù-í sá ñí quide tátna-í téé cùhú nduu ndètatú-ó-í? **24**Te váha váha cada cuendá-ndó, te vá cuendá-ni cáháⁿ-ndó sã yũhú ndècuéchi-í chi ñá túú xìní-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

Jèsús xáhaⁿ-gã xií-yu núú vëxi-gá

25Te dava ñáyiu ñúú Jerusàlén ní ngüíta-yu xítnàhá-yu:

—¿Náa ñá díú tée-áⁿ nándücu-güedé cahni-güedé?, **26**núu náí-dé nútníi núú chítú nũú tàcá-ãⁿ càháⁿ-dé, te vá yõo cùyíi cúñaha xii-dé ìíⁿ tnúhu. Cudana te cue téé cùchiuⁿ sandáá iní-güedé sá díú-dě cúú-dě Crìstú Yaá ní tendaha Yã Ndiõxí véxi ñuyíu-a. **27**Dico nchoo xìní-ó ndèé ichi véxi téé-ãⁿ, dico Crìstú ná quixi-gá chi vá yõo ìíⁿ quiní ndèé ichi quixi Yaá-áⁿ —càchí-yu xítnàhá-yu.

28Te yìhi Jesús xití veñúhu càhnu sá ìo cùnnoo danehe-gá ñáyiu, te ní tecú dóho-gá tnúhu càháⁿ-yu. Te níhi ní cáháⁿ-gá, te xáhaⁿ-gã xií-yu:

—iNá quiní-tu nchòhó ndèé ichi véxi yúhú! Yúhú véxi-í dico ñá díú sã cúú ìní mèe-í, chi Yã Ndiõxí Yaá quidé nchàa-ndi túhú sá vãha ní tendaha ñaha-gá xii-í véxi-í, te nchòhó ñá túú xìní-ndó-gã. **29**Te yúhú xìní-í-gá chi núú ndécú-gã ní quee-í véxi-í, te diu mee-gã ní tendaha ñaha-gá véxi-í —càchí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

30Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá, núu cuìní-güedé tñii ñaha-güedě xii-gá quíhíⁿ-gá vecaá ní cùu, dico vá yõo ìíⁿ ni cùyíi tñii ñaha xii-gá chi vátá sàá-gá òré tñii ñaha-güedě. **31**Dico vãi-yu ní sándáá iní ñáhã-yu xii-gá, te ní xítnàhá-yu:

—¿Nágá cúú sã cádá Crìstú ná quixi-gá-i?, te téé-a ío cuéhé nũú sã tá quide-dé véxi. Váa diu téé-a cùu-dé Crìstú Yaá ní tendaha Yã Ndiõxí véxi ñuyíu-a —càchí-yu xítnàhá-yu.

Cue téé cùu fariséú cuìní-güedé quíhíⁿ Jèsús vecaá

32Te ní níhí cue téé cùu fariséú tnúhu nàcuáa càháⁿ ñáyiu cuendá Jèsús, núu ní ndatnúhu-güedé ndíhi cue dútú cùnnoo, te ní techiüⁿ-güedé cue téé

quide cuendá veñúhu cuáháⁿ-güedé cuátnii ñaha-güedě xii-gá ní cùu. **33**Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Sacú duha nduu cundecu ndihi ñaha-ï xii-ndo, te núhú tucu-í núú ndécú tătà-í Yaá ní tendaha ñaha xii-í véxi-í ñuyíú-a. **34**Te cuëi na nànducu ñaha-ndo dico vá ná nihí ñáhá-ndó chi vá sàá-ndó núú cúndecu-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

35Te ní ngúíta ñáyiú isràél xïtnàhá-yu:

—¿Ndèé quíhíⁿ-tu téa te vá ná nihí-ó-dě-i? ¿Àdi quíhíⁿ-dé na chìtnahá-dé ñáyiú isràél ñáyiú nchítenuu nchaa ñuú xícá cuendá danèhé-dé ñáyiú griégú? **36**¿Nása càháⁿ-tu-dé duha càháⁿ-dé: “Nanducu ñaha-ndo te vá nanihí ñáhá-ndó chi vá sàá-ndó núú cúndecu-í”, càchí-tu-dé? —càchí-yu xïtnàhá-yu.

Nàcuáa cada Espíritú Yă Ndiöxí iní-ó

37Te nduu ñí yáha-ná vico cùu-xi nduu cahnu vihi, te nduu-ăⁿ ñí ngúnu tníi Jèsús tnuú ñáyiú, te níhi ní cáháⁿ-gá, te xáhaⁿ-gă xii-yu:

—Núu ió dava-ndo yìchí-ndó ndüte, te quixi-ndo núù-í, te coho-ndo.

38Duha càháⁿ-í chi nchaa ñáyiú na quèndáá iní ñáhá xii-í, te cada-xi iní-yu dàtná ìⁿ núú xícá ndüte, nchaa-ni nduu xica ñá túú yìchí, ducaⁿ càda-xi iní-yu núú cuáháⁿ núú véxi dàtná càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-yu.

39Te ducaⁿ ñí cáháⁿ-gá cuendá sá quíxí Espíritú Yă Ndiöxí ngúndecu ndihi nchaa ñáyiú na quèndáá iní ñáhá xii-gá, chi sáá nduu ndaa-gá andiu càda cahnu ñaha Tátá-gă xii-gá, te dàvá-áⁿ te quixi Espíritú Yă Ndiöxí cundecu ndihí-yu.

Ñá ní cùu ìⁿnuú-yu cuendá tnúhu ní cáháⁿ Jèsús

40Te dava ñáyiú ní xíndedóho tnúhu ní cáháⁿ Jèsús ní xïtnàhá-yu:

—Ndáá sá tée-a cùu-dé téa càchí-yu quixi cáháⁿ tnúhu Yă Ndiöxí —càchí-yu xïtnàhá-yu.

41Te dava tucú-yu xïtnàhá-yu:

—Tée-a cùu-dé Crìstú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyíú-a —càchí-yu xïtnàhá-yu.

Te dava-gá tucú-yu xïtnàhá-yu:

—¿Náa ndaa distritú Galileá quixi Crìstú Yaá tendaha Yă Ndiöxí quixi ñuyíú-a? **42**Chi núú tütú Yă Ndiöxí càchí-xi sá Crìstú Yaá tendaha Yă Ndiöxí quixi ñuyíú-a cuu-gá ìⁿ ñaní tnáhá ndíi Dàvií, te quee-gá ñuú Bèlén ñuú méé ndíi Dàvií, duha càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí —càchí-yu xïtnàhá-yu.

43Te xíǎⁿ nõu ñá ní cùu ìⁿnuú-yu cuèndá Jèsús. 44Te davá-yu cuení-yu tnií-yu Jèsús quíhíⁿ-gá vecaá ní cùu, dico ni ìⁿ-yu ñá túú ní cùyíⁿ-yu tnií ñàhá-yu xii-gá.

Cue tée cùchiuⁿ ñá túú sàndáá iní-güedé Jèsús

45Te cue tée cuáháⁿ tnií ñaha xii Jesús ní cùu ní ndexìo-güedé núú cuè tée cùu fariséú ndíhi núú cuè dútú cùnùu. Te xǎhaⁿ cuè tée cùnùu-áⁿ:

—¿Ná cuèndá ñá ní cǎndeca-ndo tée-ǎⁿ quixi? —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě.

46Te cue tée ní sáháⁿ chiúⁿ ní xáhaⁿ-güedě:

—Ni ìⁿ tée ñá túú xìní-ndí cáháⁿ dàtná càháⁿ tée-ǎⁿ —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě.

47Te ní xáhaⁿ cuè tée cùu fariséú:

—¿Náa tñàhá nchòhó ní sàndáá iní-ndó tñùhu ndehnde càháⁿ tée-ǎⁿ?

48¿Náa ñá túú xìní-ndó sǎ nì ìⁿ cue tée tàxi tñuní nchúhú, te ni ìⁿ nchúhú cue tée cùu fariséú ñá túú sàndáá iní-ndí tée-ǎⁿ ñǎ? 49Nchaa ñáyiú tùha ñaha xii tée-ǎⁿ ñá túú sàndáá iní-yu nàcuáa càháⁿ tñúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o, dico cuíta nihnú-yu sá dúcáⁿ quidé-yu —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii cue tée-áⁿ.

50Te té Nicòdemú tée ní sáháⁿ niú ní ndatnúhu-dé ndíhi Jèsús cúú-dě tñàhá-dé ìⁿ tée fariséú, te ní xáhaⁿ-dě xii-güedé:

51—Tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cundecu-o càchí-xi sá ndèè cundedóho-o ñasa càháⁿ tée tàú cuéchi cuèndá cutnùní iní-ó ñá ní quide-dé, te dàtnùní cáháⁿ-ó nõu ndisa ndècuéchi-dé àdi ñá túú ndècuéchi-dé —càchí-dé xǎhaⁿ-dě.

52Te ní xáhaⁿ-güedě:

—Cùu ní cachí sá tñàhá-ǒ cúú-n tée distritú Galileá nõu ducaⁿ càháⁿ-n. Dacuàha tutú yódó tñùní tñúhu Yá Ndiǒxí te quiní-n nàcuáa càháⁿ-xi sá nì ìⁿ tée véxi distritú Galileá ñá túú càháⁿ-dé tñúhu Yá Ndiǒxí —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě.

53Ducaⁿ te ndí díⁿ cuǎnuhú-güedé vehe-güedé.

Ìⁿ ñadìhí ndécú vìhi cuéchi-xi

8 1Te Jèsús cuáháⁿ-gá yucu Òlívú. 2Te sátá nǐ túndaá nduu tñéè, te cuáháⁿ tucu-gá veñúhu càhnu sá ìo cùnùu. Te ìo cuéhé ñáyiú ní chítú níhnù-yu núú-gǎ, te ní ngóo-gá ní dánèhé ñàhá-gǎ xii-yu. 3Te ní quexìo cue tée dàcuaha ñaha xii-yu nchaa tñúhu ní chídó tñùní ndíi Moisés, ndíhi cue tée cùu fariséú, te ndèca-güedé ìⁿ ñadìhí ní sáá, te ñaha-áⁿ nǐ xìní ñáhǎ-yu càháⁿ ndíhi-aⁿ ìⁿ tée dico ñá díú yèi-aⁿ cuu-dé, te ní sanutnǐ ñaha-güedě xii-aⁿ tnuú nchaa ñáyiú xǐndecu núú Jèsús. 4Te ní xáhaⁿ-güedě xii Jèsús:

—Mèstrú, ñadìhí-a ní xiní ñáhá ñăyiu xii-aⁿ cáháⁿ ndihí-aⁿ ìⁿ tée dico ñá díú yì-aⁿ cuu-dé. ⁵Te tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés cächí-xi sá yúú cahni-o nchàa ñáyiu ðìhí duha quìde. Te yòhó, ìnása cächí-n cùnduu-i? —cachí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

⁶Duha ní cáháⁿ-güedé chi cuèndá sá cuení-güedé coto ndeé ñáhá-güedě xii-gá nŭu nása cáháⁿ-gá cuèndá núcóo nchihi ñaha-güedě xii-gá ní cáháⁿ-güedě. Te ní ngúnu ndeyi-gá te ní ngúíta-gá tée-gă ndihí díquí ndáhá-gă lètrá núú ñúhú. ⁷Te xicáⁿ tnúhú-ní tucu-güedé núú-gă nŭu ní ndonehe núú-gă, te ní xáhaⁿ-gă:

—Ndědani cāa nchohó te núu ñá túú nă cuéchi quide-ndo te díhna nuu-gă-ndó chī cuăha-aⁿ yúú —cächí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

⁸Te ní ngúnu ndeyi tucu-gá tée tucu-gá lètrá núú ñúhú. ⁹Te sá dúcáⁿ nŭ xáhaⁿ-gă xii-güedé te ní ndixi túu iní-güedé sá ñà túú quide váha mee-güedě tnàhá-güedé, núu da ìⁿ da ìⁿ-güedé ní ndee, te díhna-gá cue tée cùu sacuéhé nŭ ndee te ní ngúíta nchicúⁿ dava-gá-güedé. Te sátá nŭ ndihí-güedé ní ndee, te ní quendóo mee-nă Jèsús ndihí ñadìhí-áⁿ. ¹⁰Te ní ndonehe núú Jèsús te ní xiní-gá sá nŭ ndihí-güedé cuáháⁿ te mee-nă ñadìhí-áⁿ nŭ ndóo-aⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xii-aⁿ:

—¿Nděndi cuáháⁿ cue tée cächí sá nŭ quide-n cuéchi? ¿Ni ìⁿ-güedé ñá ní cùndee tnúhu-güedé quíhíⁿ-n cástiú-va? —cächí-gá xáhaⁿ-gă xii-aⁿ.

¹¹Te ní xáhaⁿ-aⁿ xii Jesús:

—Ñáhá, chi ni ìⁿ-güedé ñá ní ndàcu-güedé —cächí-aⁿ xăhaⁿ-aⁿ.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te ni yúhú vá dáquìhíⁿ ñáhà-í castiú xii-n. Te vitna te núhú-n te vá cádá-gă-n năndi sá cuèhé sá dúhá —cächí-gá xáhaⁿ-gă xii-aⁿ.

Jèsús dándixi túu-gá iní-ó

¹²Te ní cáháⁿ tucu Jèsús núú ñăyiu, te xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Yúhú cúu-í dàtná ìⁿ ñuhú dáyèhe-í ñuyíú-a, te nchaa ñáyiu na chìtnahá ñáhá xii-í, te vá cùndecu-gá-yu ichi cuèhé ichi duha, chi yúhú dándixi túu-í iní-yu cuèndá cutnùní iní-yu nàcuáa ndùu cuendá Yă Ndiöxí, te cundecu-í ndihí-yu ni caa ni quíhíⁿ —cächí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

¹³Te ní xáhaⁿ cuè tée cùu fariséú xii-gá:

—Medìi-n caháⁿ-n să cúu-n tée váha, te vá yóo ìⁿ-gá chindèe tnúhu ñaha xii-n núu ná tée cùu-n, dico xíáⁿ ñá túú nàndíhi-xi —cächí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

¹⁴Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Cuèi cáháⁿ-í cuèndá mèè-í dico nàndíhi tnúhu cáháⁿ-í. Chi yúhú nàha-í ndèé ichi véxi-í, te xìní-í ndèé ichi núhú-í, dico nchòhó chi ñá túú xìní-ndó ndèé ichi véxi-í, te ni ñà túú xìní-ndó ndèé ichi quíhíⁿ-í. ¹⁵Te nchòhó chi

cuèndá-ni càháⁿ-ndó cuèndá ñáyiú núu quide váha-yu àdi ñá túú quide váha-yu. Te yúhú ñá túú càháⁿ-í cuèndá ñáyiú núu quide váha-yu àdi ñá túú quide váha-yu. **16**Àdi núu càháⁿ-í dico ìⁿ tnúhu ndáá càháⁿ-í chi ñá díú-ní mée-í càháⁿ, chi tnàhá Tătà-í Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyíú-a càháⁿ-gá chindèe tnúhu ñaha-gă xii-í. **17**Te tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-ndo cachí-xi sá nũu na cundecu úú cue tée cáháⁿ ndáá-güedé nàcuáa cùu ìⁿ sá cúndăá, te núu ìⁿ-ni tnũhu na càháⁿ-güedé ndi ndúú-güedé te xiăⁿ nândĩhi-xi, duha càchí tnúhu-áⁿ. **18**Te diu-ni ducaⁿ cùu-xi yúhú chi càháⁿ-í ìⁿ tnúhu ndáá sá cúú-xí mée-í, te diu-ni dàtná càháⁿ-í càháⁿ Tătà-í Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyíú-a —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

19Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—¿Te ndéé ndécú Tătá-n-í? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te núu dicó xini-ndó yòo cuu yúhú-á te ducaⁿ te quiní-ndó Tătà-í. Te ni yúhú ñá túú xini-ndó yòo cuu-í nũu xiăⁿ ñá túú xini-ndó Tătà-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

20Duha ní cáháⁿ Jèsús nini dàcuaha-gá ñáyiú xití veñúhu núu ndécú àlcanciá díhúⁿ. Te vá yòo ìⁿ ni cùyii tniï ñaha xii-gá chi vátá sàá-gá òré tniï ñaha-güedě.

Ñáyiú ñá túú sàndáá iní ñáhá xii Jesús vá ndácũ-yu quĩhíⁿ-yu núu ñùhú-gá cundecu-gá

21Te ní xáhaⁿ tùcu Jesús xii-güedé:

—Yúhú ñùhú-í te nanducu ñàha-ndo te vá nánĩhí ñáhá-ndó, te cuú-ndó nũú yícá cuèchi-ndo, chi vá ndácú-ndó sàá-ndó nũú ñùhú-í cundecu-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

22Te ní xitnàha cue tée isràél:

—¿Te ná cahni-dé mée-dě nũu càchí-dé sá vă ndácú-ó sàá-ó nũú quĩhíⁿ-dé-ăⁿ? —càchí-güedé xitnàha-güedé.

23Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Nchòhó chi cue tée ñuyíú-a cùu-ndo, núu ío ñùhu iní-ndó să ìó ñuyíú-a. Te yúhú chi tée núu ñnu cùu-í nũu xiăⁿ ñá túú să ìó ñuyíú-a ñùhu iní-í. **24**Te xiăⁿ nũu càchí-í sá cùú-ndó nũú yícá cuèchi-ndo, chi ñá cuiní-ndó quindáá iní-ndó să yúhú véxi cuuⁿ-í andiu, te núu xiăⁿ diu-ni núú yícá cuèchi-ndo cùú-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

25Te ní xicáⁿ tnúhú-güedě núú-gă, te xáhaⁿ-güedě:

—¿Te ná cúú yòhó nũu ducaⁿ càháⁿ-n-í? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

Te ní xáhaⁿ-gă:

—Sa ní cachí tnúhu-í xii-ndo ndéé díhna —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

26Te xăhaⁿ tùcu-gá:

—Ndècu cuéhé tnúhu cáháⁿ-í cada ndáá-í cuèndá nchòhó. Te Tătà-í Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyíú-a càháⁿ-gá tnúhu ndáá, te tnúhu càháⁿ yúhú ñuyíú-a cùu-xi tnúhu ní cáháⁿ-gá ní xíndedóho-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

27Te mee-güedě ñá túú ní tècú tnùn-í-güedé sá cuèndá Dútú Ndiöxí ní cáháⁿ Jèsús. **28**Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Òré ná catá caha ñaha-ndo xii yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo núú cùrúxí cahni ñaha-ndo, te òré-áⁿ cutnùn-í iní-ndó yòo cuu-í, te ñá túú quide-í sá cúú iní mée-í, chi yúhú càháⁿ-í nàcuáa ní dánèhé ñáhá Tătà-í **29**Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í. Te diu-gá ndécú ndìhi ñaha-gá xii-í, te ñá túú dàña nihnu ñaha-gá chi quide-í nchaa nàcuáa cùu iní-gá —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

30Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá nùu ío vai ñáyiú ní sándáá iní ñáhá xii-gá.

Ñáyiú sándáá iní ñáhá xii Yá Ndiöxí ndìhi ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha

31Te ní xáhaⁿ Jèsús xii ñáyiú isràél ñáyiú ní sándáá iní ñáhá xii-gá:

—Te núu vá dáña ndèé-ndó càda-ndo nchaa nacuáa càháⁿ-í, te cuu ndisa-ndo cuè téé tnáhá tnúhu ndìhi-í, **32**te tecú tnùn-í-gá-ndó tnúhu ndáá, te ducaⁿ te cácu nihnu-ndo —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-yu.

33Te ní xáhăⁿ-yu:

—Nchúhú cúú-ndě cue ñaní tnáhá ndíi Àbrahám, te ni ìⁿ nduu ñá túú ndèé sácündedí nihnu-ndí ndoho tnahá-ndí nùu cáchí-ò sá dàcácu nihnu ñaha-n xii-ndí —càchí-yu xáhăⁿ-yu xii-gá.

34Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-yu:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nchàa ñáyiú quide nchaa sá cuéhé sá dúhá tàxi tnuní ñáhá-ñă-xi xii-yu. **35**Te cue ñáyiú xinu cuechi te vá cúú ìⁿ-ná cuú-yu ndìhi ñáyiú dii vèhe-xi xinu cuechí-yu, dico cue déhe ñáyiú dii vèhe-xi-áⁿ chi ìⁿ-ni cùu ndìhi ñaha-güexi xii-yu. **36**Te núu yúhú Yaá cúú Dèhe Yá Ndiöxí dàcácu nihnu ñaha-í xii-ndo nùú nchàa yíca cuèchi-ndo, te ndáá sá nchòhó cácu nihnu ndisa-ndo. **37**Te yúhú sa xini-í sá nchòhó cúú-ndó ñaní tnáhá ndíi Àbrahám, te dícó-ni sá ñă tnáhá iní-ndó tnúhu càháⁿ-í nùu xíăⁿ cuiní-ndó cahni ñaha-ndo. **38**Te yúhú càháⁿ-í nàcuáa ní dánèhé ñáhá Tătà-í, te nchòhó quidé-ndó nàcuáa càháⁿ tătá-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-yu.

39Te ní xáhăⁿ-yu:

—Ndíi Àbrahám cúú tătá-ndě —càchí-yu xáhăⁿ-yu xii-gá.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Núu ndisa ñaní tnáhá ndíi Àbrahám cúú-ndó, te cada-ndo nàcuáa ní xóo cada ndíi ni cùu. ⁴⁰Te yúhú cuèi càháⁿ-í ìⁿ tnúhu ndáá nàcuáa càháⁿ Yá Ndiöxí càchí tnúhu-gá xii-í, te cuìní-ndó càhni ñaha-ndo. ¡Dico ndíi Àbrahám chi ñá túú dùcaⁿ ni quide ndíi! ⁴¹Te nchòhó quidé-ndó nàcuáa quide tátá-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Te ní xáhăⁿ-yu:

—Nchúhú, ñá túú yàyacáⁿ ndécú tátá-ndí, chi ìⁿdìi Yá Ndiöxí cúú tátá-ndí —càchí-yu xáhăⁿ-yu xii-gá.

⁴²Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Núu dícó Yá Ndiöxí ndisa cùu Tátá-ndó te cuu iní ñáhá-ndó xì-í ní cùu chi yúhú ní quee-í núu ndécú-gă véxi-í ñuyíú-a. Te ñá túú véxi-í sá cúú ìní mèè-í, chi mee-gă ní tendaha ñaha-gá véxi-í. ⁴³Te ñá túú tècú tnùn-ndó tnúhu càháⁿ-í chi ñá túú tnáhá iní-ndó. ⁴⁴Te nchòhó chi tátá-ndó cùu yucu ñávăha núu cùdí ìní-ndó quide-ndo nchaa nacuáa cùu iní-xi, chi ndéé òré ní ngáva ñuyíú ducaⁿ-ni ndècu-xi dacáháⁿ-xi iní-ndó sàhni tnaha-ndo. Te ñá íⁿ ndùu cáháⁿ-xi ìⁿ tnúhu ndáá chi ñá túú xica-xi ichi ndáá, chi mee-ni ichi tnúhu ndehnde xica-xi chi ducaⁿ ìní-xi. Te diu-xi dàcahu-xi iní-ndó dàcuandehnde-ndo. ⁴⁵Te yúhú càháⁿ-í tnúhu ndáá te ñá túú cuìní-ndó quèndáá iní ñáhá-ndó. ⁴⁶¿Te ndèdacàa nchohó xìní-ndó sã quidè-í ìⁿ sá cuèhé sá dúhá-í?, te yúhú ñá túú nã quidè-í chi càháⁿ ndáá-í, ¿te ná cuèndá ñá túú cuìní-ndó quèndáá iní-ndó tnúhu càháⁿ-í? ⁴⁷Te nchaa ñáyiú ndècu ichi Yá Ndiöxí, ñáyiú-áⁿ sácündedóho-yu nchaa tnúhu càháⁿ-gá. Te nchòhó chi ñá díú ichi Yá Ndiöxí ndécú-ndó núu ñá túú sácündedóho-ndo tnúhu càháⁿ-gá —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Díhna-gá Crístú sa ndècu dacúxí ndíi Àbrahám

⁴⁸Te ní xáhaⁿ ñăyiú isràél:

—Váha-ni càháⁿ-ndí sá tée samaritanú cúú-n, te yucu ñávăha ndècu ndíhi-n —càchí-yu xáhăⁿ-yu xii-gá.

⁴⁹Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yúhú, ñá túú yùcu ñávăha ndècu ndíhi-í, chi Tătà-í quidé càhnu-í, te nchòhó da cùu úhú iní ñáhá-ndó xì-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

⁵⁰Te xáhaⁿ tùcu-gá:

—Yúhú, ñá túú càchí-í sá cádá càhnu ñaha-ndo, dico Dútú Ndiöxí cuìní-gá sá cádá càhnu ñaha-ndo xii-í. Te mee-gă cáháⁿ-gá núu ndèdacàa-ndo quide váha, te ndèdacàa-ndo ñá túú quide váha. ⁵¹Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nchàa ñáyiú na tnèi tnúhu càháⁿ-í te vá cuíta nihnú-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

⁵²Te ní xáhaⁿ tùcu ñáyiú isràél:

—Vitna te ní xiní ndáá-ndí sá yùcu ñávãha ndècu ndihí-n, chi ndíi Àbrahám ndihí nchaa cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha ní xíhí-güedé, te yòhó càchí-tu-n sã ncháá ñãyiu na tnèi tnúhu càháⁿ-n te vá cùú-gá-yu. ⁵³¿Náa ío-gá càhnu cuu-ó dàcúúxí ñàní tnáhá-ndí ndíi Àbrahám-ãⁿ? Téé-áⁿ dai ní xíhí-dé ndihí cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha. ¿Te yòhó nágá-tu cùu-n te vá cùú-n càhaⁿ-n-i? —cachí-yu xãhãⁿ-yu.

⁵⁴Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te núu dìcò mèè-í quidé càhnu-í mèè-í ñã, te ñã túú nàndíhi sá quídè-í nũu ducaⁿ. Dico Tãtã-í quidé càhnu ñaha-gá xii-í, te ñiu-ni Yaá-áⁿ càchí-ndó cùu Ndióxi-ndó. ⁵⁵Te nchòhó chi ñã túú xiní-ndó-gã. Te yúhú chi xiní-í-gá. Te núu na càchí-í sá ñà túú xiní-í-gá te dàcuandehnde-í dàtná ndehnde mèè-ndo. Te yúhú chi xiní ndisa-í-gá te tnèi-í nchaa tnúhu càháⁿ-gá. ⁵⁶Te ndíi Àbrahám ñàní tnáhá-ndó ní xíndecu ndéé sanaha ío ní cudíí ìní ndíi sá quèní ñáhá ndíi xii-í, te ní sáá nduu ní xiní ñáhá ndíi xii-í nũu ío ní cudíí ìní ndíi —càchí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

⁵⁷Te ní xáhaⁿ ñãyiu isràèl xii Jèsús:

—Ni vãtã cùhúⁿ-gã-n ùdico úxí cuíá-n te càchí-n sã ní xiní-n ndíi Àbrahám, te ní cunaha vèhi ní xíhí ndíi-áⁿ —càchí-yu xãhãⁿ-yu xii-gá.

⁵⁸Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã cùmání-gã cundecu ndíi-áⁿ ñuyúú-a te yúhú sa ndècu-gá-í —càchí-gá xáhaⁿ-gã xií-yu.

⁵⁹Te sá dúcáⁿ ní cáháⁿ-gá nũu xíãⁿ ní quehéⁿ-yu yúú cuãha ñàhá-yu xii-gá ní cùu, te ní nguívãha-gá núú-yu te ní quee-gá xití veñúhu cuáháⁿ-gá.

Jèsús quidé tãtna-gá ìíⁿ téé cuàá

9 ¹Te núú xíca cùu Jesús ní naníhí-gã ìíⁿ téé cuàá, te sa ducaⁿ tnàhí càa núú-dè ní cacu-dé. ²Te ní xáhaⁿ cuè téé xica cuu ndihí-gá xii-gá:

—Mèstrú, ¿ná cuèndá dàcáⁿ cuàá téé-ãⁿ ní cacu-dé? ¿Sá cuèndá nchaa yíca cuèchi tãtã-dè, ãⁿ sã cuèndá nchaa yíca cuèchi ñàná-dè, ãⁿ sá cuèndá nchaa yíca cuèchi mee-dè dàcáⁿ cáá-dè ní cacu-dé? —càchí-güedé xãhãⁿ-güedè xii-gá.

³Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Ni ñã díú sã cuèndá nchaa yíca cuèchi mee-dè, te ni ñã díú sã cuèndá nchaa yíca cuèchi tãtã-dè, te ni ñã díú sã cuèndá nchaa yíca cuèchi ñàná-dè, chi mee Yã Ndiöxí ní cuiní-gá sá dúcáⁿ cùnduu-dé sáá-dé ñuyúú-a cuèndá sá ñuyúú-a quini ñãyiu nása cada ñaha Yã Ndiöxí xii-dé ndúha núú-dè. ⁴Te vitna ìo-gá nduu cùyica sá cádá-í nchaa chiúⁿ ní táhú Yàá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyúú-a, chi sáá nduu te vá ndácú-gã-í cada-í

chìuⁿ-gá. ⁵Te nini ndècu-gá-í ñuyíú-a te dándixi túu-í iní nchaa ñáyiú cuendá cutnùní iní-yu nàcuáa ndùu cuendá Yă Ndiöxí —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

⁶Te sátá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá, te ní sati-gá díí-gá núú ñúhú te ní dácá-gă luha ñuhu ní cuáha ndéhyú, te ndéhyú-ăⁿ ñí dácánùu-gá ndúú xio núú tée cuàá-áⁿ. ⁷Te ní xáhaⁿ-gă xii-dé:

—Quíhíⁿ-n nàquete-n núú-n ndüte tanquí Silòé —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé. Te Silòé-áⁿ quée-xí tnúhu mée-yu: Tée xica chiuⁿ.

Te ní sáháⁿ tée cuàá-áⁿ ñí naquete-dé núú-dě, te òré ní ndexìo-dé te sa ndèhe-dé. ⁸Te nchaa ñáyiú ndècu yatni núú ndécú-dě ndíhi nchaa ñáyiú xìní ñáhá xii-dé núú xicáⁿ ndàhú-dé ní xítñàhá-yu:

—¿Náa ñá díú tée-ăⁿ ní xóo cácaⁿ ndàhú-dé? —càchí-yu xítñàhá-yu.

⁹Te davá-yu càchí-yu sá díú-dě, te davá-yu càchí-yu sá ñà díú-dě, dico ducaⁿ càa-dé, càchí-yu xítñàhá-yu.

Dico mee-dě ní xáhaⁿ-dě xií-yu sá díú-dě.

¹⁰Te ní xicáⁿ tnúhú-yu núú-dě, te xăhăⁿ-yu:

—¿Nása ní cuu núú ní ndúha núú-n ndèhe-n vitna? —cachí-yu xăhăⁿ-yu xii-dé.

¹¹Te ní xáhaⁿ-dě:

—Tée nani Jesús-ăⁿ ní cadúha-dé luha ndéhyú te ní dácánùu-dé núú-í, te ní táuchíúⁿ-dě ní sáháⁿ-í tànquí Silòé ní naquete-í núú-í, te òré-áⁿ ñí cuu cundehe-í —càchí-dé xăhaⁿ-dě xií-yu.

¹²Te ní xicáⁿ tnúhú tùcú-yu núú-dě, te xăhăⁿ-yu:

—¿Te ndèé ndécú tée-áⁿ? —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-dé.

Te ní xáhaⁿ-dě:

—Ñá túú xìní-í —càchí-dé xăhaⁿ-dě xií-yu.

Cue tée cùu fariséú ndátnúhu-güedé ndíhi tée ní ndúha núú-xi

¹³Te ndèca-güedé tée ní ndúha núú-xi-áⁿ cuăháⁿ núú cuè tée cùu fariséú.

¹⁴Te cuendá sá ndùu ndetatú-yu ní cadúha Jèsús ndéhyú ñí dácánùu-gá núú tée-áⁿ te ní ndúha, ¹⁵xíăⁿ nùu ní xicáⁿ tnúhú cuè tée cùu fariséú núú-dě, te xăhaⁿ-güedé:

—¿Nása ní cuu ní ndúha núú-n? —càchí-güedé xăhaⁿ-güedé xii-dé.

Te ní xáhaⁿ-dě xii-güedé:

—Híⁿ tée ní dácánùu-dé ndéhyú nùú-í te ní sáháⁿ-í ní naquete-í, te ní cuu ndèhe-í vitna —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

¹⁶Te dava cue tée cùu fariséú ní xítñàha-güedé:

—Ñá díú Yă Ndiöxí ní tëndaha ñaha-gá xii tée-ăⁿ véxi-dé nùu duha quide-dé nchaa sá vă yóo tnàhí ndàcu cada, te ñá túú sàndáá iní-dé canehe íí-dě nduu ndetatú-ó —càchí-güedé xítñàha-güedé.

Te dava-güedé ní xítñàha-güedé:

—¿Nása ndacu-dé cada-dé sá vǎ yõo tnàhí ndàcu cada te núu cùu-dé tée yíca cuěchi? —càchí-güedé xítñàha-güedé.

Te ñá túú ní cùu ìⁿnuu-güedé tnúhu ní cáháⁿ-güedé. **17**Te ní xícaⁿ tnúhú tùcu-güedé núú tée ní ndúha núú-xi-áⁿ, te xǎhaⁿ-güedě:

—Te yòhó, ¿nása càchí-n cuendá tée ní quide tátna núú-n te ní ndúha? —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-dé.

Te ní xáhaⁿ-dě:

—Yúhú càchí-í sá íⁿ tée càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí cúú-dě —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-güedé.

18Dico cue tée isràél ñá ní sàndáá iní-güedé sá cuàá-dé ní cùu, chi cuendá sa ní ndúha núú-dě ní xiní ñáhá-güedě, te xǎⁿ nùu ní cana-güedé tǎtá-dě ndìhi nǎná-dě, **19**te ní xícaⁿ tnúhú-güedě núú-yu, te xǎhaⁿ-güedě:

—¿Dìu tée-a déhe-ndo tée càchí-ndó cuàá-dé ní cacu-dé-ǎⁿ? ¿Te nása ní cuu ní ndúha núú-dě? —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-yu.

20Te ní xáhaⁿ tǎtá-dě ndìhi nǎná-dě:

—Dìu déhe-ndí cúú-dě te sa cuàá ndisa-dé ní cacu-dé, **21**dico ñá túú xìní-ndí nása ní cuu ní ndúha núú-dě, te ni ñà túú xìní-ndí yoo ní quide tátna. Chí càcáⁿ tnúhú nùú méé-dě xǎⁿ nùu sa sàcuéhé-dě, te na càháⁿ-dé nùu nása ní cuu ní ndúha núú-dě —càchí-yu xǎhǎⁿ-yu xii-güedé.

22Duha ní cáháⁿ tǎtá-dě ndìhi nǎná-dě ní xǎhǎⁿ-yu xii-güedé cuendá sá yùhú-yu cue tée cùnuu núú ñǎyiu isràél, chi cue tée-ǎⁿ sa ní ndatnúhu-güedé ní cuu ìⁿnuu-güedě sá nùu ndédacàa ñáyiu na càháⁿ sá Jèsús cúú-gǎ Crístú Yaá ní tendaha Yǎ Ndiõxí véxi ñuyúú-a, te vǎ dáñá-gǎ-güedé quíhu-yu veñúhu. **23**Núu xǎⁿ ní xáhaⁿ tǎtá-dě ndìhi nǎná-dě sá ná càcáⁿ tnúhú-güedě núú méé-dě chi sa sacuéhé-dě.

24Te xǎⁿ nùu ní cana tucu-güedé tée ní ndúha núú-xi-áⁿ, te ní xáhaⁿ-güedě:

—Cáháⁿ-n ìⁿ tnúhu ndáá chi Yá Ndiõxí ndéhé ndì-gǎ nàcuáa ní cuu ní ndúha núú-n, chi nchúhú xìní-ndí sá dícó ìⁿ tée ndècu yíca cuěchi-xi cùu tée càchí-n ní quide tátna núú-n —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-dé.

25Te ní xáhaⁿ-dě:

—Yúhú, ñá túú xìní-í te núu tée ndècu yíca cuěchi-xi cùu-dé àdi ñáhá. Dícó-ni sá xìní-í sá cuàá-í ní cùu te vitna ní cuu cundehe-í —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-güedé.

26Te ní xícaⁿ tnúhú tùcu-güedé núú-dě, te xǎhaⁿ-güedě:

—¿Nása ní quide ñaha-dě xii-n te ní ndúha núú-n-í? —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-dé.

27Te ní xáhaⁿ-dě:

—Yúhú sa ní cáháⁿ-í te ñá túú quìde cuendá-ndó. ¿Te ná cuendá cuìní-ndó càchí tnúhu-ni tucu-í? ¿Á tnàhá-ndó cuìní-ndó quíndáá iní-ndó tnúhu càháⁿ-dé? —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

28Te ní cudééⁿ-güedě núú-dě, te ní xăhaⁿ-güedě xii-dé:

—Te núu yòhó cuìní-n chìnchícúⁿ-n tē-ăⁿ te cuàháⁿ, dico nchúhú chi canchicúⁿ nihnu nahi-ni-ndĭ nàcuáa ní cáháⁿ ndĭi Moisés. **29**Te nchúhú chi nàha-ndĭ sá Yă Ndiöxí ní cáháⁿ ndĭhi-gá ndĭi Moisés, dico tēe càchí-n-ăⁿ chi ni ñà túú xìní-ndĭ ndēe tēe cùu-dé —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

30Te ní xăhaⁿ tēe ní ndúha núú-xi-áⁿ:

—¿Te náa ñá díú nchòhó càchí-ndó să ĩo túha-ndo? Te núu ducaⁿ càháⁿ-ndó să ñà túú xìní-ndó ndēe tēe cùu-dé, te diu-dé ní quide tátna-dé núu-í ní ndúha —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

Te xăhaⁿ tùcu-dé:

31—Xìní-ó să Yă Ndiöxí ñá túú tédóho-gá tnúhu càháⁿ ñáyiú quide nchaa sá cuèhé sá dúhá, chi nchaa ñáyiú quide cahnu ñaha xii-gá te quidé-yu nchaa nàcuáa cùu iní-gá, te ñáyiú-áⁿ tédóho-gá tnúhu càháⁿ-yu. **32**Te ñá ĩⁿ ndùu cáháⁿ ñáyiú cuendá ĩⁿ tēe cada tátna núú ĩⁿ ñáyiú cuàa ndēe ní cacu-xi te ndúha. **33**Te núu ñá díú mēe Yá Ndiöxí ní tēndaha ñaha-gá xii tēe-ăⁿ véxi-dé ñá, te vá ndácú-dě cada tátna-dé núu-í ní cùu —cachí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

34Te ní xăhaⁿ-güedě:

—Dico yòhó ndēe yatni vài cuéchi sa ta quide-n véxi, ¿te vitna nacanu ichi ñaha-n xii-ndĭ cáháⁿ-n-ăⁿ? —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

Te ní queñuhu ñaha-güedě xii-dé tnuú-güedé ñá túú ní dàña-gá-güedé níhí tnàhá ndĭhi ñaha-dé xii-güedé.

Ñáyiú ñá túú ndĭxi túu iní cuendá nchaa sá cuèhé sá dúhá quidé-yu

35Te ní níhí Jèsús tnúhu sá ñĭ queñuhu-güedé tēe ní cuhú núú-xi-áⁿ tnuú-güedé cuendá sá vă tnàhá tnúhu ndĭhi ñaha-gă-dé xii-güedé, te ní nanĭhí ñáhá-gă xii-dé te ní xăhaⁿ-gă:

—¿Sàndáá iní-n Dēhe Yá Ndiöxí-ăⁿ? —càchí-gá xăhaⁿ-gă.

36Te ní xăhaⁿ tēe ní cuhú núú-xi-áⁿ:

—Mèstrú, cachí tnúhu núu ndēe ndécú tēe-áⁿ cuendá quíndáá iní-í-dé —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

37Te ní xăhaⁿ Jèsús:

—Sa xìní-n-dě chi diu-dé cúu yŭhú tēe ndàtnúhu ndĭhi-n —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

38Te ní ngüíñĭ xítí-dě núú-gă, te ní xăhaⁿ-dě:

—Xítóhó Jesucrístú, sàndáá iní ñáhà-í xii-n —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

39Te ní xăhaⁿ tùcu Jesús:

—Yúhú véxi-í ñuyíú-a cada ndáá-í cuéchi ñáiyu. Te nchaa ñáiyu ñá túú quide váha cùú-yu dàtná ìⁿ ñáiyu cuàá, dico nchaa ñáiyu cùtnuní iní-xi sá ñà túú quide váha, te núu na quèndáá iní-yu tnúhu càháⁿ-í, te cada iní-ndó sá dàtná sá ñí nacaáⁿ núú-yu chi tñí-yu tnúhu càháⁿ-í. Te ñáiyu càchí sá quidé váha vá núu núu-yu cuéchi-yu chi quesàhá-yu sá ìo ndáá quidè-yu, ñáiyu-áⁿ cúú-yu dàtná ìⁿ ñáiyu cuàá, chi vá ndíxí tũu iní-yu sá ñà túú quide váha-yu ndècú-yu, te vá tñí-yu tnúhu càháⁿ-í —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

40Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá, núu ní cáháⁿ ìⁿ úú cue tée cùu fariséú, te xáhaⁿ-güedè:

—¿Te náa tnàhá nchúhú cuàá-ndí cáháⁿ-n-áⁿ? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedè xii-gá.

41Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te núu dìcò nchòhó cuàá-ndó ñá, te vá cúndècu cuéchi-ndo ni cùu, dico càchí-ndó sá ndéhé-ndó ìⁿ sá quidé-ndó te ñá ndàá, núu xíáⁿ ío ndècu cuéchi-ndo.

Jèsús càháⁿ-gá cuendá cùrrálí mbèé

10¹Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sá ìⁿ tée ñá túú quíhu ndàa yuyehe ìⁿ cùrrálí mbèé, te cùtexínu-ni na cuídó-dé, tée-áⁿ cúú-dè ñádúhú. ²Dico tée quíhu ichi yèhe cùrrálí-güedi, tée-áⁿ cúú-dè xítóhó-güedi. ³Te tée ndèé yèhe cùrrálí-güedi nacaáⁿ-dé te cuánguìhu xítóhó-güedi te ní cáháⁿ-dé, te ní nucúhuⁿ ndudú ñáhá-güedi xii-dé. Te ní cáháⁿ díú-dè-güedi te ní queñuhu-dé-güedi cùrrálí. ⁴Te sátá ñí quee-güedi cùrrálí, te ní ngódó núú-dè núú-güedi, te ní ngúíta nchicúⁿ ñáhá-güedi xii-dé chi ní nucúhuⁿ ndudú ñáhá-güedi. ⁵Te ñá túú chìnchícúⁿ-güedi ìⁿ tée tàtú, chi núcúhuⁿ ndudú-güedi sá ñà díú xítóhó-güedi cùu-dé, núu xíáⁿ xínú-güedi núú-dè —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

⁶Duha ní cáháⁿ Jèsús cuendá sá cuíní-gá dacuàhá-yu tnúhu-gá ní cùu, dico ñá ní tècú tnùní-yu nása ndùu tnúhu ní cáháⁿ-gá.

Jèsús cúú-gã dàtná ìⁿ toli

⁷Te ní xáhaⁿ tucu Jesús xii-güedé:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sá yúhú cùú-í dàtná ìⁿ yèhe cùrrálí núu ndíhu cue mbèé. ⁸Te nchaa cue tée sa yòdo nuu-gá ní quixi ní dándàhú-güedé ñáiyu cùu-güedé dàtná ñádúhú dùhu-güedé cue mbèé ní cùu, dico ñá ní quide cuendá ñáhá-güedi xii-güedé, chi ní cutnùní iní-güedi sá ñà díú xítóhó-güedi cùu-güedé. ⁹Te yúhú cùú-í dàtná yuyèhe cùrrálí cue mbèé. Te ducaⁿ sàtnahá-xi cùu-í chi nchaa ñáiyu na tùha ñaha xii-í te naníhí tàhú-yu. Te cùú-yu dàtná cue mbèé quiti xíquee cùrrálí-xi

cuáháⁿ-güedi núú cáá íté caxi-güedi, te dătnùní cuándihu-ná-güedi cùrrálí, ducaⁿ sătnahá-xi cùú-yu.

10^o Nádúhú òré véxi-dé chi dùhu-dé, sàhni-dé te dànaa-dé mběé, dico yúhú chi véxi-í cuendá sá nánihí tàhú-ndó te ío cudíí ìní-ndó cùnu cuechi-ndo núú Dútú Ndiöxí ñi caa ñi quíhíⁿ. 11^o Te yúhú cùú-í dătná ñiⁿ toli téé ío nèhe cuendá mběé-xi, chi téé-áⁿ cuèi na cùú-dé sá cúú-xí mběé-dě cuendá-nă sá ná căcu-güedi. 12^o Te núú ñiⁿ téé na còto ñaha xii-güedi, te téé-áⁿ cuendá-ñi sá ñúhú yăhu-dé xító-dě-güedi. Te núú na quíní-dé sáá ñiⁿ quiti dééⁿ te dàña-dé-güedi xìnu-dé, te ndìhi-güedi xité nuu ñaha quiti dééⁿ-ăⁿ, chi ñá díú mèi xítóhó-güedi cùu-dé. 13^o Chi cuendá-ñi sá ñúhú yăhu-dé xító-dě-güedi núú ñá túú nă ndìhú iní-dé cuèi na dândihí ñaha quiti cuihna. 14^o Te yúhú cùú-í dătná ñiⁿ téé ío váha xìto mběé-xi, chi téé-áⁿ da ñiⁿ da ñiⁿ-di xìní-í-dé năcuáa ndăa-di, te ducaⁿ xìní ñáhá-güedi xii-dé. Te ducaⁿ sătnahá-xi cùu yúhú ndihí nchaa ñáyiu sàndáá iní ñáhá xii-í, chi yúhú xìní-í-yu te ducaⁿ mēé-yu xìní ñáhă-yu xii-í.

15^o Te ñiⁿ-ni ducaⁿ cùu-í ndihí Tătà-í, chi xìní ñáhá-gă xii-í te xìní-í-gă. Te sáá nduu cùú-í cuendá nchaa ñáyiu sàndáá iní ñáhá xii-í. 16^o Te ndècu-gă ñáyiu vátá quindáá iní ñáhá-gă xii-í. Te xini ñuhu-xi cundedóho-yu tnúhu-í te quindáá iní ñáhă-yu cuendá ñiⁿ-nă ichi cuú-yu, te ducaⁿ cùndecu ñiⁿ-ná téé coto ñaha xii-yu cuu-dé dătná ñiⁿ tòlí-yu, te téé coto ñaha xii-yu-áⁿ cúú yúhú.

17^o Te Tătà-í ío cudíí iní ñáhá-gă xii-í cuendá sá sáá ñiⁿ nduu te cuú-í, te cuú-í chi ducaⁿ cächí iní-í, te ñá díú să cúú iní ñáyiu ñuyíú-a cuú-í, te cuú-í dico ndoto-í. 18^o Te vá yóo ñiⁿ te ndacu cahni ñaha xii-í, te núú ñá díú să cúú ìní mēé-í cuú-í. Te dătná-ñi cùu iní-í sá cùú-í te ñiⁿ-ni ducaⁿ ndòto-í chi ducaⁿ ñiⁿ cachí Tătà-í Dútú Ndiöxí cunduu —cächí-gă xáhaⁿ-gă xii-güedé.

19^o Te sá dúcáⁿ ñiⁿ cáháⁿ-gă te ñá ní cùu ñiⁿnuu tucu ñáyiu isràél. 20^o Te davá-yu ní xítnahá-yu:

—¿Ná cuendá sàndáá-tu iní-ndó tnúhu cáháⁿ téé-ăⁿ, te yucu ñávăha ndècu ndihí-dé, lúcú téé-ăⁿ? —cächí-yu xítnahá-yu.

21^o Te davá-yu ní xítnahá-yu:

—¿Náa xìní-ndó ñiⁿ téé ndècu ndihí yucu ñávăha duha váha cáháⁿ-dé? ¿Náa xìní-ndó ñiⁿ ndècu yucu ñávăha cada tátna-xi núú ñiⁿ téé cuáá te ndúha? —cächí-yu xítnahá-yu.

Ñáyiu isràél dáquèe tíhŭ-yu Jèsús

22^o Te ndi tnahá cuíá ndádá cahnú-yu vico veñúhu cahnú sá ño cùnuu ñuú Jerusàlén, te mei yóo quidé vixiⁿ-xi quidé-yu vico-áⁿ. 23^o Te corrèdór veñúhu-áⁿ nání-xí Sàlomón, te xíáⁿ xícá cùu Jesús. 24^o Te ní chítú níhnú ñáyiu isràél núú-gă, te ní xáháⁿ-yu:

—¿Ná ndéé òré cachí tnúhu ndáá-n, te núu sá Crìstú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyíú-a cùu-n, àdi ná téé cùu-n?, cáháⁿ-ni-n —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-gá.

25Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Sa ní cachí tnúhu-í te ñá sàndáá iní-ndó, te ndèhe-ndo sá vái núú să quídè-í sá ñí táuchíúⁿ Tătà-í cada-í, te cùu-xi ìⁿ sá cútnùnì iní-ndó nă téé cùu-í. 26Dico nchòhó ñá sàndáá iní-ndó, chi ñá túú cùu-ndo ñáyiú ní chitnahá ñáhá xii-í. 27Chi nchaa ñáyiú ní chitnahá ñáhá xii-í cùú-yu dàtná cue mbéé quiti xñdecu ndìhi xítóhó-xi chi núcúhuⁿ ndudú-güedi xítóhó-güedi, te ducaⁿ nàquiní ñáhá-ní xítóhó-güedi xii-güedi. Ducaⁿ sätnahá-xi cùu nchaa ñáyiú ní chitnahá ñáhá xii-í. 28Te yúhú cada-í te nduu táhŭ-yu cundecu ndìhi ñáhá-yu xii-í ni caa ni quíhíⁿ te vá íⁿ ndùu-gá cuíta nihnú-yu, te ni vă yöö ìⁿ ndacu naquendeé ñáhá xii-yu ndaha-í. 29Chi Tătà-í ní taxi cuendá ñáhá-gă xií-yu. Te ío cùnūu-gá núu xiăⁿ vá yöö ìⁿ ndacu naquendeé ñáhá xii-yu ndaha-gá. 30Yúhú ndìhi Tătà-í Dútú Ndiöxí ìⁿ-ni cùu-ndí —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

31Te ní queheⁿ tucu ñáyiú isràél yúú cuăha ñáhá-yu xii-gá ní cùu.

32Te ní xáhaⁿ-gă xií-yu:

—Ío cuéhé să văha ní quide-í núú-ndó ñí chindee ñàha Tătà-í Dútú Ndiöxí. ¿Te ndèdacàa sá ñă tnàhá iní-ndó núu cuiní-ndó cuăha ñaha-ndo yúú xii-í-i? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

33Te ní xáhaⁿ ñáyiú isràél:

—Ñá díú cuendá nchaa sá văha ni quide-n cuiní-ndí cuăha ñaha-ndí yúú xii-n, chi ìⁿ dîi-ni sá ío càháⁿ úhú-n cuendá Yă Ndiöxí. Te dîcò ìⁿ téé ñuyíú-a cùu-n te càchí-n să cúú-n Ndiöxí —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-gá.

34Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Núú tütú Yă Ndiöxí sá ndécú ndìhi-ndo cáháⁿ-xi nàcuáa ní cáháⁿ-gá, te duha ní cachí-gá: “Nchòhó quídè-ndó núú-í”, duha ní cachí-gá. 35Te nàha-o sá vă cúú quèhndé nihnu-o tnúhu yòdo tnuní núú tütú Yă Ndiöxí, chi mee-gă ní cachí-gá sá cádá-yu núú-gă, te vá càchí-ó să ñă ndàá. 36Te núu ducaⁿ ñí cáháⁿ-gá sá núú-gă quídé nchàa ñáyiú ní sàndáá iní ñáhá xii-gá ñá, ¿te ná cuendá cúdèéⁿ-ndó núú yúhú sá càchí-í sá cúú-í Déhe-gá? Te mee Yă Ndiöxí ní tendaha ñàha-gá xii-í véxi-í ñuyíú-a sá cádá-í chiúⁿ-gá. 37Te núu ñá túú quide-í nàcuáa ní táuchíúⁿ Tătà-í cada-í ñá, te vá quìndáá iní ñáhá-ndó. 38Te núu quide-í ñá, te cuèi vá quìndáá iní ñáhá-ndó xii mee-í dico quìndáá iní-ndó nchàa chiuⁿ quide-í. Ducaⁿ te cutnùnì ndáá iní-ndó să Yă Ndiöxí ndécú ndìhi-í te ìⁿ-ni cùu-ndí —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

39Te ní cuiní-güedé tñii ñaha tucu-güedé xii-gá quíhíⁿ-gá vecáá ní cùu, dico ní xinú núú ñáhá-gă xii-güedé.

40Te ní xica-gá cuáháⁿ-gá ndàa ingá xio yúte Jòrdán núú nǐ xóo dacuàndute ndíi Juàá ñáyiu ndéé díhna, yàcáⁿ ní xíndecu-gá. **41**Te yàcáⁿ ío vài ñáyiu ní sáháⁿ ní cáháⁿ ndihi ñaha xìi-gá, te ní xítñàhá-yu:

—Ndíi Juàá, cuèi ñá túú ní quide ndíi sá vǎ yóo tñàhí ndàcu cada dico ndáá ní cáháⁿ ndíi, chi dàtná-ni ní cáháⁿ ndíi quide téé-a —càchí-yu xítñàhá-yu.

42Te yàcáⁿ ío vài-yu ní sándáá iní ñáhǎ-yu xii-gá.

Ní xíhí té Lǎzarú

11 **1**Ñúú Bètaniá ní xíndecu ìiⁿ téé ní xínani-dě Lǎzarú. Te càhú víhí nǐ tñahá-dé ní cuhú-dé, te ní xíndecu ndihi-dé cue cúha-dé tá Màriá ndihi tá Màrta chi xíaⁿ ñúú-yu. **2**Te tá Màriá-áⁿ cúú-xí xíchí nǐ sódó àcítí sáháⁿ tñámí sáhá Jèsús, te ní nadayìchí-xi sáhá-gǎ ndihi idi díquí-xi. Te cuèndá sá cùhú cúha-yu té Lǎzarú, **3**núú ní tendàhá-yu ñáyiu nàha tñúhu cuáháⁿ núú Jèsús, te xǎhǎⁿ-yu xii-gá:

—Mèstrú, téé ío cùu iní-n ío càhú tñahá-dé cùhú-dé —càchí-yu xǎhǎⁿ-yu xii-gá.

4Te sá dúcáⁿ càa tñúhu ní sáá, núú ní xáhaⁿ Jèsús xii-yu:

—Dico cuéhé-ǎⁿ chi vá cùú-dé sá cùú dúcáⁿ-dě, chi Yá Ndiòxí cuíní-gá sá quíní-yu nchaa sá cádá-gǎ cuèndá chiñuhu ñahá-yu xii-gá, te òu-ni ducaⁿ chiñuhu ñahá-yu xii yúhú Déhe-gá —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-yu.

5Te cuèi ío cùu iní ñáhá Jèsús xii té Lǎzarú ndihi cue cúha-dé **6**dico òré ní níhí-gǎ tñúhu, te ní cuyaa-gǎ úú-gá nduu núú ndécú-gǎ. **7**Te ní xáhaⁿ-gǎ xii cue téé xica cuu ndihi-gá:

—Na quíhíⁿ tucu-o dìstrítú Jùdeá —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

8Te ní xáhaⁿ cuè téé xica cuu ndihi-gá xii-gá:

—Mèstrú, vitna-ni cuíní cue téé isràél xíndecu yàcáⁿ cuáha ñaha-güedě xii-n yùú ní cùu, ¿te cuíní-ni tucu-n quíhíⁿ-n-ú? —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

9Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Úxúú òré cúú ìiⁿ nduu, te núú nduu na càca cuu-o, te ñá túú nǎ candaundeé-ó chi cùtnuní núú-ó chi dìtó. **10**Dico núú niú ná càca cuu-o, te ío ná candaundeé-ó chi vá cútnùní núú-ó —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

11Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Té Lǎzarú téé ío váha tñahá tñúhu ndihi-o nǐ xídí-dé dico quíhíⁿ-ó chi ndocani-o-dě —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

12Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Mèstrú, te núú xídí-dé te váa sa ta ndüha-dé cuáháⁿ —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

13 Duha ní cáháⁿ Jèsús, chi té Lăzarú sa ní xíhí-dé te cue tée xica cuu ndíhi-gá ní sani iní-güedé sá nǐ xídí ndisa-dé. 14 Te Jèsús ní xáhaⁿ ndăá-gá xii-güedé:

—Sa ní xíhí té Lăzarú. 15 Váha-gá sá ñă ní sáháⁿ-í quíngoto-í-dé, chi ndècu ingá chiúⁿ cada-í quini-ndó, te quindáá iní ñáhá-gă-ndó xii-í, te vitna na quíhíⁿ-ó nǔú ndécú yèqui cuñú ndíi —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

16 Te té Măxí tée xăhaⁿ-güedé cuăchí ní xáhaⁿ-dě xii dava-gă-güedé:

—Na quíhíⁿ-ó nchàa-o chi yacáⁿ cuú-ó ndíhi-dé —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

Jèsús càháⁿ-gá sá cuèi na cùú ñáyiu dico ndotó-yu cundecú-yu ndíhi-gá

17 Te òré ní sáá Jèsús ñuú Bètaniá, te ní xáhăⁿ-yu sá sà ní cuu cúmí nduu ní xíhí té Lăzarú. 18 Te ñuú-áⁿ cáá yàtni-ni-gá ñuú Jerusàlén, dàtná cuádava-ná òré cuhuⁿ-o ìchi te saá-ó. 19 Núu xíăⁿ vâi ñáyiu isrâél ní sáháⁿ-yu ní cáháⁿ ndíhí-yu tá Mărta ndíhi cúhú-xi tá Măriá, te ní sâñhâ-yu tnúhu ndee ìní sá dúcáⁿ nǐ xíhí cúha-yu. 20 Te ní níhí tă Mărta tnúhu sá ñúhú Jèsús ichi cuáháⁿ-gá núú ndécú-yu núu ní sáháⁿ-xi ní sátnahá-xi-gá, te cúhú-xi tá Măriá ní ndóo-xi vehe. 21 Te òré ní naníhí tă Mărta Jèsús, te ní xáhaⁿ-xi xii-gá:

—Mèstrú, te núu dícó ní xíndecu-n ìha te vá cùú cúha-ndí ní cùu. 22 Te cuèi vitna te núu ná sá ná càcáⁿ-n nǔú Yă Ndiöxí te taxi-gá xii-n —càchí-xi xăhaⁿ-xi xii-gá.

23 Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Vá ndíhú iní-n chi ndoto cúha-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-xi.

24 Te ní xáhaⁿ tă Mărta:

—Ndáá chi sa xìní-í sá ndótó-dě ná quítnahá nduu ndòto nchaa ñáyiu ní xíhí —càchí-xi xăhaⁿ-xi xii-gá.

25 Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yúhú dandòto-í-yu cuendá cundecú-yu ni caa ni quíhíⁿ ná sàá nduu. Te nchaa ñáyiu na quindáá iní ñáhá xii-í, te cuèi na cùú-yu dico ndotó-yu cundecu-í ndíhí-yu ni caa ni quíhíⁿ. 26 Te nchaa ñáyiu ndècu vívú ñuyú-a te núu na quindáá iní ñáhă-yu xii-í, te cundecu ndíhi-í-yu ni caa ni quíhíⁿ. ¿Sàndáá iní-n tnúhu-a ñă? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii tá Mărta.

27 Te xăhaⁿ-xi:

—Mèstrú, sàndáá iní-í, te sàndáá tucu iní-í sá díú-n cùu-n Cristú Déhe Yá Ndiöxí, Yaá ní tendaha-gă véxi ñuyú-a —càchí-xi xăhaⁿ-xi xii-gá.

Jèsús ndáhí-gá núú nǐ nguíndüxi té Lăzarú

28 Sátá dúcáⁿ nǐ cáháⁿ-xi te ní sáháⁿ ngana-xi cúhú-xi tá Măriá, te dayuhu nǐ xáhaⁿ-xi:

—Yàcáⁿ ní quexìo Mestrú, te càna ñaha-dé xii-n —càchí-xi xǎhaⁿ-xi.

29Te sá dúcáⁿ xǎhaⁿ cǔhú tǎ Màriá sá cáná ñaha Jesús xii-xi, núu ndíhi-ni ní xica-xi cuáháⁿ-xi núú ndécú-gǎ. 30Te Jèsús vátá quǐhu-gá xití ñuú, chi ndècu-ni-gá núú ñí sáháⁿ tnahá ñáhá tǎ Màrta. 31Te ñáyiu isràél ndécú sǎñaha tnǔhu ndee ìní xii tá Màriá ndíhi cǔhú-xi ní sani iní-yu sá cuáháⁿ-xi núú yíndǔxi cúha-xi ndáhyú-xi ní cáhǎⁿ-yu, núu nchìcúⁿ-yu-xi cuáháⁿ.

32Te ní sáá tá Màriá núú ndécú Jèsús te ní ngüñí xítí-xí nǔú-gǎ, te xǎhaⁿ-xi xii-gá:

—Mèstrú, te núu dìcò ní xíndecu-n ìha te vá cùú cúha-ndí ní cùu —cachí-xi xǎhaⁿ-xi xii-gá.

33Te sá ñí xiní Jèsús ndàhyú tá Màriá ndíhi ñáyiu isràél nchìcúⁿ ñáhá cuáháⁿ, xǎⁿ ío ní cuyica ìní-gá. 34Te ní xáhaⁿ-gǎ xií-yu:

—¿Ndèé ní taxi ndecu-ndo yìqui cuñú-dé-i? —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Te ní xáhǎⁿ-yu:

—Mèstrú, néhé ná quíhíⁿ-ó te quiní-n —càchí-yu xáhǎⁿ-yu xii-gá.

35Te ní ndáhyú-gá tnahá-gá. 36Te ní xítnàha ñáyiu isràél:

—Súúní cùu iní-dé ndíi ni cùu —cachí-yu xítnàhá-yu.

37Te davá-yu xítnàhá-yu:

—Tée-a ní quide tátna-dé núú tée cuàá te ní ndúha. ¿Te nása ní cuu núu ñá túú ní quide tátna-dé té Lǎzarú cuendá sá vǎ cùú-dé ní cùu-i?

—cachí-yu xítnàhá-yu.

Jèsús dándòto-gá té Lǎzarú

38Te ío ní cuyica tùcu iní Jèsús òré ní quexìo-gá yuhu yàú núú ñí chihi-güedé yìqui cuñú té Lǎzarú. Te yuhu yàú-áⁿ ndèdí ñí yúú. 39Te ní xáhaⁿ Jèsús xií-yu:

—Chí xócàni yúú-ǎⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Te ní xáhaⁿ tǎ Màrta cúha tée ní xíhí-áⁿ:

—Mèstrú, sa tucu sàháⁿ-dé chi sa ní cuu cúmí nduu sá ñí xíhí-dé —càchí-xi xǎhaⁿ-xi xii-gá.

40Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—¿Náa ñá díú ñí cachí-í sá nǔu na quíndáá iní-n, te quiní-n sǎ ío càhnu cuu Yá Ndiǒxí? —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-xi.

41Te ní xócàni-yu yúú ndèdí yuhu yàú-áⁿ. Te ní ndacoto-gá andiu, te ní xáhaⁿ-gǎ xii Tǎtá-gǎ Dútú Ndiǒxí:

—Táu, ndàcáⁿ táhù-í núú-n sǎ ñí tèdoho-n tnúhu ní cáháⁿ-í. 42Te yúhú sa nàha-í sá ncháá-ni òré ndèdóho ñaha-n xii-í, dico duha càháⁿ-í cuendá sá ná tècú dóho nchaa ñáyiu ndècu iha cuendá quíndáá iní-yu sá díú-n ñí tendaha ñàha-n xii-í véxi-í ñuyúú-a —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii Dútú Ndiǒxí.

43Te sátá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá ndihí Yá Ndiöxí, te níhi ní cáháⁿ-gá xáhaⁿ-gă xii téé ní xíhí-áⁿ:

—iLázaru, tandèe xíaⁿ! —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

44Te ní ndee téé ní xíhí-áⁿ yaú-áⁿ, te ndùtu dóó cuíñí ndàha-dé ndihí sáhá-dě, te dăhu tucu ìⁿ dóó nùú-dě. Te ní xáhaⁿ Jèsús xií-yu:

—Chí nándàxi-dé te daña-ndo-dě ná cáca-dě —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Ndùcu-güedé nàcuáa cada-güedé cahni-güedé Jèsús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

45Te nchaa ñáyiú nchìcúⁿ ñáhá xii tá Màriá cuáháⁿ ío vài-yu ní sándáá iní-yu Jèsús sá ñí xiní-yu nàcuáa ní quide-gá. 46Dico davá-yu ní sáháⁿ-yu núú cuè téé cùu fariséú, te ní caní-yu cuèndú núú-güedě nàcuáa ní quide Jèsús. 47Te cue téé cùu fariséú ndihí cue dútú cùnùu ní nataká-güedé ní xóo-güedé jùndá, te ní xítñaha-güedé:

—¿Nása cada-o?, chi téé-ăⁿ ío vài sá vă yôo tnàhí ndàcu cada quide-dé.

48Te núu na dàña ío te nchaa ñáyiú quindáá iní ñáhă-yu xii-dé, te quixi cue téé ñuú Rómá dangòyo-güedé veñúhu-o te danàa-güedé nchaa ñuú-ó —càchí-güedé xítñaha-güedé.

49Te ìⁿ cue téé-áⁿ nání-dě Caifás, te cùnùu-gá-dé núú dàva-gá cue dútú cuíá-ăⁿ, te ní xáhaⁿ-dě xii-güedé:

—Nchòhó ni lùha ñá túú cùtnuní iní-ndó. 50Te ni ñă săha-ndo cuèndá sá văha-gá tnahá-ó, te núu na cùú ìⁿ-ni téé cuèndá nchaa ñáyiú isràél, te ñá díú să dánàa ñaha-güedé xií-yu —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

51Dico té Caifás chi ñá díú să cúú iní méé-dě ní căháⁿ-dé, chi cuèndá sá cuíá-ăⁿ ñí cùnùu-dě núú cuè dútú, núú xíăⁿ Yă Ndiöxí ní dácáhu iní ñáhá-gă nàcuáa cáháⁿ-dé sá Jèsús cuú-gá sá cúú-xí nchaa ñáyiú isràél. 52Te ñá díú cuèndá mee-ni ñăyiú-áⁿ cuú-gá, chi cuú-gá tnàhá cuèndá nchaa ñáyiú ní sándáá iní ñáhá xii-gá, ñáyiú nchítenuu nihí ñuyíú, te ìⁿ-nă cuú-yu ndihí-gá. 53Núu ndéé nduu-ăⁿ ñí ndatnúhu cue téé cùnùu núú ñăyiú isràél nàcuáa cada-güedé cahni-güedé Jèsús.

54Te xíăⁿ ñuú ñá ní xica cuu-gá Jèsús quiní ñáhá ñăyiú isràél, te ní quee-gá cuáháⁿ-gá ñuú Efraín, ìⁿ ñuú cáá yàtni yucu, yàcáⁿ ní ngüíñí-gá ndihí cue téé xica cuu ndihí-gá.

55Te ta cùyatni nduu cadá-yu vico pascuá. Te cuéhé ñăyiú ní queé-yu ñuú-yu cuáháⁿ-yu ñuú Jerusálén cuèndá sá sà ndihí-yu ncháa-yu nduu íí, te tnahá nduu vico pascuá. 56Te yàcáⁿ nándúcú-yu Jèsús ní cùu te ñá túú-gă òré-áⁿ, te ní naníhí tnáhă-yu xítí veñúhu, te xítñahá-yu:

—¿Nása sàni iní-ndó-í? ¿Quixi Jèsús vico ăⁿ ñáhá? —càchí-yu xítñahá-yu.

57Te cue tée cùu fariséú ndihí cue dútú cúnùu sa ní xáhaⁿ-güedě xii ñáyiú sá nõu nděda-ni càá-yu xíní-yu núú ndécú Jèsús te na càháⁿ-ni-yu cuendá tñii ñaha-güedě xii-gá.

İⁿ ñadìhí chíhí-áⁿ Jèsús acití

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 ¹İñú-gá nduu cùmání tnahá vico pàscuá, te ní sáháⁿ Jèsús ñuú Bètaniá, ñuú té Lăzarú tée ní dándótó-gă. ²Te xíaⁿ ñi cadúha-yu sá ñi cudini Jesús. Te tá Mărta ní sani-xi cóhó, te té Lăzarú yíhí-dě mèsá ndihí Jèsús, ndihí dava-gá-güedé xéxi-güedě. ³Te tá Măriá néhé-xi cuădava lîtrú acití sáháⁿ tnámí sã ïo ndèyáhu, te acití-áⁿ ñi cuáha mee-ni yücü nărdú, te ní sódó-xi sáhá Jèsús, te ní nadayìchí-xi ndihí idi díquí-xi sáhá-gă. Te nihí xití vehe ní xité nuu dicó acití-áⁿ. ⁴Te té Jüdás déhe té Xímú Iscarioté diu-ni ïⁿ tée xica cuu ndihí-gá, tée cuáha cuendá ñáhá xii-gá núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá ñi xáhaⁿ-dě xii-gá:

⁵—¿Ná cuendá ñá ní cùyáhu acití-a sá ùní ciendú díhúⁿ denariú cuu cuendá ñáyiú ndàhú? —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

⁶Dico sá dúcáⁿ ñi cáháⁿ té Jüdás chi ñá díú sã ndísá ñuhu iní-dé ñáyiú ndàhú chi dícó-ni ïⁿ ñádúhú cúú-dě, chi diu-dé néhé cuendá-dé díhúⁿ-güedě nchaa-güedé te ní xóo duhu ñaha-dé xii-güedé. ⁷Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Daña, vá dásatú-n iní xíchí-a na tàxúha nahi-xi àcití-a, chi nàndíhi ndéé òré ná nguñdúxi-í. ⁸Chi nchòhó chi cuhuⁿ tnahá-ni ñáyiú ndàhú tnuú-ndó, dico yúhú chi vá ncháá ndùu cundecu ndihí ñaha-í xii-ndo —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

Tnàhá té Lăzarú cuiní-güedé cahni ñaha-güedě xii-dé

⁹Te vai ñáyiú isràél ní níhí-yu tnúhu sá ndécú Jèsús ñuú Bètaniá. Te ní sáháⁿ-yu cuendá quiní-yu-gá, te quiní-yu tnàhá té Lăzarú tée ní dándótó-gă. ¹⁰Te cue dútú cúnùu ní ndatnúhu-güedé ní cuu ïⁿnuu-güedě cuendá sá cáhni-güedě tnàhá té Lăzarú ní cùu, ¹¹chi diu cuendá tée-áⁿ ñi cuu cuéhé ñáyiú isràél tá daña nihnú-yu-güedé cuáháⁿ cuendá sá ñi sándáá iní-yu Jèsús.

Jèsús cuánguihu-gá ñuú Jerusàlén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹²Te nduu tnée-áⁿ vai ñáyiú ní quexìo ñuú Jerusàlén cuendá cundecú-yu vico, te ní níhí-yu tnúhu sá Jèsús sáá-gá tnàhá-gá cundecu-gá vico-áⁿ, ¹³núu ní xehndé-yu ndaha yùtnu ñúú, te nèhé-yu ní sáháⁿ ní sátnahá ñáhă-yu xii-gá. Te níhi ní cáháⁿ-yu, te càchí-yu:

—Ío cànno cuu Yá Ndiöxí! Te ducaⁿ-ni ïo cànno cuu Yaá ní tendaha-gã véxi quindaha ñaha xii-o —duha ní cachí-yu.

14Te Jèsús ní níhí-gã ïⁿ bürü, te yòdo-gá-di cuáháⁿ. Te ducaⁿ ñí cuu chi ní quee ndáá-xi nàcuáa cãháⁿ-xi núú tütú Yã Ndiöxí núú cãchí-xi:

15Vá yùhú nchòhó cue ñáyü ndècu ñúú Sìon,

chi iha véxi tée yìndaha ñaha xii-ndo yodo-dé ïⁿ bürü.

Duha cãchí-xi núú tütú-gá. 16Dico cue tée xica cuu ndihí Jesús ñá ní ndàcu iní-güedé nàcuáa cãháⁿ-xi núú tütú Yã Ndiöxí nàcuáa cada Jèsús. Dico sátá cuãndaa-gá andü cãda cãhnu ñaha Tátá-gã xii-gá, te ní ndacu iní-güedé sã dúcãⁿ yòdo tnuní nàcuáa cada-gá, te ducaⁿ ñí cuu.

17Nchaa ñáyü ní xíndecu ndihí Jèsús òré ní dándótó-gã té Lãzarú, ya yàcãⁿ ní caní-yu cuendú núú ñáyü nàcuáa ní quide ñaha-gã xii-dé. 18Te vãi-yu ní sãháⁿ-yu núú ndécú Jèsús cuendá sã ñí níhí-yu tnúhu ní quide-gã sã vã yòo tnàhí ndàcu cada. 19Te cue tée cùu fariséú ní xítnàha-güedé:

—Ní xito-ndo ñã ñá túú nàndihí sã quidé-ó-vá, chi nchaa ñáyü ní chinchícúⁿ ñãhã-yu xii-dé —cãchí-güedé xítnàha-güedé.

Ñáyü ñá túú cùu ñáyü isràel nándúcú-yu Jèsús

20Te tnàhá ñáyü ñá túú cùu ñáyü isràel ní sãháⁿ-yu vico ñúú Jerusàlén ní quide cãhnú-yu Yá Ndiöxí. 21Te ñáyü-áⁿ ñí sãháⁿ-yu núú tẽ Lìpé tée ñúú Bètsaidá, te ñúú-áⁿ yíndèhu-xi distritú Galileá. Te ní xãhãⁿ-yu xii-dé:

—Tátá, vá cùndèe iní-n cãchí tnúhu-n ñüu ndèe ndécú Jèsús, chi cuiní-ndí cãháⁿ ndihí-ndí-gã —cãchí-yu xãhãⁿ-yu xii-dé.

22Te té Lìpé ní naníhí-dẽ té Ndríxí te ní xãháⁿ-dẽ nàcuáa cãháⁿ-yu, te ndí ndùú-güedé ní sãháⁿ-güedé ní xãháⁿ-güedẽ xii Jèsús nàcuáa cãháⁿ-yu. 23Te ní xãháⁿ Jèsús xii-güedé:

—Vitna ní cuyatni òré cada cãhnu ñaha Tátá-í xii-í, te quiní-yu sã ïo cãhnu cuu yúhú Tée cùu ñaní tnãhã-yu nchãá-yu. 24Te na cãchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã ñüu ïⁿ tatá vá ngávã-xí núú ñúhú tẽhyú-xi ñã, te diu-ni ducaⁿ cùnduu-xi cundecu-xi. Dico ïⁿ tatá ná ngávã núú ñúhú xínu déhe-xi, te xíãⁿ nádàcayá tnãhá-xí, te mee-xi tẽhyú-xi. 25Te nchaa ñáyü ío ñùhu iní-xi cundecu ñuyíú-a ñá túú ñùhu iní-yu Yá Ndiöxí, te ñáyü-áⁿ cuíta nihnú-yu. Te nchaa ñáyü ío ñùhu iní ñãhá xii Yá Ndiöxí, ñáyü-áⁿ cundecú-yu ndihí-gã ñí caa ñí quíhíⁿ. 26Te nchaa ñáyü cuiní cunu cuechi ñùú-í xini ñuhu-xi natuha ñahã-yu xii-í, te nduu táhü-yu cundecú-yu núú ñùhú-í cundecu-í. Te nchaa ñáyü na cunu cuechi núú-í, te cada cãhnu ñaha Tátá-í xii-yu —cãchí-gã xãháⁿ-gã xii-güedé.

Jèsús cãháⁿ-gã sã cãhní ñaha-güedé xii-gã

27Te ní xãháⁿ tucu-gã:

—Ío ndìhú iní-í. Te cúñaha-ĩ xii Tătà-í taunihnu ñaha-gă nõu dícó sá cúú, dico vá cúú chi cuendá tnàhí-a véxi-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

28Te ní xáhaⁿ-gă xii Tătá-gă Dútú Ndiöxí:

—Táu, cada nàcuáa ní sani iní-n cùnduu cuendá sá ná cáda càhnu ñaha ñáyiú xii-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă.

Te ducaⁿ te ní tecú ní cáháⁿ Yă Ndiöxí ndéé andiu, te càchí-gá:

—Sa ní quide-í nàcuáa cachí ñáyiú sá ïo càhnu cuu-í. Te cada tucu-í cuendá cada càhnu ñaha-gá-yu xii-í —càchí Yă Ndiöxí xáhaⁿ-gă xii Déhe-gá.

29Te nchaa ñáyiú xĩndecu ní tecú dóho-yu ní cáháⁿ-gá, dico ñá túú ní sàni iní-yu sá méé-gă ní cáháⁿ, chi davá-yu ní xítnàhá-yu sá ñũhu ní cáháⁿ, te davá-yu ní xítnàhá-yu sá ìⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí ní cáháⁿ.

30Te ní xáhaⁿ Jèsús xií-yu:

—Ñá díú cuendá yúhú ní cáháⁿ Yă Ndiöxí, chi ní cáháⁿ-gá cuendá sá nchòhó cundedóho-ndo. **31**Te vitna ní sáá nduu càda ndáá Yă Ndiöxí cuèchi nchaa ñáyiú ñuyíú-a, te ducaⁿ te vá cùnùu-gá yucu ñávãha. **32**Te na càta caa ñaha-güedé xii-í núú cùrúxí, te xíaⁿ cuú-í te níhĩ-yu tnúhu ni càa xico ñuyíú, te quindáá iní-yu tnúhu-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

33Duha ní cáháⁿ-gá cuendá cutnùní iní-yu nàcuáa ndoho-gá òré cuú-gá.

34Te ní xáháⁿ-yu xii-gá:

—Nihí-ndí tnúhu sá nõú tütú yódó tnùní tnúhu Yá Ndiöxí càháⁿ-xi sá Crístú Yaá tendaha-gă quixi ñuyíú-a cundecu-gá ni caa ni quíhíⁿ. ¿Te yòhó nása càháⁿ-tu-n sã ìⁿ tée cùu ñaní tnáhá nchaa ñáyiú ñuyíú-a cahni ñaha-güedé núú cùrúxí? Te cachí tnúhu-n nã cúú tée-áⁿ —càchí-yu xãháⁿ-yu xii-gá.

35Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yúhú cúu-í dàtná ìⁿ ñuhú dáyèhé ñuyíú-a, dico sacú-ni nduu ndècu ndìhi ñaha-í xii-ndo. Te caca-ndo ìchi ndáá vitna dáyehé-gá-í núú-ndó chi na cùnee te vá cùtnùní-gá núú-ndó ndèé ichi quíhíⁿ-ndó. **36**Quindáá iní ñáhá-ndó xii-í vitna ndècu ndìhi ñaha-gá-í xii-ndo dándixi túu-í iní-ndó, cuendá cutnùní iní-ndó nàcuáa ndùu cuendá Yă Ndiöxí, te cuu-ndo dèhe-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xií-yu.

Te sáta dúcáⁿ ñĩ cáháⁿ Jèsús, te ní quee-gá cuáháⁿ-gá ìⁿ núú vã ná nihí ñáhã-yu xii-gá.

Ñáyiú isràél ñá cuiní-yu quindáá iní-yu Jèsús

37Te cuèi ío vãi sá vã yõo tnàhí ndàcu cada ní quide Jèsús ní xiní-yu, dico ni dùcaⁿ ñá túú ní sàndáá iní-yu-gá. **38**Te ducaⁿ ñĩ quidé-yu chi dacuitíí ñĩ quee ndáá-xi nàcuáa ní chídó tnùní ndíi Chàíá ndíi ní cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha nõú tütú-gá núú càchí-xi:

Yòhó Yaá cúú Xìtohó-í, vá yõo ìⁿ sàndáá iní tnúhu càháⁿ-ndí.

Te vá yõo ìⁿ cùtnuní iní-xi sá ìo càhnu cuu-n.

Duha ní chídó tnùní ndí Chàíá núú tütú-gá. ³⁹Te ñá ní sàndáá iní-yu chi ní quee ndáá-xi nàcuáa ní chídó tnùní tucu ndí Chàíá núú tütú Yá Ndiõxí nàcuáa cáháⁿ Jèsús:

⁴⁰Mee Yá Ndiõxí ní quide-gá sá vǎ tècú tnùní-yu,

chi ní dádǎhu ndodo iní ñáhá-gǎ xií-yu,

chi ío sàá iní-yu núú ñá ní cuíní-gá-yu quíndáá iní ñáhǎ-yu xii-gá.

Te ni vǎ túhá ñáhá-yu xii yúhú cuèndá dacăcu nihnu-í-yu.

⁴¹Duha ní chídó tnùní ndí Chàíá nàcuáa cáháⁿ Jèsús chi ní xiní ndí sá ìo càhnu cuu-gá.

⁴²Te cuèi ducaⁿ ñí cuu dico titní cue téé cùnnoo núú ñǎyiu isràél ní sàndáá iní ñáhá-güedě xii-gá. Dico ñá túú ní xõo cáháⁿ ndáá-güedé chi ní xóo yùhú-güedé sá vǎ dáñá-gǎ cue téé cùu fariséú quíhu-güedé veñúhu.

⁴³Chi ní xóo cudíí-gǎ iní-güedé sá càháⁿ ñáyiu dàcúxí tnúhu càháⁿ Yá Ndiõxí.

Ñáyiu ñá túú sàndáá iní tnúhu Jèsús cuíta nihnú-yu

⁴⁴Jèsús níhi ní cáháⁿ-gá, te cǎchí-gá:

—Nchaa ñáyiu na quíndáá iní ñáhá xii-í, te ñá díú-ní mèe-í quíndáá iní-yu, chi tnàhá Tǎtà-í Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyíú-a quíndáá iní-yu. ⁴⁵Te ñáyiu xiní ñáhá xii yúhú xiní-yu tnàhá Tǎtà-í. ⁴⁶Te yúhú véxi-í dandixi túu-í iní ñáyiu ñuyíú-a cuèndá cutnùní iní-yu nàcuáa ndùu cuendá Yá Ndiõxí, te nchaa ñáyiu na quíndáá iní ñáhá xii-í te vá cùndècu-gá-yu ichi cuèhé ichi duha. ⁴⁷Te núu ìo davá-yu ndèdóho-yu nàcuáa càháⁿ-í te ñá túú tnǎ-yu tnúhu-í, te ñá díú yúhú dàcuíta nihnu-í-yu, chi ñá túú véxi-í ñuyíú-a sá dácúíta nihnu-í-yu, chi véxi-í sá dacăcu nihnu-í-yu. ⁴⁸Te nchaa ñáyiu na cùyíchí iní ñáhá xii-í te ñá túú quide cuendá-yu nàcuáa càháⁿ-í, te ñáyiu-áⁿ ná sàá nduu te cuíta nihnú-yu chi ñá ní tnǎ-yu tnúhu ní cáháⁿ-í. ⁴⁹Te yúhú ñá túú càháⁿ-í tnúhu véxi iní mèe-í, chi mee Tǎtà-í Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyíú-a ní cachí tnúhu-gá nàcuáa cunduu tnúhu cáháⁿ-í danèhé-í ñáyiu. ⁵⁰Te yúhú xiní-í sá tnúhu ní táuchíúⁿ Tǎtà-í cáháⁿ-í cúú-xí ìⁿ sá vǎha sá cúú xii-ndo chi nduu táhú-ndó cùndecu-ndo ndíhi-gá ni caa ni quíhíⁿ, núu xǎⁿ càháⁿ-í nchaa nàcuáa ní táuchíúⁿ-gǎ —cǎchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

Jèsús náquète-gá sáhá cuè téé xica cuu ndíhi-gá

13 ¹Te cùmání-gǎ tnahá vico pàscuá, te Jèsús sa nàha-gá sá sà ní cuyatni òré dándóo-gá ñuyíú-a, te ndaa-gá núú ndécú Tǎtà-gǎ. Te

ío ní cuu iní-gá nchaa ñáyiú ní sándáá iní ñáhá xii-gá, te ní quide ndisa-gá sá ñí cuu iní ñáhá-gă xií-yu.

2-4Te ní quíhu yucu ñăvăha díquí tĕ Jùdás déhe tĕ Xímú Iscàrioté, te ní sani iní-dé nàcuáa cada-dé cuáha cuèndá-dé Jèsús núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá xii-gá. Te Jèsús sa nàha-gá sá mée Yă Ndiöxí Yaá cúú Tătá-gă ní sáñaha-gă tnúhu ndee iní xii-gá sá cádá-gă núú-gă, te nàha-gá sá díú nŭú Tătá-gă ní quee-gá véxi-gá ñuyíú-a. Te sáá nduu nàsáá tucu-gá núú Tătá-gă. Te cùdini Jesús ndihí cue tée xica cuu ndihí-gá ní cùu, te ní ndacuñí-gá yuhu mèsá, te ní taunuu-gá ìíⁿ dóó níhnú-gă, te ní queheⁿ-gá ìíⁿ dóó ñí dácútú-gă núú yíquí-gă. 5Te ní chihi-gá ndute ìíⁿ tĭná, te xíaⁿ ñí naquete-gá sáhá cuè tée xica cuu ndihí-gá, te ndihí dóó ndútú nŭú yíquí-gă-áⁿ ñí nadayìchí-gá sáhá-güedĕ.

6Te òré naquete-gá sáhá tĕ Xímú, àdi Pelú, ní cùu ní xáhaⁿ-dĕ xii-gá:
—Mèstrú, ¿te yòhó naquete-n sähà-í-u? —càchí-dé xăhaⁿ-dĕ xii-gá.

7Te ní xáhaⁿ Jèsús:
—Vitna ñá cùtnùní iní-n să quidè-í-a dico sáá nduu te cutnùní iní-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

8Te ní xáhaⁿ tĕ Pèlú:
—Yúhú chi vá ííⁿ ndùu te naquete-n sähà-í —càchí-dé xăhaⁿ-dĕ xii-gá.
Te ní xáhaⁿ Jèsús:
—Te núu vá náquète-í sáhá-n áⁿ, te vá cádá-gă-n cuèndá sá ndécú ndihí ñaha-í xii-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

9Te ní xáhaⁿ tĕ Pèlú:
—Te núu ducaⁿ te vá mée-ní sähà-í naquete-n, chi naquete-n tnàhá ndaha-í ndihí díquì-í —càchí-dé xăhaⁿ-dĕ xii-gá.

10Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:
—Tée íchí ñí xichi chi xini ñuhu-xi sá sähá-na-dĕ ndoo, te ducaⁿ te nduu ndoo-dé ñihí-dé. Te nchòhó sa càndoo-ndo cuéi ñá ncháá-ndó càndoo —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

11Te ducaⁿ ñí cáháⁿ Jèsús chi sa nàha-gá sá ííⁿ cuè tée-áⁿ cuăha cuèndá ñáhá-güedĕ xii-gá núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá, xíaⁿ nŭu ní xáhaⁿ-gă sá ñà túú càndoo-güedé nchaa-güedé.

12Te sátá ñí naquete-gá sáhá-güedĕ, te ní ndécuihnu-gá dóó-gă, te ní nucóo-gá yuhu mèsá, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te ní cutnùní iní-ndó să ñí quide ñaha-í xii-ndo-ăⁿ? 13Te nchòhó váha-ni càháⁿ-ndó să cúnùu-í, te dānani ñaha tucu-ndo Mèstrú xii-í, te ndáá càháⁿ-ndó. 14Te núu yúhú cúu-í Mèstrú, te cùu tucu-í tée cūnuu te nàquete-í sáhá-ndó, te diu-ni ducaⁿ càda nchohó tucu naquete sáhá tnáhá-ndó. 15Yúhú sànu ichi ñaha-í xii-ndo nàcuáa cada-ndo. 16Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să ñí ìíⁿ tée xīnu cuechi ñá túú cūnuu-dé

dàcúúxí pàtróóⁿ-dě, te ni ìⁿ tée xìca chiuⁿ ñá túú cùnuu-dé dàcúúxí tée tendaha ñaha xii-dé cuáháⁿ-dé chiúⁿ. Te ducaⁿ sàtnahá-xi cùu yúhú ndihi nchòhó. 17Te núu ní cutnùnì iní-ndó nàcuáa ní quide ñaha-ï xii-ndo ña, te ducaⁿ càda tnaha-ndo te cuu váha iní ñáhá Yă Ndiöxí xii-ndo.

18Yúhú, ñá túú càháⁿ-í cuendá-ndó nchàa-ndo, chi yúhú sa nàha-í nàcuáa sàni iní ìⁿ ìⁿ nchòhó cue tée ní nanducu nihnu-í tnuú nchaa ñáyiú ñùhu ichi cuehé ichi duha ní cachí-í chitnahá ñáhá-ndó xii-í. Chi dacuitíí sã quée ndáa-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí núú càchí-xi: “Tée xèxi ndihi ñaha xii-í ngóo-dé cuu úhú iní ñáhá-dě”, duha càchí-xi núú tütú-gá. 19Te cùmání-gã sáá nduu càda ñaha-dé sá sání ìní-dé, núu xíãⁿ càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa cada-dé, chi na sáá nduu-ăⁿ te cutnùnì iní-ndó sã yúhú cùu-í Crìstú Yaá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyúú-a. 20Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nchàa ñáyiú na quèheⁿ cuendá ñáhá xii cue tée tendaha-ï cáháⁿ tnúhu-í, te cada iní-yu sá tnàhá yúhú ní queheⁿ cuendá-yu. Te nchaa ñáyiú na quèheⁿ cuendá ñáhá xii-í, te cada iní-yu sá tnàhá Tătà-í Dútú Ndiöxí Yaá ní tendaha ñaha xii-í véxi-í ñuyúú-a ní queheⁿ cuendá-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Jèsús càchí-gá sá tã Jùdás cuáha cuendá ñáhá-dě xii-gá núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

21Te sáta dúcáⁿ ñí cáháⁿ Jèsús te ío ní ndíhú iní-gá, te ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã díú-ní ìⁿ nchòhó cuáha cuendá ñáhá-ndó xii-í núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

22Te ní ngúíta cue tée xìca cuu ndihi-gá ndéhé ìⁿ ndehe ìⁿ núú tnáhá-güedě, chi ñá ní cùtnunì iní-güedé ndědacàa-güedé cuendá-güedé ní cáháⁿ-gá. 23Te ìⁿ tée-áⁿ ïo cùdíí ìní ñáhá Jèsús, te ndècu yatni-dé ñíni-gá cùdini-dé ndihi-gá. 24Te té Xímú, àdi Pelú chi úú ñuu-dé, ní quide-dé sěná núú tée ndècu yatni ñíni-gá-áⁿ sá càcáⁿ tnúhú-dě núú-gã ñuu ndědacàa-güedé cuendá-güedé ní cáháⁿ-gá. 25Te tée-ăⁿ ní sáháⁿ ndehe yatni-gá-dé ñíni Jesús, te ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú, ìndědacàa-ndí cuendá-ndí ní cáháⁿ-n-i? —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

26Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Na chindóyo-í luha pàá, te tée na cuáha-í te tée-áⁿ cúú-dě —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

Te ní chindóyo-gá luha pàá, te ní sáha-gá té Jùdás déhe té Xímú Iscàrioté. 27Te òré ní queheⁿ-dé pàá, te ní ngúndecu ndihi ñaha dùuⁿ-ná yucu ñávàha xii-dé. Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Sá nǐ sani iní-n càda-n te cada ndǐhi-ni-n —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

28Te ni ìⁿ cue té cùdini ndǐhi-gá ñá ní tècú tnùnì-güedé nása ndùu tnúhu ní xáhaⁿ-gǎ xii té Jùdás. 29Te dava-güedé ní sani iní-güedé sá sǎ cuèndá sá ndécú ndǐhi-dé sá ñúhú dǐhúⁿ, te vǎa ìó ìⁿ sá cuááⁿ-dǎ nǎndǐhi-güedé vico, àdi dǐhúⁿ cuǎha-dé ñáyiú ndàhú xáhaⁿ-gǎ ní cáháⁿ-güedé. 30Te sa ní cundiquíⁿ ní queheⁿ cuèndá té Jùdás pàá caxi-dé, te òré ní níhí-dǎ pàá-áⁿ te ní quee-dé cuáháⁿ-dǎ.

Jèsús càchí tnúhu-gá nàcuáa cada-o

31Te sátá nǐ quee té Jùdás cuáháⁿ-dǎ, te ní xáhaⁿ Jèsús xii dava-gá-güedé:

—Vitna te quini-ndó ndǐhi nchaa ñáyiú sá ìo càhnu cuu yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo, te òré-áⁿ cutnùnì iní-ndó sǎ ìo càhnu cuu tucu mee Yá Ndiöxí. 32Te núu yúhú quídé càhnu-í Yǎ Ndiöxí, te diu-ni ducaⁿ càda cahnu ñaha-gá xii yúhú, te ñá túú-gǎ titní nduu te ducaⁿ càda-gá. 33Te nchòhó cue déhe-í na càchí tnúhu-í sá sàcú duha-ná nduu ndècu ndǐhi ñaha-í xii-ndo. Te nchòhó nanducu ñaha-ndo xii-í dico vá ná ñihí ñáhá-ndó dàtná ní xáhaⁿ-í xii ñáyiú isràèl, te diu-ni ducaⁿ càháⁿ-í núú-ndó sǎ vǎ ndácú-ndó quǐhíⁿ-ndó nǔú quǐhíⁿ-í. 34Te duha sànu ichi ñaha tucu-í xii-ndo nàcuáa cada-ndo sǎ cúú ìní tnáhá-ndó ìⁿ ìⁿ-ndo datná yúhú cúú ìní ñáhà-í xii-ndo. 35Te núu na cùu iní tnáhá-ndó ìⁿ ìⁿ-ndo ña, te ducaⁿ te cutnùnì iní nchaa ñáyiú sá cúú-ndó cuè té ní chitnahá ñáhá xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Jèsús càháⁿ-gá sá tǎ Pèlú vá nǔnuu-dé sá xicá cùu ndǐhi ñaha-dé xii-gá

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

36Te ní xáhaⁿ tǎ Xímú, àdi Pelú chi úú dǐu-dé, xii Jèsús:

—Mèstrú, ¿ndèé quíhíⁿ-n-í? —càchí-dé xáhaⁿ-dǎ xii-gá.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Vitna te vá ndácú-n cànchicúⁿ ñáhá-n quǐhíⁿ núú quǐhíⁿ-í, dico na sàá nduu te dai sáá-n nǔú cùndècu-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

37Te ní xáhaⁿ tǎ Pèlú xii-gá:

—Mèstrú, ¿te ná cuèndá nǔu vá ndácù-í canchicúⁿ ñáhà-í xii-n quǐhíⁿ vitna-i? Chi yúhú ñá túú tnàhí yùhú-í cuèi na cùú-í sá cuèndá-n —càchí-dé xáhaⁿ-dǎ xii-gá.

38Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—¿Te ndáá sá xèhndé iní-n sǎ cuèi na cùú-n cuèndá-í-u? Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-n sǎ cùmánì-gǎ cana líhi, te únì xito cáháⁿ-n sǎ ñà túú xìní ñáhá-n xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Jèsús dánèhé ñáhá-gă nàcuáa cada-o nàsáá-ó nùú ndécú Yă Ndiöxí

14 ¹Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:
—E ñá túú nă cani iní-ndó. Quëndáá iní-ndó Yă Ndiöxí, te quindáá iní-ndó yǔhú. ²Chi núú ndécú Tătà-í ío nùne núú cùndècu-o, chi núú ñáhá ñá te sa cachí tnúhu-í xii-ndo ni cùu. Te vitna na nùhú-í te cada túha-í núú cùndècu-ndo. ³Te dătnùní quixi tucu-í te candeca ñaha-í xii-ndo quǐhíⁿ cuendá ìⁿ-ni xìchi cundecu-o. ⁴Te sa nàha-ndo ndéé quǐhíⁿ-í te sa xìní-ndó ìchi —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

⁵Te ní xáhaⁿ tǝ Măxí xii-gá:

—Mèstrú, ñá túú xìní-ndí ndéé quǐhíⁿ-n te da ichi-ná quiní-ndí —càchí-dé xăhaⁿ-dǝ xii-gá.

⁶Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yúhú cùú-í dătná ìⁿ ichi te cǎháⁿ-í tnúhu ndáá, te yúhú cada-í te naníhí tǎhú-ndó. Te ìⁿ dǐi díi-ni yúhú cada-í te sáá-ndó nùú Yă Ndiöxí cundecu-ndo te núú na quëndáá iní ñáhá-ndó xii-í. ⁷Te núú dǐcú cùtnùní ndisa iní-ndó yòo cuu-í-áⁿ, ducaⁿ te cutnùní iní-ndó yòo cuu Tătà-í ní cùu. Dico vitna dătná sá ñǎ xìní núú-ndó Dútú Ndiöxí Yaá cùú Tătà-í cada iní-ndó, chi ní xìní-ndó yǔhú —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

⁸Te ní xáhaⁿ tǝ Lìpé xii-gá:

—Mèstrú, danèhé ñáhá xii-ndí Dútú Ndiöxí chi na cùu váha iní-ndí —càchí-dé xăhaⁿ-dǝ xii-gá.

⁹Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:

—Lìpé, ¿te náa ñá túú xìní ñáhá-n xii-í? Te sa ní cuu vǎi nduu ndecu ndìhi ñaha-í xii-ndo, chi ñáyiu xìní ñáhá xii-í te xìní-yu tnàhá Tătà-í. ¿Te ná cuendá yòhó cǎchí-n sǎ dánèhé ñáhà-í xii-ndo Tătà-í? ¹⁰¿Náa ñá túú sàndáá iní-ndó sǎ yǔhú ndécù-í ndìhi Tătà-í? Te mee-gă ndécú ndìhi ñaha-gá xii-í. Te nchaa tnúhu cǎháⁿ-í núú-ndó ñà túú cǎháⁿ-í sá vǎxi iní mèe-í, chi Tătà-í Yaá ndécú ndìhi ñaha xii-í chǐndèe ñaha-gá quǐdè-í chiuⁿ-gá. ¹¹Te quindáá iní-ndó sǎ yǔhú ndécù-í ndìhi Tătà-í, te ducaⁿ mèe-gá ndécú ndìhi ñaha-gá xii-í. Te núú ñá túú sàndáá iní-ndó tnǔhu cǎháⁿ-í-a, te dandàcu iní-ndó nchàa chiuⁿ ta quide-í véxi, te quindáá iní ñáhá-ndó. ¹²Te na cǎchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ nchàa ñáyiu na quëndáá iní ñáhá xii-í, te cadá-yu chiuⁿ quide-í te cǎhnu-gá chiuⁿ cadá-yu chi yúhú nùhú-í núú ndécú Tătà-í cundecu-í nàcuáa níhí ndéé-gă-yu cundecu-yu. ¹³Te nchaa sá ná cǎcáⁿ-ndó te taxi-í te núú na quëndáá iní ñáhá-ndó xii-í, te nchaa cada-í cuendá cutnùní iní ñáyiu sá ío cǎhnu cuu Tătà-í Dútú Ndiöxí. ¹⁴Te yúhú cada-í nchaa sá cuìní-ndó cǎcáⁿ tǎhú-ndó nùú-í, te núú na quëndáá iní ñáhá ndisa-ndo xii-í.

Jèsús càchí-gá sá téndàha-gá Espíritú Yă Ndiöxí quixi cundecu ndihi-o

15^oTe núu nchòhó cúú ìní ñáhá-ndó xii-í te tñii-ndo nchàa tnúhu càháⁿ-í.
 16^oTe yúhú cacáⁿ táhù-í núú Tătà-í sá téndàha-gá Espíritú-gá quixi cundecu ndihi-ndo cànu ichi ñaha-xi xii-ndo nacuaa cundecu-ndo, te chindee ñaha-xi xii-ndo ni caa ni quíhíⁿ. 17^oTe nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha ñá túú xìní-yu Espíritú Yă Ndiöxí te ni vă cúú cundecu ndihí-yu. Dico nchòhó sa xìní-ndó Espíritú-gá te ndècu ndihi ñaha-xi xii-ndo. Te sáá ìⁿ nduu te cunuu Espíritú-gá iní-ndó. 18^oTe yúhú vá dáñá ñihnu ñaha-í xii-ndo, chi quixi tucu-í cundecu ndihi ñaha-í xii-ndo. 19^oTe sácú duha-ná nduu ndècu-í te vá quini ñáhá-gă ñáyiú xii-í, dico nchòhó chi quini ñáhá-ní-ndó xii-í. Te ducaⁿ-ni cundecu-ndo ichi váha chi cundecu ndihi ñaha-í xii-ndo nì caa ni quíhíⁿ. 20^oTe dàvá-áⁿ cutnùní iní-ndó sã ndécù-í ndihi Tătà-í, te ducaⁿ nchòhó cundecu ndihi ñaha-ni-ndo xii-í. 21^oTe nchaa ñáyiú dàcuaha tnúhu-í te tñii-yu, ñáyiú-áⁿ quidé ndìsá-yu sá cúú ìní ñáhă-yu xii-í. Te ducaⁿ Tătà-í cúú ìní ñáhá-gă xií-yu, te ducaⁿ-ni yúhú cúú ìní-í-yu tucu, te ducaⁿ te cùnuní iní-yu sá ndécú ndihi-í-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

22^oTe ní cáháⁿ ìⁿ téé nàni Judás dico ñá díú tē Jùdás déhe té Xímú Iscarioté ní cãháⁿ, chi ìngá té Jùdás ní xáhaⁿ-dē xii-gá:

—Mèstrú, ìnása cada-n cuendá cutnùní iní-ndí sá cúndècu ndihi ñaha-n xii-ndí, te ñáyiú ñùhu ichi cuehé ichi duha vá cúndècu ndihí-n-yu-i?
 —càchí-dé xáhaⁿ-dē xii-gá.

23^oTe ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Nchaa ñáyiú cùu iní ñáhá xii-í te tñii-yu tnúhu càháⁿ-í, te ñáyiú-áⁿ cúú ìní ñáhá Tătà-í xií-yu, te yúhú ndihi Tătà-í ndécú-ndí ndihí-yu. 24^oTe nchaa ñáyiú ñá túú cùu iní ñáhá xii-í te ñá túú tñii-yu tnúhu càháⁿ-í. Te nchaa tnúhu ní cáháⁿ-í ní xíndèdóho-ndo chi Tătà-í Yaá ní tendaha ñaha xii-í véxi-í ñuyíú-a ní dácáhú ìní ñáhá-gă xii-í, te ñá díú mèe-í ní càhu iní-í tnúhu cáháⁿ-í.

25^oDuha ndùu tnúhu càháⁿ-í núú-ndó vītna ndecu ndihi ñaha-gá-í xii-ndo. 26^oDico Yă Ndiöxí tendaha-gă Espíritú-gá quixi-xi cada-xi núu-í taxi-xi tnúhu ndee ìní xii-ndo, te diu-xi chindee ñaha-xi xii-ndo te danèhé ñáhá-xí xii-ndo nchaa sá cúmăní quini-ndó, te diu-ni-xi dandàcu iní ñáhá-xí xii-ndo nchaa nacuaa ní cáháⁿ-í.

27^oTe yúhú chindee chītuu ñaha-í xii-ndo ïo váha cuu iní-ndó cundecu-ndo datná yúhú ío váha cùu iní-í ndécù-í, chi sa ta cùyatni nduu núhú-í. Te yúhú càchí tnúhu ndáá-í sá chíndèe ñaha-í xii-ndo, te vá càdà-í dàtná quidé ñáyiú ñùhu ichi cuehé ichi duha. Te ni vă ndìhú iní-ndó, te ni vă yùhú-ndó. 28^oTe sa ní xíndèdóho-ndo ñí cáháⁿ-í sá ñùhú-í, te quixi tucu-í

cundecu ndihì ñaha-ĩ xii-ndo. Te núu ndisa cùu iní ñáhá-ndó xii-í ñá, te òré ní níhí-ndó tnũhu sá nùhú-í núu ndécú Tătà-í, te cudíí iní-ndó ní cùu, chi ío càhnu cuu-gá dàcúxí yũhú. ²⁹Te sa ní cachí tnũhu-í sá nùhú-í, te na sàá òré nùhú-í núu ndécú Tătà-í, te quindáá iní ñáhá-ndó xii-í.

³⁰Te ñá túú-gă vâi tnũhu ndatnúhu ndihì ñaha-ĩ xii-ndo chi sa véxi yucu ñăvâha sá táxí tnùnì ñuyíú-a, dico vá táxí tnùnì ñáhá-xí xii yũhú.

³¹Te cada-í nchaa nàcuáa ní táuchíúⁿ Tătà-í cuendá cutnùnì iní nchaa ñáyiu ñuyíú-a sá yũhú ío cùu iní-í-gá. Te vitna chí ndácuñí ná quihíⁿ-ó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Cuendá yoho yàha stilé ndihì nchaa dité-xi

15 ¹Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

²Yũhú cùu-í dàtná yoho yàha stilé, te Tătà-í cúú-gă dàtná ìⁿ tée xìto yoho yaha stilé-áⁿ. ²Te nchaa ñáyiu ní sándáá iní ñáhá xii-í cúú-yu dàtná dité nchaa yoho yàha stilé-áⁿ. Te tée xìto yoho yaha stilé-áⁿ xèhndé-dé nchaa dité-xi sá ñă cuiní-gá-xi cuuⁿ ndéhé-xi, te ndàda ndoo-dé nchaa dité-xi sá cúúⁿ cuendá cuuⁿ-gá. ³Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchohó, chi sa ní xócuñí nchaa sá cuèhé sá dúhá ndècu ndihì-ndo, chi ní sándáá iní-ndó tnũhu ní cáháⁿ-í. ⁴Te cuu ìⁿnuu-ndo cundecu ndihì ñaha-ndo xii-í, te núu ducaⁿ na càda-ndo, te cundecu ndihì ñaha-ĩ xii-ndo. Chi núu ìⁿ yutnu vídí ná quèndèè dité-xi, te dité-xi sá ñă quèndé-áⁿ vă cúúⁿ-gă sávidí-xi chi duuⁿ duuⁿ ní xíta-xi. Ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchohó chi vá ndácú-ndó càda-ndo chiuⁿ-í, te núu vá cùndècu ndihì ñaha-í xii-ndo.

⁵Chi yũhú cùu-í dàtná yutnu vídí-áⁿ, te nchòhó cúú-ndó dàtná nchaa dité-xi. Te nchaa ñáyiu cùu ìⁿnuu ndihì ñaha xii-í, te ndècu ndihì-í-yu, te ndácú-yu quidè-yu chiuⁿ-í. Te núu vá cúú ìⁿnuu ndihì ñahá-yu xii-í, te vá ndácú-yu cadá-yu chiuⁿ-í. ⁶Te nchaa ñáyiu vá cúú ìⁿnuu ndihì ñaha xii-í, te yáha-yu dàtná yàha ìⁿ dité yutnu vídí sá ñă túú cùuⁿ sávidí-xi, chi xèhndé-güedé yìchí-xi, te sàhmi-güedé.

⁷Cuu ìⁿnuu ndihì ñaha-ndo xii-í, te vá nàcuànaa-ndo nacuáa ní cáháⁿ-í. Te núu ducaⁿ na càda-ndo, te nání cuiní-ndó cãcáⁿ-ndó nũ-í te taxi-í. ⁸Te núu nchòhó ná cadá vâha-ndo cundecu-ndo, te ío cada càhnu-ndo Tătà-í, te ducaⁿ cùtnunì sá ndísá cùu-ndo cue tée ní chitnahá ñáhá xii-í. ⁹Te yũhú ío cùu iní ñáhà-í xii-ndo dàtná cúú iní ñáhá Yă Ndiõxí xii-í. Te cada-ni-ndo mèe-ni sá vâha cuendá cudíí iní ñáhá-gă-í xii-ndo. ¹⁰Te núu na quindáá iní-ndó càda-ndo nchaa nacuáa ní cáháⁿ-í, te ío cuu iní ñáhà-í xii-ndo, chi yũhú ducaⁿ ìo sándáá iní-í Tătà-í quidè-í nchaa nàcuáa ní cáháⁿ-gá, te xíãⁿ nũ ío cùu iní ñáhá-gă xii-í.

¹¹Duha càháⁿ-í núu-ndó cuendá cudíí ndisa iní-ndó dàtná cudíí iní mèe-í. ¹²Te duha ndùu tnũhu càháⁿ-í cuendá sá cúú iní tnáhá-ndó ìⁿ

ìíⁿ-ndo datná cúú ìní ñáhà-í xii-ndo. **13**Te núu ní xíhó sǎ cúú-xí ìíⁿ téé ío váha tñàhá tñúhu ndíhi-o, te xǎⁿ cutnùnì ìní ñáyíu sá ío cùu ìní-ó-dě. **14**Te nchòhó cuu-ndo cuè téé ío váha tñàhá tñúhu ndíhi-í te núu na càda-ndo nchaa nacuáa càháⁿ-í. **15**Te vá cǔñaha-gǎ-í xii-ndo sǎ cúú-ndó cuè téé xìnu cuechi núù-í, chi ni ìíⁿ téé xìnu cuechi ñá túú xìnì-dé ná quidé pàtróóⁿ-dě. Te yúhú càchí-í xii-ndo sǎ cúú-ndó cuè téé ío váha tñàhá tñúhu ndíhi-í, chi ní cachí tñúhu-í nchaa nàcuáa ní cáháⁿ Tǎtà-í. **16**Te ñá díú nchòhó ní càháⁿ ñáhà-ndó xii yúhú, chi yúhú ní cáháⁿ ñáhà-í xii-ndo. Te yúhú tauchìuⁿ-í quíhíⁿ-ndó càda-ndo nchaa nacuáa ní cáháⁿ-í, chi tñúhu-áⁿ vǎ ndíhí ñìhnu-xi. Te ducaⁿ nchàa sá ná càcáⁿ-ndó nǔú Tǎtà-í Yǎ Ndiǒxí te taxi-gá, te núu na quìndáá ìní ñáhà-ndó xii-í. **17**Te yúhú càháⁿ-í dóho-ndo sǎ cúú ìní tñáhà-ndó ìíⁿ ìíⁿ-ndo.

Ñáyíu ndècu ichi cuehé ichi duha cùu úhú ìní-yu Jèsús ndíhi nchaa ñáyíu sàndáá ìní tñúhu-gá

18Te nchaa ñáyíu ndècu ichi cuehé ichi duha ñá cúú quìní ñáhǎ-yu xii-ndo, te sa ñàha-ndo sá díhna-gá yúhú ní ngúíta-yu ducaⁿ ñà cúú quìní ñáhǎ-yu xii-í. **19**Te núu dìcò tñàhá nchòhó ndécú-ndó ìchi cuehé ichi duha ñà, te cuu ìní ñáhǎ-yu xii-ndo dàtná cúú ìní tñáhǎ-yu ndí mèé-yu ni cùu. Te yúhú ní nanducu ñìhnu ñàha-í xii-ndo tñúú ñáyíu ndècu ichi cuehé ichi duha, núu xǎⁿ ío cùu úhú ìní ñáhǎ-yu xii-ndo cuèndá sá ñà túú-gǎ chítnàhá-ndǒ-yu. **20**Te dandàcu ìní-ndó nàcuáa ní cáháⁿ-í sá ñí ìíⁿ téé xìnu cuechi ñá túú cùnùu-dé dàcúxí pàtróóⁿ-dě. Te yúhú cúú úhú ìní ñáhǎ-yu, te díu-ni ducaⁿ càda ñàhá-yu xii nchòhó. Te núu dìcò ní tñí-yu tñúhu ní cáháⁿ-í ñá, te díu-ni ducaⁿ tñí-yu tñúhu cáháⁿ-ndó nǔú-yu ni cùu. **21**Te ducaⁿ càda ñàhá-yu xii-ndo sǎ cuèndá-í, chi ñá xìnì-yu Tǎtà-í Yáá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyúú-a.

22Te vǎa vá cúndècu cuéchi-yu ni cùu, te núu ñá túú yúhú ní cǎháⁿ-í núú-yu, te vitna vá cúú tñàhí cachí-yu sá ñà túú cuéchi-yu. **23**Chi nchaa ñáyíu cùu úhú ìní ñáhà xii-í, te cùu úhú ìní-yu tñàhá Tǎtà-í. **24**Te vǎa ni ìíⁿ cuéchi-yu vá cúndècu ni cuu, te núu dìcò ñá túú ní xìnì-yu nchaa sá ñí quide-í sá vǎ yǒo tñàhí ndàcu cada. Te cuèi ní xìnì-yu dico dai cùu úhú ìní ñáhǎ-yu xii-í ndíhi Tǎtà-í. **25**Te duha quidé-yu chi dacuití quèe ndáá-xi nàcuáa yòdo tñunì núu tùtú Yǎ Ndiǒxí sá dácuàhá-yu, chi càchí-xi sá ñà túú ñà cuéchi-í te cuu úhú ìní ñáhǎ-yu xii-í.

26Te Espíritú Tǎtà-í Dútú Ndiǒxí sá ndécú nǔú-gǎ tendaha-í quixi chindee ñàha-xi xii-ndo, te canu ichi ñàha-xi nàcuáa cundecu-ndo, te Espíritú-áⁿ cǎháⁿ ndáá-xi cuèndá cutnùnì ìní nchaa ñáyíu yoo cùu-í. **27**Te nchòhó tñàhá-ndó cǎháⁿ váha-ndo cuèndá-í cuèndá cutnùnì ìní-yu yoo

cùu-í, chi nàha-ndo sá ndèé òré ní ngüíta-í quídè-í chiùⁿ Tàtá-í ní chitnahá ñáhá-ndó xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

16 ¹Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

²Duha càháⁿ-í cuendá ná nanchòcáva iní-ndó nùhú-ndó ìchi cuehé ichi duha. ³Chi vá dáña-gă-güedé quíhu-ndo vèñúhu, te ni vâ cúú-gă quini ndeé ñáhá-güedě xii-ndo. Te sáá ìⁿ nduu te cahni ñaha-güedě xii-ndo, te xíãⁿ cuu cahaⁿ-güedě sá quídé-güedě chiùⁿ Yá Ndiöxí. ⁴Te ducaⁿ càda-güedé chi ñá túú xini-güedé Tàtá-í, te ni ñà túú xini ñáhá-güedě xii yúhú. ⁵Te duha ndùu tnúhu càháⁿ-í núú-ndó, chi na sàá òré te ndacu iní-ndó nchàa tnúhu sá sà ní cachí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa cada ñaha-güedě xii-í.

Nchaa chiùⁿ quide Espíritú Yă Ndiöxí

⁶Te ñá túú ní càchí tnúhu-í xii-ndo ndèé díhna chi ndècu ndìhi ñaha-í xii-ndo. ⁷Dico vitna sa ta cùyatni nduu núhú-í núú ndécú Tàtá-í Yaá ní tendaha ñàha xii-í vèxi-í ñuyú-a. Te ni ìⁿ nchohó ñá túú xicáⁿ tnúhú-ndó nù-í nùu ndèé quíhíⁿ-í. ⁸Chi mee-ni sã ndìhú iní-ndó sã dúcáⁿ ñí cáháⁿ-í. ⁹Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã vâha-gá sá cúú-xi-ndó nùu núhú-í, chi tendaha-í Espíritú Yă Ndiöxí quixi cundecu ndìhi-ndo chindee ñaha-xi, chi núu vá nùhú-í te vá quíxí Espíritú-gá cundecu ndìhi-ndo chindee ñaha-xi xii-ndo. ¹⁰Te na quixi Espíritú-gá te dandixi túu-xi iní nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha sá ñà túú quide váha-yu. Te dacàhu iní ñáhá-xí sã ndécú ìⁿ ichi váha ichi ndáá. Te Espíritú-gá-áⁿ cada-xi nàcuáa cutnùní iní-yu sá Yă Ndiöxí cada ndáá-gá cuéchi-yu. ¹¹Te ducaⁿ te cutnùní iní-yu sá ndécú cuéchi-yu, chi ñá túú sàndáá iní ñáhă-yu xii-í. ¹²Te ducaⁿ te cutnùní iní-yu sá Yă Ndiöxí cada ndáá-gá cuéchi-yu, chi sa ní cáháⁿ-gá sá yúcu ñävâha sá táxí tnùní ñuyú-a quíhíⁿ-xi núú ùhú núú ndàhú.

¹³Te vâi-gá tnúhu ndècu cachí tnúhu-í xii-ndo, dico nchòhó chi vá cùndèe iní-ndó cùndedóho-ndo nchàa vitna. ¹⁴Te na quixi Espíritú Yă Ndiöxí, Espíritú càháⁿ ndáá cuiti, te Espíritú-áⁿ danèhé ñáhá-xí nchàa tnúhu váha tnúhu ndáá. Te vá dacàhu iní ñáhá-xí xii-ndo sá vèxi iní méé-xí chi dacàhu iní ñáhá-xí nchàa sá càháⁿ Yă Ndiöxí, te cachí tnúhu-xi nchaa nàcuáa cada-xi ndéé núú cuàháⁿ núú vèxi-gá. ¹⁵Te Espíritú-gá-áⁿ cada càhnu ñaha-xi xii yúhú chi ndècu ndìhi-xi tnúhu-í, te danèhé ñáhá-xí xii-ndo. ¹⁶Te nchaa sá ndécú ndìhi Tàtá-í ndécú ndìhi-í tnàhá-í, núu xíãⁿ càchí-í sá Espíritú-gá danèhé ñáhá-xí nchàa tnúhu-í xii-ndo.

Nchaa ñáyi ndìhú iní-xi nduu díí iní-yu na quixi tucu Jesús

16 Te ìíⁿ úú-nă nduu ndècu-í te vá quìní ñáhá-gă-ndó xii-í, dico núú sàcú-ni nduu te quíní ñáhá tùcu-ndo xii-í, te ducaⁿ chi núhú-í núú ndécú Tătà-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

17 Te sá dúcáⁿ nǐ cáháⁿ-gá nǔu ní ngúíta ìíⁿ úú cue tée xica cuu ndìhi-gá xǐtnàha-güedé:

—¿Nása ndùu-tu tnúhu càháⁿ-gá sá càchí-gá sá ìíⁿ úú-nă nduu ndècu-gá te vá quìní-gá-ó-gă, dico núú sàcú-ni nduu te quíní tucu-o-gă-i?, chi núhú-gá núú ndécú Tătá-gă —càchí-güedé xǐtnàha-güedé.

18 Te xǐtnàha tucu-güedé:

—¿Nása cuáháⁿ-tu tnúhu-ăⁿ sá sàcú-ni nduu? Te ñá tècú tnùn-ó nása ndùu tnúhu càháⁿ-gá —càchí-güedé xǐtnàha-güedé.

19 Te Jèsús ní cutnùn-í iní-gá sá cuìní-güedé cácaⁿ tnúhú-güedé núú-gă nása ndùu tnúhu ní cáháⁿ-gá, núu ní xáhaⁿ-gă:

—Cuèndá sá nǐ cachí-í sá ìíⁿ úú-nă nduu ndècu-í te vá quìní ñáhá-gă-ndó xii-í, dico núú sàcú-ni nduu te quíní ñáhá tùcu-ndo xii-í ní cachí-í, ¿xíăⁿ ndúcú tnúhu núú tnáhá-ndó-ăⁿ? —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

20 Te ní xáhaⁿ tùcu-gá:

—Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ nchòhó ndìhú víhí iní-ndó te ndáhyú-ndó, dico nchaa ñáyi ndècu ichi cuehé ichi duha chi da cudíí iní-yu. Dico nchòhó ñáyi ndáhyú chi sáá nduu te nduu díí iní-ndó. 21 Chi dàtná cuìní-ndó cùu ìíⁿ ñadihí ñaha ní tnahá nduu cacu déhe-xi vǎi sani iní-aⁿ sá quidé úhú ñáhá-xí. Dico na yăha cacu déhe-aⁿ, te ñá túú-gă ndácú iní-aⁿ sá nǐ quide úhú ñáhá-xí xii-aⁿ chi mee-nă sá cúdǐ iní-aⁿ déhe-aⁿ. 22 Ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu nchohó vitna chi ndìhú iní-ndó sǎ nùhú-í, dico quixi tucu-í quixi coto ñaha-í xii-ndo, te òré-áⁿ te cudíí ndìsa iní-ndó, te vá yǒo ìíⁿ-gá dandìhú iní ñáhá xii-ndo davá-áⁿ.

23 Te dàvá-áⁿ ñá túú-gă ná nducu tnúhu-ndo nǔu-í. Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ Tătà-í taxi-gá nchaa sá ná càcáⁿ-ndó nǔú-gă nǔu na quìndáá iní ñáhá-ndó xii-í. 24 Te ndéé vitna vátá dúcáⁿ-gă cada-ndo càcáⁿ-ndó. Dico cácaⁿ-ndó nǔú-gă nǔu ná cuìní-ndó te taxi-gá cuèndá cudíí ndìsa iní-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Xítóhó Jesucrìstú ní cunuu tnúhu-gá núú yucu ñăvăha

25 Te xăhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Mee-ni nǐ chidáhu ndodo-í tnúhu ní cáháⁿ-í núú-ndó, dico sáá nduu te vá chidáhu-gá-í tnúhu cáháⁿ-í, chi cáháⁿ ndáá-na-í cuèndá Tătà-í. 26 Te dàvá-áⁿ càcáⁿ-ndó nǔú Tătà-í nǔu ná cuìní-ndó te taxi-gá, te núu na quìndáá iní ñáhá-ndó xii yúhú Déhe-gá. Te ñá túú-gă xíní ñùhu-xi sá yúhú

cácáⁿ-í núú-gă cuendá-ndó chi cácáⁿ méé-nă-ndó. ²⁷Chi mee Tătà-í ío cùu iní ñáhă-gă xii-ndo cuendá cúú iní ñáhă-ndó xii-í, te sàndáá iní-ndó să nŭú-gă ní quee-í véxi-í. ²⁸Te yúhú ní quee-í núú Tătà-í véxi-í ñuyíú-a, te vitna dândóo-í ñuyíú-a te nŭhú-í núú ndécú-gă —càchí-gă xáhaⁿ-gă xii-güedé.

²⁹Te ní xáhaⁿ cuè téé xica cuu ndihí-gă:

—Vitna chi càháⁿ ndáá-nă-n, ñá túú-gă chídăhu-n tnŭhu càhá-n. ³⁰Te vitna ní xiní-ndí sá ïo váha cùtnuní iní-n nchàa nacuáa cùu, te cùtnuní iní-n nchàa nacuáa sàni iní nchaa ñáyiu. Te ñá túú xini ñuhu-xi nágá nducu tnŭhu-yu núú-n chi nchaa sa ní dátŭu-n nŭŭ-yu. Te xíăⁿ nŭu sàndáá iní-ndí sá nŭú Yă Ndiöxí ní quee-n véxi-n —càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gă.

³¹Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—¿Te vitna sàndáá iní-ndó-ăⁿ? ³²Vitna ní sáá nduu nŭ sáá òré sá ncháá nchòhó cuténuu-ndo càa ìⁿ caa úú cuu-ndo, te dândóo mee ñàha-ndo xii-í. Dico ñá díú mèe dii-í quendóo chi ndècu ndihí-í Tătà-í. ³³Duha càháⁿ-í cuendá cuu váha iní-ndó cùndecu-ndo, chi ñuyíú-a cuu úhú iní ñáhă-yu xii-ndo, dico ni vă yùhú-ndó chi yúhú sa ní dáquée tŭhù-í nchaa sá cuèhé sá dúhá ío ñuyíú-a —càchí-gă xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Jèsús xicáⁿ táhú-gă núú Tătá-gă Dútú Ndiöxí cuendá cue téé xica cuu ndihí-gă

17 ¹Te sátá dúcáⁿ nŭ cáháⁿ Jèsús te ní ndacoto-gă andiu, te ní xáhaⁿ-gă xii Tătá-gă Dútú Ndiöxí:

—Táu, vitna ní sáá nduu càda cahnu ñaha-n xii-í cuendá ducaⁿ càda cahnu ñaha-í xii-n. ²Chi mee-n nŭ cachí-n să táxí tnùní-í nchaa ñáyiu ñuyíú-a, te dàcacu nihnu-í nchaa ñáyiu ní cachí-n nàníhí tàhú. ³Te cundecu ndihí-ö-yu nŭ caa nŭ quíhíⁿ, chi sàndáá iní ñáhă-yu sá íⁿ dìi díi-ni yòhó cúú-n Ndiöxí ndisa, te ducaⁿ xini ñáhă-yu xii yúhú Jesucrístú téé ní tendaha-n véxi ñuyíú-a.

⁴Te yúhú ní chiñuhu ñaha-í xii-n ñuyíú-a, te ní xínu chiuⁿ ní cachí-n càda-í. ⁵Táu, vitna na nàsáá-í núú-n te cada càhnu ñaha-n xii-í dàtná ní xóo cada càhnu ñaha-n xii-í ndéé cútnàhá vátá ngăva-gă ñuyíú.

⁶Te nchaa ñáyiu ní nanducu nihnu-n tnuú nchaa ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha, ní taxi cuendá-n-yu, te ní xáhaⁿ-í xii-yu yoo cùu-n. Te cuendá-n cùú-yu, te ní taxi cuendá-n-yu, te ní sàndáá iní-yu tnúhu-n. ⁷Te vitna ní cutnùní iní-yu sá ncháá tnŭhu ndècu ndihí-í diu-ni mee-n nŭ taxi-n. ⁸Te ní dánèhé-í-yu nchaa tnúhu sá nŭ dánèhé ñáhă-n xii-í, te ní sàndáá iní-yu. Te ní cutnùní iní-yu sá nŭú-n nŭ quee-í véxi-í, te ní sàndáá iní-yu sá yòhó ní tendaha ñàha-n xii-í véxi-í ñuyíú-a.

9^oTe yúhú càháⁿ ndàhú-í núú-n cuendá nchaa ñáyiú ní taxi cuendá-n. Te ñá túú càháⁿ ndàhú-í núú-n cuendá ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha, chi cuendá nchaa ñáyiú ní taxi cuendá-n càháⁿ-í, chi cuendá-n cùú-yu. 10^oTe nchaa sá cúú cuendá-í cúú-xí cuendá-n, te nchaa sá cúú cuendá-n cùu-xi cuendá-í tnàhá-í. Te xǐquide càhnu ñahá-yu xii-í.

11^oTe yúhú vá cùndècu-gá-í ñuyíú-a, dico mèè-yu chi cundecu-ní-yu, te yúhú ndixi-í núú ndécú-n. Táu, yòhó ío yǐñùhu ndecu-n, te yúhú càháⁿ ndàhú-í núú-n sǎ ní yùhu ni iní-n còto-n nchaa ñáyiú ní taxi cuendá-n, ñáyiú ní sándáá iní tnúhu-í cuendá sá ííⁿ-ní ìchi cuú-yu cundecú-yu dàtná ííⁿ-ni cùu nchoo. 12^oChi òré ndécù-í ndìhí-yu ñuyíú-a ní xito-í-yu nàcuáa cùu iní-n, te ni ííⁿ-yu ñá túú ní xíta nihnu, chi ííⁿdii-ni té Jùdás ní xíta nihnu tnàhí-dé, te ducaⁿ nǐ cuu cuendá sá nǐ quee ndáá-xi nàcuáa yòdo tnuní núú tütú-n.

13^oTe vitna sa ndixi-í núú ndécú-n, dico nini ndècu-gá-í ñuyíú-a duha càháⁿ-í cuendá sá cúdíí iní-yu dàtná cúdíí iní mèè-í. 14^oTe yúhú ní dánèhé-í-yu tnúhu-n, dico nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha cùu úhú iní ñáhǎ-yu xií-yu cuendá sá ñà túú-gǎ ndécǔ-yu ichi cuèhé ichi duha-áⁿ dàtná yúhú ñá túú ndècu-í ichi-áⁿ. 15^oTe ñá túú càhí-í sá xócàní-n-yu ñuyíú-a, dico càháⁿ ndàhú-í núú-n sǎ dácǎcu nìhnú-n-yu núú yucu ñǎvǎha. 16^oTe yúhú ñá túú ndècu-í ichi cuèhé ichi duha, te ducaⁿ mèè-yu ñá túú-gǎ ndécǔ-yu ichi cuèhé ichi duha. 17^oTe ío na cùndecu yíhi ñuhu-gá-yu núú-n dàcuahá-yu tnúhu-n, chi cùu-xi ííⁿ tnúhu ndáá. 18^oTe dàtná ní tendaha ñàha-n xii yúhú véxi-í tnuú nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha, ducaⁿ càda-í tendaha-í-yu quíhíⁿ-yu cáháⁿ-yu tnúhu-í tnuú nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha. 19^oTe yúhú ndécú yǐñùhu-í núú-n, te cada ñàha-n xii-í nàcuáa cùu iní-n sǎ cuendá-yu, te ducaⁿ te cundecu yǐñùhú-yu núú-n dàcuahá-yu tnúhu-n.

20^oTe ñá díú cuendá mee-ni ñáyiú sa ní sándáá iní-xi càháⁿ ndàhú-í núú-n, chi tnàhá cuendá nchaa ñáyiú na quèndáá iní ñáhá xii-í ndéé ìdá-gá nǔu na cùndedóho-yu tnúhu cáháⁿ ñáyiú na tendaha-í. 21^oTe xicáⁿ táhù-í núú-n sǎ ncháǎ-yu ííⁿ-nǎ ichi na cùú-yu, te ííⁿ-nǎ cani iní ndìhi ñàhá-yu xii-o dàtná cúú nchòo ííⁿ-ni cuu-o. Te ducaⁿ ííⁿ-ná cuu-o ndìhí-yu cuendá sá ná quèndáá iní nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha sá díú-n nǐ tendaha ñàha-n xii-í véxi-í ñuyíú-a. 22^oTe nchaa sá vǎha ní taxi-n ndècu ndìhí-í ní dánèhé-í-yu cuendá sá ííⁿ-nǎ cuú-yu cundecú-yu dàtná ndécú nchòo. 23^oTe yúhú cundecu ndìhí-í-yu, te yòhó cundecu ndìhi ñàha-n xii yúhú cuendá ííⁿ-nǎ cuu ndisá-yu cundecú-yu. Te ducaⁿ te cutnùní iní nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha sá díú mèè-n ní tendaha ñàha-n xii-í véxi-í ñuyíú-a, te cùu iní-n-yu dàtná cúú iní ñáhá-n xii yúhú.

24 Táu, mee-n ñ taxi cuendá-n-yu, te cuení-í sá cundécú-yu núú cundecu-í cuendá quiní-yu sá quidé càhnu ñaha-n xii-í chi ducaⁿ-ni cùu iní ñáhá-n xii yúhú ndéé cútnàhá vátá ngáva-gá ñuyíú. 25 Táu, yòhó ío yíñùhu ndecu-n. Te ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha ñá túú xini ñáhă-yu xii-n, dico yúhú chi xini ñáhà-í xii-n, dico ñáyiu ní sándáá iní ñáhá xii-í sa xini-yu sá díú-n ñ tendaha ñaha-n xii-í véxi-í ñuyíú-a. 26 Te sa xăhaⁿ-í xii-yu yoo cùu-n, te díu-ni ducaⁿ càda-í cuendá cuu iní tnáhă-yu dàtná cúú iní ñáhá-n xii-í, te ducaⁿ cundecu-í ndihí-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii Tătá-gă Dútú Ndiöxí.

Ní tñi-güedé Jèsús ndécá ñaha-güedé cuáháⁿ

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

18 1 Te sátá dúcáⁿ ñ cáháⁿ Jèsús, te ní quee-gá ndihí cue téé xica cuu ndihí-gá cuáháⁿ-güedé ndàa ingá xio yuhu yúú Cèdrón. Te yacáⁿ cáá ñⁿ lahuertá, te xití lahuertá-áⁿ cuănguihu Jèsús ndihí cue téé xica cuu ndihí-gá. 2 Te té Jùdás déhe té Xímú Iscarioté téé ní sáha cuendá ñáhá xii-gá núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá sa xini-dé lahuertá-áⁿ chi titní xito ní sáháⁿ Jèsús ndihí-güedé xíaⁿ. 3 Núú ndáá ichi xíaⁿ ñ sáá té Jùdás ndihí vài sandadú, ndihí cue téé quide cuendá veñúhu ní techiúⁿ ñaha cue dútú cúnúu, ndihí cue téé cùu fariséú. Te xínehe-güedé machití ndihí ñⁿ úú-gá sá dēéⁿ, te yòtnuú-güedé lìntérná ndihí iti ní sáá. 4 Te Jèsús sa ñaha-gá nchaa ñacuáa cada ñaha-güedě xii-gá ñúu ní sáháⁿ tuha ñaha-gă xii-güedé, te ní xáhaⁿ-gă:

—¿Yoo nànducu-ndo? —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

5 Te ní xáhaⁿ-güedě:

—Jèsús téé ñuú Nazàrét nándùcu-ndí —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yúhú ducaⁿ ñani-í, te náu-í ndécú-á te núu yúhú nándùcu-ndo

—cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te tnàhá té Jùdás téé ní sáha cuendá ñáhá xii-gá ndihí-güedé. 6 Te òré ní xáhaⁿ Jèsús sá díú-gă cúú tēe nànducu-güedé, te ní nacaca dùma-güedé te ní nduá-güedé ndéé ñuhu. 7 Te ní xícáⁿ tnúhú tùcu Jesús núú-güedě yoo nànducu-güedé. Te ní xáhaⁿ tùcu-güedé sá Jèsús téé ñuú Nazàrét nándùcu-güedé, 8 núu ní xáhaⁿ-nă Jèsús:

—Sa ní cáháⁿ-í sá díú yúhú ducaⁿ ñani-í, te núu yúhú nándùcu-ndo, te dañà-ndo nchaa cue téé iha na nùhú-güedé —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

9 Duha ní cuu chi ní quee ndáá-xi ñacuáa ní cáháⁿ méé Jèsús chi ní cachí-gá sá ncháá ñáyiu ní sáha cuendá ñáhá Yă Ndiöxí cundecu ndihí-gá vá cuíta nihnú-yu. 10 Te té Xímú, àdi Pelú chi úú dùu-dé, néhé-dě ñⁿ machití, te ní tava-dé machití-áⁿ ññi-xi te ní xehndé-dé lóho xio cùha ñⁿ téé

nàni Malcú ní quéndeé duuⁿ. Te téé-áⁿ xínú cuèchi-dé núú dütú cúnúu-gá.
11Te ní xáhaⁿ Jèsús xii té Pèlú:

—Nataxúha machití-áⁿ nűú ñúhú-xí, chi dacuitíí sǎ ndóhò-í nàcuáa ní cachí Tǎtǎ-í cunduu —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Jèsús ndécú-gǎ núú dütú cúnúu-gá

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

12Te cue sandàdú ndihi cue téé cúnúu-gá núú-güedě, ndihi cue téé quide cuendá veñúhu ní tni-güedé Jèsús, te ní dácútú ñàha-güedé. **13**Te ndèca ñàha-güedé xii-gá cuáháⁿ núú ndécú tǎ Ànás, te té Ànás-áⁿ cúú-dě tǎtǎ ñadìhí té Caifás. Te té Caifás-áⁿ nǐ cuu-dé dütú cúnúu-gá cuíá-ǎⁿ. **14**Te diu-ni téé-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě xii ñáyiú isràèl sǎ vǎha-gá sǎ ííⁿ-ní tǎe na cùú-dé sǎ cuendá-yu nchaá-yu.

Té Pèlú càháⁿ-dé núú ñáyiú sǎ ñà túú xìní-dé Jèsús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

15Te té Pèlú, àdi Xímú chi úú dū-dé, ndihi ingá tucu-dé nàcuáa xica cuu ndihi-güedé Jèsús nchìcúⁿ ñáhá-güedě xii-gá cuáháⁿ. Te ííⁿ téé-áⁿ xìní tñáhá-dě ndihi dütú cúnúu-áⁿ nűu nchìcúⁿ-dé tñáhá-dé Jèsús cuánguihu ndéé núú cáá vèhe téé cúnúu-áⁿ. **16**Dico té Pèlú ní ndóo-dé yuyèhe ndaa quehé, núú ní ndee téé ndihi té Pèlú-áⁿ nǐ cáháⁿ ndihi-dé ñàha ndéé yuyèhe, te ndèca-dé té Pèlú cuánguihu. **17**Te ní xáhaⁿ ñàha ndéé yuyèhe-áⁿ xii té Pèlú:

—¿Náa ñá díú yòhó tñáhá-n xica cuu ndihi-n téé ndèca-güedé cuánguihu-a? —càchí-aⁿ xáhaⁿ-aⁿ xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tǎ Pèlú:

—Ñáhá, ñá túú tǎe-ǎⁿ xícá cùu ndihi-ú —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-aⁿ.

18Te ío víxiⁿ quide-xi núú cue téé xínu cuechi, ndihi cue téé quide cuendá veñúhu ní dátñáhá-güedé ñuhú, te xínutnǐ teté-güedé ndihi té Pèlú.

Dütú cúnúu nducu tñúhu-dé núú Jèsús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

19Te dütú cúnúu ní xícáⁿ tñúhú-dě núú Jèsús nűu nándi cùu cue téé xica cuu ndihi-gá, te nándi sǎ dánèhé ñáhá-gǎ xii-güedé. **20**Te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Yúhú càháⁿ ndodo-í núú nchàa ñáyiú cuèi xití veñúhu càhnu sǎ ïo cúnúu, te cuèi xití nchaa dǎva-gá veñúhu núú tàcǎ nchaa ñáyiú isràèl ducaⁿ-ni dǎnehé-í-yu, te ñá túú dǎyuhu cáháⁿ-í. **21**Núú vá càcǎⁿ tñúhú-n nűú-í. Càcǎⁿ tñúhú nűú nchàa ñáyiú sàcúndedóho tñúhu càháⁿ-í, te na

càháⁿ-yu núu nása ndùu tnúhu càháⁿ-í chi xìní-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

22Te sá dúcáⁿ nǐ cáháⁿ Jèsús nǔu ìⁿ tée quide cuendá veñúhu nùtníi-dé tnàhá-dé te ní cani-dé ìⁿ déhndé nǔú-gă. Te ní xáhaⁿ-dë:

—¿Ná cuendá ducaⁿ càháⁿ-n nǔú dǔtú cúnùu-i? —cachí-dé xáhaⁿ-dë xii-gá.

23Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:

—Te núu nèhé ní cáháⁿ-í te cáháⁿ-n nása ndùu tnúhu ní cáháⁿ-í, te yúhú càháⁿ váha-í te ducaⁿ càniha-n —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

24Te ndùtu yoho-ni Jesús ní dánùhú ñáhá tǔ Ànás xii-gá ndaha té Caifás dǔtú cúnùu-gá.

Té Pèlú càháⁿ tucu-dé núú ñǎyiu sá ñà túú xìní-dé Jèsús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

25Te té Pèlú nùtníi teté-ni-dé, te ní xáhaⁿ-güedë xii-dé:

—¿Náa ñá díú tnàhá yòhó xícá cùu ndìhi tée ndèca-ndí véxi-ǎⁿ? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedë xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tǔ Pèlú:

—Ñáhá, ñá túú tǔe-áⁿ xícá cùu ndìhi-ú —càchí-dé xáhaⁿ-dë xii-güedé.

26Te ìⁿ ñaní tnàhá tǔe ní xehndé té Pèlú lóho-xi-áⁿ xínú cuèchi-dé tnàhá-dé núú dǔtú cúnùu. Te tǔe-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dë xii té Pèlú:

—¿Náa ñá díú tnàhá-n ndìhi-n-dé ní xìní ñáhà-í òré ní tnií-ndí-dé xití lahuèrtá? —càchí-dé xáhaⁿ-dë xii-dé.

27Te té Pèlú ní xáhaⁿ tucu-dé sá ñà díú-dë, te òré-áⁿ nǐ cana ìⁿ líhi.

Jèsús ndécú-gă núú tǔ Pìlatú

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

28Te ní ndeñuhu-güedé Jèsús vehe té Caifás, te ndèca ñaha-güedé xii-gá cuáháⁿ vechiùⁿ tée cùu gobiernú. Te sa ta cùditó-ni-gá cuáháⁿ nǔu ñá ní cuíní cue tée isràél quíhu-güedé xití vechiùⁿ tée cùu gobiernú-áⁿ. Te núu nǐ quíhu-güedé vechiùⁿ-áⁿ ñá, te vá cúú-gă quíhu-güedé cudìni-güedé vico pàscuá ní cùu chi ducaⁿ tnàhí quide-güedé. 29Núu té Pìlatú tée cùu gobiernú ní quee-dé vechiùⁿ-dé ní cáháⁿ ndìhi ñaha-dë xii-güedé, te ní xáhaⁿ-dë:

—¿Ná cuèchi ní quide tée-a núu ndèca-ndo-dé véxi? —càchí-dé xáhaⁿ-dë xii-güedé.

30Te ní xáhaⁿ-güedë:

—Te núu dìcò ñá túú cuèchi-dé-áⁿ te vá cándèca-ndí-dé quixi núú-n ní cùu —cachí-güedé xáhaⁿ-güedë xii-dé.

31Te ní xáhaⁿ tucu té Pìlatú xii-güedé:

—Chí cándèca-dé cuánùhú, te cada ndáá-ndó cuèchi-dé nàcuáa càa leí mée-ndó —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

Te ní xăhaⁿ-güedě:

—Dico nchúhú ñáyiú isràél chi ñá túú dùcaⁿ taxi tnuní lèí sá cáhni-ndě —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

32Te ducaⁿ ñí cuu chi dacuití ñí quee ndáá-xi nàcuáa ní cáháⁿ mée Jèsús cada-xi cuú-gá. **33**Te cuándihu té Pìlatú vechiùⁿ-dé, te ní cana-dé Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-dě núú-gă, te xăhaⁿ-dě:

—¿Yòhó yíndaha-n ñáyiú isràél-ăⁿ? —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

34Te ní xăhaⁿ Jèsús:

—¿Te xíăⁿ càháⁿ-n să vëxi iní mée-n, àdi ió ìⁿ ñáyiú ní cachí tnúhu xii-n cuèndá-í? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

35Te ní xăhaⁿ tē Pìlatú xii-gá:

—Ñá díú tē isràél cúu-í nūu ducaⁿ căháⁿ-n, chi cue ñaní tnáhá-n cuè tēe isràél ndihi cue dútú cúnùu ní taxi cuèndá ñáhá-güedě xii-n ìha. ¿Te ná ní quide-n? —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

36Te ní xăhaⁿ Jèsús:

—Ñá díú tē ñuyíú-a cùu-í te ni ñà túú vëxi-í taxi tnùn-í ñuyíú-a, chi núu dícó ìha tàxi tnuní-í áⁿ te cue tēe xica cuu ndihi-í nàá-güedé ndihi cue tēe isràél cuèndá sá vă tní ñaha-güedé xii-í ní cùu, dico ñá túú vëxi-í sá táxi tnùn-í ñuyíú-a —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

37Te ní xăhaⁿ tē Pìlatú:

—¿Te tēe yìndaha ñáyiú cùu-ó vání? —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

Te ní xăhaⁿ Jèsús:

—Te dàtná càchí-n-ăⁿ yìndaha ndisa-í ñáyiú, chi yúhú véxi-í ñuyíú-a te ìha ní cacu-í te càháⁿ-í mee-ni tnúhu ndáá. Te nchaa ñáyiú na cùdí ìni-xi tnúhu ndáá, te tedóho-yu nchaa tnúhu càháⁿ-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

38Te ní xăhaⁿ tē Pìlatú:

—¿Te ná cúu-tu tnúhu ndáá-áiⁿ? —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

Càchí-güedé sá cáhni-güedě Jèsús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Te sáta ñí yáha ní xícáⁿ tnúhú tē Pìlatú núú Jèsús, te ní quee tucu-dé quehé, te xăhaⁿ-dě xii cue tēe isràél:

—Ñá túú ñă cuèchi tēe-a. **39**Te váha-ni chi ducaⁿ tnàhí quide nchohó sá ndì tnahá nduu vico pascuá cuín-ndó să dácăcu-í ìⁿ tēe yìhi vecaá. Te núu cuín-ndó te na dácăcu-í tēe yìndaha ñaha xii-ndo —cachí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

40Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-dé, núu nchaa-güedé níhi ní cáháⁿ-güedé, te xăhaⁿ-güedě:

—iVá dácăcu-n tée-áⁿ, té Barrábás dácăcu-n! —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

Te té Barrábás-áⁿ nǐ cuu-dé iġⁿ ñadúhú.

19 ¹Te té Pìlatú ní táúchíúⁿ-dě ní tniġ ñaha cuè sandadú xii Jèsús, te ní caniha-güedě xii-gá ndiġi ñiġ. ²Te diu-ni cue tée-áⁿ nǐ cadúha-güedé iġⁿ coróná iñu ní chihi-güedé díquí-gă, te ní dáquġu nuu ñaha-güedě xii-gá iġⁿ dóó tícuèhé víhí. ³Te ní sáháⁿ ndehe yatni-gá-güedé núú-gă, te ní xáhaⁿ-güedě:

—ílo cànnu cuu yohó tée yìndaha ñaha xii ñáyiġ isràél! —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě cúdíquí ndeé ñáhá-güedě xii-gá.

Te ní cani-güedé déhndé núú-gă.

⁴Te ní quee tucu té Pìlatú quehé te ní xáhaⁿ-dě xii nchaa ñáyiġ xĩndecu quehé:

—Te cundehe-ndo-dě ná ndeé ñùhu-í-dé iha, chi yúhú săha-í cuendá sá ñà túú cuèchi-dé —càchí-dé xăhaⁿ-dě xií-yu.

⁵Te ní ndeñuhu ñaha té Pìlatú xii Jèsús xití vechiùⁿ-dé te ñùhu iġⁿ coroná iñu díquí-gă, te niñnu-gá dóó tícuèhé víhí-ăⁿ. Te ní xáhaⁿ tġ Pìlatú xií-yu:

—iNái-dé-a! —càchí-dé xăhaⁿ-dě xií-yu.

⁶Te ní xiní ñáhá cuè dútú cúnùu ndiġi cue tée quide cuendá veñúhu. Te ní cuáá-güedé, te xăhaⁿ-güedě:

—iCata caa-dé! iCata caa-dé núú cùrúxí! —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tġ Pìlatú:

—Váha-gá nñu candeca mee-ndo-dě quíhíⁿ cata caa-ndo-dě núú cùrúxí, chi yúhú cútnùní iní-í sá ñà túú na cuèchi-dé —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-güedé.

⁷Te ní xáhaⁿ cuè tée isràél:

—Léi ndécú ndiġi nchúhú càchí-xi sá dàì cuú-dé, chi càchí-dé sá Dġhe Yá Ndiöxí cúú-dě —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-dé.

⁸Te sá dúcáⁿ nǐ xáhaⁿ-güedě xii té Pìlatú, te vaa-gá ní yùhú-dé. ⁹Núu cuándiġu tucu-dé vechiùⁿ-dé, te ní xáhaⁿ tùcu-dé xii Jèsús:

—¿Te yòhó ndeé tée cùu-n-i? —cachí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

Dico Jèsús ñá túú ní căháⁿ-gá.

¹⁰Núu ní xáhaⁿ tġ Pìlatú xii-gá:

—¿Te vá càchí tñuhu-n nñu ndeé tée cùu-n-u? ¿Náa ñá túú xini-n să yùhú táxí tñùní-í, te cuu-ni tauchiùⁿ-í cata caa ñaha-güedě xii-n núú cùrúxí cuú-n, te cuu-ni dácăcu ñaha-ġ xii-n-ăⁿ? —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

¹¹Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Yòhó ñá túú sǎ táxí tnùní ñáhá-n xii yúhú ní cùu núu ñá túú Yǎ Ndiöxí ní cuení-gá sá dúcáⁿ cùnduu, te téé ní taxi cuendá ñáhá xii-í núu-n tée-áⁿ ïo-gá ndècuéchi-dé dácúxí yòhó —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

12Te òré-áⁿ ñí ngüíta té Pìlatú ndúcú-dě nàcuáa cada-dé dácácu-dé Jèsús ní cùu, dico cue téé isràél ní ngüíta-güedé ní cuáá-güedé, te xáhaⁿ-güedě:

—Te núu na dácácu-n tée-áⁿ, te ñá díú tée tnàhá tnúhu ndihi té Cèsár cúú-n. Chi nděda-ni càa téé na càchí sá cúú-dě téé yìndaha ñaha xii ñáyiu cùu úhú iní-dé té Cèsár. Te té Jèsús-áⁿ càchí-dé sá táxí tnùní-dé —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-dé.

13Te sá dúcáⁿ ñí xáhaⁿ-güedě xii té Pìlatú núu ní quee-dé ndihi Jèsús cuáháⁿ ndihi ñaha-dě corrèdór núu ñí quee mee-ni yúú vǎha núu ñúhú, te xíaⁿ nání-xí Gǎbatá tnúhu hèbreú. Te xíaⁿ ndécú xilé sácõo nchihi té Pìlatú xèhndé-dé cuéchi ñáyiu, núu ní nucóo-dé núu xilé-dé òré ní quexìo-dé ndihi Jèsús. **14**Te cùu-xi datná cuádava nduu, nduu víspré vico pàscuá. Te ní xáhaⁿ tǎ Pìlatú xii ñáyiu isràél:

—iNái téé yìndaha ñaha xii-ndo-a! —cachí-dé xáhaⁿ-dě xii-yu.

15Te ní cuáá-yu, te xǎhǎⁿ-yu:

—iCahni-dé! iCahni-dé! iCata caa-dé núu cùrúxí! —càchí-yu xǎhǎⁿ-yu.

Te ní xáhaⁿ tǎ Pìlatú:

—¿Te yúhú cata caa-í téé yìndaha ñaha xii-ndo-u? —cachí-dé xáhaⁿ-dě xii-yu.

Te cue dútú cúnùu ní xáhaⁿ-güedě:

—Nchúhú ñá túú-gǎ téé yìndaha ñaha xii-ndí, chi ìⁿdii-ni té Cèsár yìndaha ñaha-dé xii-ndí —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-dé.

16Te té Pìlatú ní xáhaⁿ-dě ní queheⁿ cuendá-güedé Jèsús ndécá ñaha-güedé cuáháⁿ cata caa ñaha-güedě núu cùrúxí.

Sàta caa-güedé Jèsús núu cùrúxí

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

17Te ní quee Jèsús nchídó-gǎ cùrúxí cuáháⁿ ìⁿ xichi núu nání Yìqui Díquí Ndǎyi. Te tnúhu hèbreú quéé-xí Gǒlgotá. **18**Te yàcáⁿ ní sata caa ñaha-güedě xii-gá núu cùrúxí-áⁿ. Te xio xio dǎñi-gá ní sata caa-güedé úú cue téé ndècu ndisa cuéchi-xi diu-ni núu cùrúxí tucu. **19**Te ní táuchíúⁿ tǎ Pìlatú ní taxi ndecu-güedé ìⁿ sá ndèè lètrá núu cùrúxí tá càa-gǎ, te duha càchí lètrá-áⁿ: “Jèsús téé ñúú Nazàrét, téé yìndaha ñaha xii ñáyiu isràél”, duha càchí-xi. **20**Te vǎi ñáyiu isràél ní xiní-yu nàcuáa càháⁿ lètrá-áⁿ, chi yatni-ni yuhu ñúú ní sata caa ñaha-güedě xii-gá núu cùrúxí. Te lètrá-áⁿ càháⁿ-xi tnúhu hèbreú, te càháⁿ-xi tnúhu griégú, te càháⁿ-xi tnúhu làtín. **21**Te ní xáhaⁿ cuè dútú cúnùu xii té Pìlatú:

—Vá táuchìuⁿ-n tee-güedé lètrá cáháⁿ-xi “Tée yìndaha ñaha xii ñáyiù isràél” ní cùu, váha-gá tauchìuⁿ-n tee-güedé lètrá cáháⁿ-xi “Tée càchí yìndàha ñaha xii ñáyiù isràél ní cùu” —cachí-güedé xàhaⁿ-güedě xii-dé.

22Te ní xáhaⁿ tē Pìlatú:

—Nàcuáa ní táuchìuⁿ-í ní tee-güedé te ducaⁿ quèndóo-xi —càchí-dé xàhaⁿ-dě xii-güedé.

23Te sátá ñí sata caa ñaha cuè sandadú xii Jèsús núú cùrúxí, te cùmí xichi ní quide-güedé dóo-gă, te ìⁿ ìⁿ xichi dóo-gă ní cáhñu cue sandadú-áⁿ. Te ndècu ìⁿ dóo-gă dóo cání ñà túú ní tǐcu. 24Te cuèndá dóo-ăⁿ ñí xítñaha cue sandadú-áⁿ:

—Vá ndátá-ó dǒo-a, váha-gá nǔu na còto ndéé-ó cuèndá quiní-ó ndèdacàa-o cuu cuèndá-ó —càchí-güedé xítñaha-güedé.

Te ducaⁿ ñí quide-güedé chi ní quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiǒxí núú càchí-xi: “Títñí xichi ní cáhñu-güedé dóo-í. Te ní xito ndéé-güedé cuèndá cutnùní iní-güedé ndèdacàa-güedé níhí-güedě dóo-í”, duha càchí-xi núú tütú-gá. Te sá dúcáⁿ càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiǒxí nǔu xíăⁿ ducaⁿ ñí quide cue sandadú-áⁿ.

25Te yatni dǐñi curúxí núú tácaà Jesús nútnǐ ñáná-gă, ndihi cùhú-xi, ndihi tá Màriá ñadìhí té Clèofás, ndihi tá Màriá Magdalèná. 26Te ní xiní Jèsús ñáná-gă nútnǐ-aⁿ dǐñi ìⁿ tée ní xica cuu ndihi-gá, tée ío cùu iní-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii ñáná-gă:

—Năá, tée nùtnǐ-áⁿ nduu-dé dàtná déhe mee-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-aⁿ.

27Te ní xáhaⁿ-gă xii tée ní xica cuu ndihi-gá-áⁿ:

—Ñaha-áⁿ nduu-aⁿ dàtná ñáná méé-n —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé. Núu ndéé dàvá-áⁿ ñí nduu ñáná ñáhá tē-áⁿ xii ñáná-gă.

Ní xíhí Jèsús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

28Te ní cutnùní iní Jèsús sá ñí ndihi chìuⁿ ní táhú Tătá-gă Dútú Ndiǒxí ní quide-gá nǔu ní cachí-gá:

—Yìchí-í ndute —càchí-gá.

Te duha ní cáháⁿ-gá chi ní quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiǒxí.

29Te ndècu ìⁿ lítu ñùhu ndudí íá. Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá sá yìchí-gá ndute, núu xíăⁿ ní queheⁿ-güedé cáchí te ní chindóyo-güedé xítí ndudí íá-ăⁿ, te ní chinenu-güedé díquí ìⁿ dité yutnu nàni hisópó, te ní ndocani-güedé ní chihi-güedé yuhu-gá. 30Te sátá ñí xihí-gá ndudí íá-ăⁿ, te càchí-gá:

—Vitna ní dǎxǐnu cava-í nchaá chiúⁿ ní cachí Tǎtǎ-í cada-í —duha ní cachí-gá.

Te ní xócuǐta dúcúⁿ-gǎ ndàa núú-gǎ, te ní xíhí-ni-gá.

Īⁿ sandàdú ní caáⁿ-dé yiqui naha Jèsús ndihi ĩⁿ pùyá yíhí càá núú-xi

31Te cuendá sá ndùu vispré vico pàscuá cúú-xí nùu ñá ní cuení cue tée isràél cundecu-ni yiqui cùñú-gá núú cùrúxí ndihi yiqui cùñú cue tée ní sata caa-güedé dñi-gá, chi cuendá nduu tnèé-áⁿ cúú-xí ndùu ndetatú ñáyiu, te ío quide cahnú-yu nduu-ǎⁿ, núu ní xáhaⁿ-güedé xii té Pilatú sá táuchiuⁿ-dé quíhíⁿ cue tée cáhnú-güedé díhíⁿ Jèsús ndihi díhíⁿ cue tée tàcaa ndihi-gá, te xocàni-güedé yiqui cùñú-gá ndihi yiqui cùñú-güedé yàcáⁿ. **32**Te sátá dúcáⁿ te ní sáháⁿ cue sandàdú ní sáhnú-güedé díhíⁿ cue tée tàcaa xio xio dñi Jesús. **33**Te òré ní cuyatni-güedé núú-gǎ, te ní xiní-güedé sá sà ní xíhí-gá nùu ñá ní sáhnú-güedé díhíⁿ-gá.

34Dico ĩⁿ sandàdú-áⁿ ñí cúxi-dé pùyá néhé-dě ĩⁿ xio yiqui naha-gǎ, te yìhí caá núú-xi núu ní caáⁿ-xi yiqui naha-gǎ ní quee níñí ndihi ndute cuí. **35**Te yúhú té Juàá tée ní cadúha tutú-a ní xiní-í nàcuáa ní cuu ní xíhí Jèsús, te xǎⁿ nùu càháⁿ ndáá-í cuendá quíndáá iní-ndó. **36**Te ducaⁿ ñí cuu ñá ní sáhnú-güedé díhíⁿ Jèsús, chi ní quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiǒxí núú càchí-xi: “Vá càhnú-güedé ni ĩⁿ yiqui-gá”, duha càchí-xi. **37**Te ducaⁿ ñí quide-güedé Jèsús ní caáⁿ-güedé yiqui naha-gǎ, chi ñngá xichi núú tütú Yǎ Ndiǒxí càchí-xi: “Sáá nduu te quiní-güedé ĩⁿ tée ní dánícuèhé-güedé”, duha càchí-xi.

Chìndúxi-güedé Jèsús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

38Te sátá dúcáⁿ ñí cuu, te té Chèé tée ñuú Arimàtea tnàhá-dé ní sándáá iní-dé tnúhu Jèsús dico dayuhu, chi ní xóo yúhú-dé cue tée cùnuu núú ñáyiu isràél. Te tée-áⁿ ñí xáhaⁿ-dě xii té Pilatú nùu vá dáñá-dě canehe-dé yiqui cùñú Jèsús quíhíⁿ chindúxi-dé, te té Pilatú ní xáhaⁿ-dě xii-dé sá cúú cànehe-dé yiqui cùñú Jèsús quíhíⁿ, núu ní sáháⁿ-dé ní nuu nehe-dé yiqui cùñú-gá núú cùrúxí nchídó-dě cuáháⁿ. **39**Te té Nicòdemú tée ní sáháⁿ niú ní cáháⁿ ndihi-dé Jèsús ndéé díhna, tée-áⁿ néhé-dě ócò úxí kílú yuchi ní cuáha mee-ni yücú sǎ nání mìrrá ndihi yücú sǎ nání àloés. Te ío váha tnàmi saháⁿ. **40**Te ní naníhí tnàhá-dě ndihi té Chèé, te ní chidúcúⁿnuu-güedé yiqui cùñú Jèsús mee-ni dǒó vǎha, te nàcuáa ta dùcuⁿ nuu-güedé yiqui cùñú-gá dǒó-ǎⁿ, te ducaⁿ ta chido-güedé yuchi sàháⁿ tnámí-ǎⁿ nùú dǒó-ǎⁿ chi ducaⁿ tnàhí quide ñáyiu isràél òré chindúxi tnàhá-yu. **41**Te yatni núú ñí sata caa-güedé Jèsús cáá ĩⁿ lahuertá. Te xití lahuèrtá-áⁿ nchí ĩⁿ yaú cava duha cuáháⁿ ndáá-xi, te vátá yǒo ĩⁿ-gá

nguindŭxi xíaⁿ. ⁴²Te cuendá sá nŭ cuyatni tnahá nduu ndètatú ñáyi u isràél nŭu xíaⁿ yaú cava nchìi yatni-ni xíaⁿ nŭ chihi-güedé yiqui cùñú Jèsús.

Jèsús ní ndoto-gá

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

20 ¹Te ndumìngú tacuĩhdá-gá cuáháⁿ tá Màriá Magdalèná cuáháⁿ ngoto-xi yaú núú nŭ chihi-güedé yiqui cùñú Jèsús, te ní sáá-xi ní xiní-xi sá ñà túú-gă ndèdí yúú yèhe yaú-áⁿ. ²Núu xìnu-xi cuánuhú núú ndécú tè Xímú, àdi Pelú chi úú dŭu-dé, ndihi ingá téé ní xica cuu ndihi-gá téé ío cùu iní-gá, te ní xáhaⁿ-xi xii-güedé:

—Nèhe-güedé yiqui cùñú Jèsús cuáháⁿ, te ñà xìní-ó ndèé ní taxi ndecu-güedé —càchí-xi xáhaⁿ-xi xii-güedé.

³Te ní quee té Pèlú ndihi ingá téé-áⁿ cuáháⁿ ndéhé-güedé yaú núú nŭ chihi-güedé yiqui cùñú-gá. ⁴Te ndúú-güedé xínú-güedé cuáháⁿ ní cùu, dico ingá téé-áⁿ nŭ cuu níhi-gá sáhá-dé cuáháⁿ-dé nŭu díhna-gá-dé ní sáá-dé yuhu yaú núú nŭ chihi-güedé yiqui cùñú Jèsús ní cùu. ⁵Te ní ngáundeyi-dé xító nihni-dé xití yaú-áⁿ, te ní xiní-dé mee-nă dóó vâha sá nŭ xíducúⁿ nuu-gá yúcú, dico ñà ní quĩhu-dé. ⁶Te sátá nŭ sáá té Pèlú te cuánguihu-dé xití yaú-áⁿ, núu tnàhá-dé ní xiní-dé nchaa dóó nŭ xíducúⁿ nuu-gá yúcú-ăⁿ. ⁷Te ní xiní-dé sá dŭó nŭ xíndútú dŭquí-gă ñà túú càtuu jundú-xi ndihi dóó nŭ xíducúⁿ nuu-gá chi ní nadúcúⁿnuu-ná cātùu ìⁿ xio. ⁸Te nchìcúⁿ tucu téé ní sáá díhna-gá-áⁿ cuánguihu xití yaú-áⁿ, te ní xiní-dé sá dŭó-nă yúcú, te ñà túú-gă yiqui cùñú Jèsús nŭu ní sándáá iní-dé sá nŭ ndoto-gá. ⁹Chi vátá tècú tnùní-gá-güedé nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí núú càchí-xi sá Jèsús ndoto-gá. ¹⁰Te ní xícó ndì ndúú cue téé ní sángoto yaú núú nŭ chihi-güedé yiqui cùñú Jèsús ní cùu cuánuhú-güedé vehe-güedé.

Jèsús ní naníhí tnáhá-gă ndihi tá Màriá Magdalèná

(Mr. 16:9-11)

¹¹Te ní sáá tucu tá Màriá yuhu yaú núú nŭ chihi-güedé yiqui cùñú Jèsús te ní ngúíta-xi ndàhyú-xi, te ní ngáundeyi-xi xító nihni-xi xití yaú-áⁿ. ¹²Te xití yaú-áⁿ nŭ xiní-xi úú espíritú xínú cuèchi núú Yă Ndiöxí xixíhnu-xi mee-ni dóó cuixíⁿ xĩndecu-xi núú nŭ cáa yiqui cùñú-gá. Te ìⁿ-xi nùcúú núú nŭ cáa díquí-gă, te ìⁿ-xi nùcúú núú nŭ cáa sáhá-gă. ¹³Te espíritú-áⁿ nŭ xáhaⁿ-xi xii tá Màriá:

—¿Ná cuendá ndàhyú-n? —càchí-xi xáhaⁿ-xi.

Te ní xáhaⁿ tă Màriá:

—Ndàhyú-í chi nèhe-güedé yiqui cùñú Yaá cúú Xítohó-í cuáháⁿ, te ñà túú xìní-í ndèé ní taxi ndecu-güedé —càchí-xi xáhaⁿ-xi xii cue espíritú-áⁿ.

14Te tnúhu-ni-áⁿ ñí cáháⁿ-xi te ní nchócótó-xí ìⁿ xio, te ní xiní-xi Jèsús núnñi-gá dico ñá túú ní cùtnuní iní-xi sá díú mèe-gá. 15Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-xi:

—¿Ná cuendá ndàhyú-n? ¿Yoo nànducu-n? —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-xi.

Te mee-xi ñí sani iní-xi sá tēe xìto lahuertá-áⁿ cúú tēe-áⁿ, núu ní xáhaⁿ-xi:

—Tăta, te núu yòhó néhé-n yìqui cuñú Jèsús cuáháⁿ, te cáháⁿ-n ndèé ní taxi ndecu-n chi cuendá naqueheⁿ-í canehe-í núhú —càchí-xi xăhaⁿ-xi.

16Te ní cáháⁿ díú ñàha-gá xii-xi, te xáhaⁿ-gă:

—iMàriá! —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-xi.

Te ní ndacoto-xi núú-gă, te ní cáháⁿ-xi tnúhu hēbreú, te xăhaⁿ-xi:

—iRabòní! —càchí-xi xăhaⁿ-xi. Te tnúhu-áⁿ quéé-xí Mèstrú.

17Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Daña vá ngání ñàha-n chi vátá ndáá-gă-í núú ndécú Tătà-í. Te núhú-n cūñaha-n xii cue tēe ío váha ní tnahá tnúhu ndihi-í sá ndáà-í núú ndécú Tătà-í Dútú Ndiöxí, te diu-gá cúú Tătá-ndó nchàa-ndo, te diu-ni-gá cúú Ndiöxí-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-xi.

18Te ní natñi tá Màriá Magdalèná ichi cuánuhú-xi cūñaha-xi xii cue tēe ní xica cuu ndihi-gá sá ñí xiní-xi Jèsús, te ní xáhaⁿ-xi xii-güedé nchaa nàcuáa ní xáhaⁿ-gă xii-xi.

Ní quexìo Jesús núú xĩndecu cue tēe ní xica cuu ndihi-gá

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

19Te diu-ni ndumìngú sandiquiⁿ ní nataká cue tēe ní xica cuu ndihi-gá, te xĩndedí nihnu-güedé vehe sá xiyùhú-güedé cue tēe cūnuu núú ñăyiu isràél. Te ní quíhu Jèsús ndéé tnuú-güedé ní ngúnutñi-gá, te ní xáhaⁿ-gă:

—Yá Ndiöxí chĩndèe ñaha-gá xii-ndo ìo váha cùu iní-ndó ndècu-ndo —cachí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

20Te ní dánèhé ñáhá-gă ndaha-gá ndihi yìqui naha-gă xii-güedé. Te ío ní cudíí iní-güedé sá díú ndisa-gá ní xiní ñáhá-güedě. 21Te ní xáhaⁿ tùcu Jesús xii-güedé:

—Yá Ndiöxí chĩndèe ñaha-gá xii-ndo ìo váha cùu iní-ndó ndècu-ndo. Te dàtná ní tendaha ñàha Tătà-í Dútú Ndiöxí xii-í véxi-í ñuyíú-a, te ducaⁿ tēndaha ñaha-í xii-ndo quíhíⁿ-ndó căháⁿ-ndó tnúhu-í núú ñăyiu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

22Te ní chiyócó-gă núú-güedě, te ní xáhaⁿ-gă:

—Chí ndúú tàhú Espiritú Yă Ndiöxí cundecu ndihi-ndo. 23Te nchaa ñăyiu na quĩndáa iní-xi tnúhu-í te cūñaha-ndo xii-yu sá ñí quide càhnu iní Yă Ndiöxí nchaa cuéchi-yu. Te nchaa ñăyiu vá quĩndáa iní tnúhu-í te

cúñaha-ndo xii-yu sá vǎ cǎdá cǎhnu iní-gǎ cuéchi-yu —cǎchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Té Mǎxí cǎháⁿ ndihi-dé Jèsús

24Te núú ùxúú cue téé ní xica cuu ndihi-gǎ, te ìiⁿ-dé nání-dě Mǎxí téé ní xóo danàni-güedé Cuǎchí, te téé-áⁿ ñà túú-dě ndécú ndihi-güedé òré ní sáháⁿ Jèsús. 25Te dava-gǎ cue téé ní xica cuu ndihi-gǎ ní xáhaⁿ-güedě xii-dé:

—Ní xiní-ndí Jèsús —cǎchí-güedé xáhaⁿ-güedě.

Te ní xáhaⁿ tǎ Mǎxí:

—Te vǎ quǐndáá iní-í, chi ndéé quǐní-í ndaha-gǎ núú ñǐ quée nduyú, te dàquǐhu-í díquí ndáhà-í núú ñǐ caáⁿ nduyú-áⁿ, te dàquǐhu ndàha-í yiqui naha-gǎ núú ñǐ caáⁿ, ducaⁿ te quǐndáá iní-í —cǎchí-dé xáhaⁿ-dě xii-güedé.

26Te núú ùná tucu nduu ní natacá tucu cue téé ní xica cuu ndihi Jèsús ìiⁿ vehe, te nduu-ǎⁿ tnàhá té Mǎxí ndécú ndihi-güedé. Te cuèi ndèdí nihnu-güedé vehe-áⁿ, te ní quǐhu Jèsús ndéé tnuú-güedé, te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Yá Ndiöxí chǐndèe ñaha-gǎ xii-ndo ìo váha cùu iní-ndó ndècu-ndo —cǎchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

27Te ní xáhaⁿ-gǎ xii té Mǎxí:

—Cundehe ndàha-í te dàquǐhu-n díquí ndáhá-n nùú ñǐ quée nduyú, te dàquǐhu-n ndàha-n yiqui naha-í-a cuèndá quǐndáá iní-n te vǎ cání ìiⁿ cani úú iní-n —cǎchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

28Te ní xáhaⁿ tǎ Mǎxí xii-gǎ:

—ìYòhó cúú-n Xìtohó-í! ìYòhó cúú-n Ndiöxì-í! —cǎchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gǎ.

29Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Mǎxí, ndéé vitna ní sándáá iní-n chi ndéé ní xiní ñáhá-n xii-í te ní sándáá iní-n, dico cùdíí-gǎ iní nchaa ñáyiú ñá túú ní xìní núú ñáhá xii-í, te ní sándáá iní-yu —cǎchí-gǎ xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Quǐndáá iní-ó tnǐhu yòdo tnuní núú tütú-a

30Te vǎi-gǎ sá vǎ yòo tnàhí ndàcu cada ñá túú yòdo tnuní núú tütú-a ní quide Jèsús núú cuè téé ní xica cuu ndihi-gǎ. 31Dico dava-gǎ ní ngódó tnùní núú tütú-a cuèndá sá quǐndáá iní-ndó sǎ Jèsús cúú-gǎ Crístú Déhe Dútú Ndiöxí, te naníhí tàhú-ndó te núu na quǐndáá iní-ndó-gǎ.

Úsá cue téé ní xica cuu ndihi Jèsús ní xiní ñáhá-güedě xii-gǎ

21 1Te ìngá nduu tucu xǐndecu cue téé ní xica cuu ndihi Jèsús yuhu làgúná ñuú Tìberias, te ní sáháⁿ-gǎ núú xǐndecu-güedé-áⁿ. Te duha ní cuu ní xiní ñáhá-güedě xii-gǎ. 2Te ndècu té Xímú, àdi Pelú chi úú

dìu-dé, ndihi té Mǎxí téé ní xóo cúñaha-güedě Cuǎchí, ndihi té Natanàél téé ñúú Cànáá, te ñúú-áⁿ yíndèhu-xi distritú Galileá, te tnàhá ndi ndùú déhe té Zebèdeú, ndihi úú-gá tucu cue téé ní xica cuu ndihi-gá. ³Te ní xáhaⁿ tǎ Pèlú xii-güedé:

—Quíhíⁿ-í quítnii-í chácá —càchí-dé xǎhaⁿ-dǎ xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedě:

—Tnàhá nchúhú canchicúⁿ ñáhá-ndǐ xii-n quíhíⁿ tucu —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-dé.

Te ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé ní sáá-güedé núú ndécú bàrcú, te ní quée-güedé xití bàrcú-áⁿ cuáháⁿ-güedé. Te niú-áⁿ ñǎ ní ñíhí tnàhí-güedé chácá. ⁴Te sa ta cùditó-ñǎ cuáháⁿ ní xiní-güedé Jèsús yuhu làgúná, dico ñǎ ní cùtnuní iní-güedé sá díú-gǎ. ⁵Te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Cue téé cuechi, ìní ñíhí-ndó chǎcá caxi-o ñǎ? —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedě:

—Védana chácá ñà túú ní ñíhí-ndǐ —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

⁶Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Chí dáquēe ñunu-ndo ndàa xio cuha barcú chi ñíhí-ndó-dí —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te ducaⁿ ñǐ quide-güedé, te òré nátàva-güedé ñunu xití ndute, te ñǎ cùndè-gá-güedé natava-güedé cuendá sá ñǐ chítú chǎcá xití-xi. ⁷Te téé ní xica cuu ndihi-gá téé ío cùu iní-gá ní xáhaⁿ-dǎ xii té Pèlú:

—iDìu Xítóhó Jesucristú! —càchí-dé xǎhaⁿ-dǎ xii-dé.

Te sá ñǐ tecú dóho té Pèlú sá dúcáⁿ càháⁿ-dé ñuu ní ndíúnuu-dé dóó-dǎ, chi dóó sǎ yímàa-ni-dé ñíhnú-dǎ ní cùu. Ducaⁿ te ní nuu ndava-dé bàrcú ní ngaunihnu-dé ndute, te cuáháⁿ-dé núú ndute-áⁿ ñǐ quene-dé ndéé ñuhu yìchí. ⁸Te dava-gá cue téé ndihi té Pèlú diu-ni cue téé ní xica cuu ndihi Jèsús ní quendóo-güedé dàtná ìíⁿ ciendú-gá mètrú te quene-güedé yuhu ndùte. Te tǎñuhu-ni-güedé ñunu-güedé chitu chǎcá ñǐ quene-güedé ndéé yuhu ndùte. ⁹Te òré ní quene-güedé ñuhu yìchí, te ní xiní-güedé càyú ñuhú, te núú ñùhú-áⁿ ñúhú ìíⁿ chácá ndihi ìíⁿ pàá. ¹⁰Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-güedé:

—Quíhíⁿ ngueheⁿ-ndo ìíⁿ úú chácá quiti íchí ñǐ tnií-ndo —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

¹¹Núú té Pèlú ní sáháⁿ-dé núú ndécú bàrcú, te ní quée-dé xití-xi ní cándé-dé ñunu ñuhu chácá tǎñuhu-dé ní quene ndéé ñuhu yìchí, te chitu chǎcá náhnú, te ñuhu ìíⁿ ciendú údico úxí úní-dí xití ñunu-áⁿ, te cuèi ducaⁿ vài-dí ñuhu dico ñǎ ní ndǎtá ñunu-áⁿ. ¹²Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Chí nèhé cadí iní-ndó —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Dico ni ììⁿ cue tée ní xica cuu ndihi-gá-áⁿ ñǎ ní xicáⁿ tnúhú-güedě núú-gǎ nũu yoo cùu-gá, chi sa ní cutnùnì iní-güedé sá díú Jèsús cúú-gǎ. **13**Te Jèsús ní sáháⁿ-gá ní queheⁿ-gá pàá ní sǎñaha-gǎ xii-güedé caxi-güedé, te dǎtnùnì ní queheⁿ tucu-gá chácá ñí sǎñaha-gǎ xii-güedé.

14Vitna cùu únì xito sá xìnì ñáhá cue tée ní xica cuu ndihi-gá sátá ñí ndoto-gá.

Jèsús càháⁿ ndihi-gá té Pèlú

15Te sátá ñí túhú cóhó-güedě ní sadí iní-güedé te ní xicáⁿ tnúhú Jèsús núú tǎ Xímú, àdi Pelú chi úú òu-dé, te xáhaⁿ-gǎ:

—Xímú, déhe té Jònás, ¿cùu iní-gá-n yùhú dácúxí dàva-gá cue tée-a ñǎ? —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tǎ Pèlú:

—Mèstrú, cùu iní ñáhà-í, yòhó sa nàha-n —cachí-dé xáhaⁿ-dǎ xii-gá.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te núu ducaⁿ, te dacàxi-n cue mbéé ìhli-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te cue mbéé-áⁿ cúú-güèdì ñáyiu cùu cuendá-gá.

16Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii té Pèlú:

—Xímú, déhe té Jònás, ¿cùu iní ñáhá-n xii-í-u? —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tùcu té Pèlú:

—Mèstrú, cùu iní ñáhà-í, yòhó sa nàha-n —cachí-dé xáhaⁿ-dǎ xii-gá.

Te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Te núu ducaⁿ, te coto-n cuè mbéè-í —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

17Te xito cùu únì ní xáhaⁿ tùcu-gá xii té Pèlú:

—Xímú, déhe té Jònás, ¿cùu iní ñáhá-n-ǎⁿ? —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te té Pèlú ío ní cundìyí-dé sá dúcáⁿ ñí cuu únì xito xicáⁿ tnúhú-gǎ núú-dǎ nũu ndisa sá cúú ìní ñáhá-dǎ xii-gá, te ní xáhaⁿ-dǎ:

—Mèstrú, yòhó nchaa sa xìnì-n, te sa cùtnunì iní-n sǎ cúú ìní ñáhà-í xii-n —càchí-dé xáhaⁿ-dǎ xii-gá.

Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te núu ducaⁿ, te dacàxi-n cue mbéè-í. **18**Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-n sǎ cùtnàhá cuechi-gǎ-n ñí xóo ndécuihnu mee-n dǒó-n, te ní xóo quíhíⁿ-n ndèni ní xóo cachí iní-n, dico na yì-n te dacàá-n ndàha-n, te ìngá tée dacuihnu ñaha xii-n dóó-n te cada yica-dǎ candeca ñaha-dǎ xii-n quíhíⁿ ììⁿ núú ñà túú tnàhá iní-n —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

19Te sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ Jèsús cúú-xí sǎ ñí dátècú tnúhu ñaha-gǎ xii té Pèlú nàcuáa cada-xi cuú-dé, te ducaⁿ càda cahnu-dé Yǎ Ndiòxí, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—ìCanhicúⁿ ñáhá-n xii-í! —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Tée ío cùu iní-gá

20Te ní nchócótó tẽ Pèlú ndàa sátá-dě, te ní xiní-dé sá nchìcúⁿ ñáhá ìngá tée xìca cuu ndìhi-gá cuáháⁿ, tée ío cùu iní-gá tée ní xínucóo ñìni-gá òré ní cudìni ndìhi ñaha-gá xii-güedé, te ñiu-ni tée-áⁿ ñí xícaⁿ tnúhú-dě núú-gă dává-áⁿ nũ nděda càa tée cuáha cuendá ñáhá xii-gá núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá. **21**Te òré ní xiní té Pèlú sá nchìcúⁿ ñáhá tẽ-áⁿ, te ní xícaⁿ tnúhú-dě núú Jèsús, te xáhaⁿ-dě:

—Mèstrú, te tée-áⁿ, ìná cúú sã yáha-dé-i? —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

22Te ní xáhaⁿ Jèsús:

—Te núu yúhú cuìní-í sá cùndècu-ni-dé ndéé ná quìxi tucu-í ñuyíú-a, ìte yòhó ná cuendá-n nũ xícaⁿ tnúhú-n? Yòhó canchicúⁿ ñáhá-ní xii-í —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-dé.

23Te ní xinu tnúhu núú nchàa ñáyiú sàndáá iní tnúhu-gá sá tẽ-áⁿ vă cùú-dé. Dico Jèsús ñá túú dùcaⁿ ní xáhaⁿ-gă sá vă cùú-dé, chi ní xáhaⁿ-gă: “Núu yúhú cuìní-í sá tẽ-áⁿ cundecu-ni-dé ndéé ná quìxi tucu-í ñuyíú-a, ìte yòhó ná cuendá-n?”, duha ní xáhaⁿ-gă xii té Pèlú.

24Te ñiu-ni yúhú té Juàá tée ní sani iní-yu sá vă cùú càháⁿ ndáá-í nchaa nàcuáa ní cuu, te ñucaⁿ ñí tee-í núú tütú-a, te cùtnuní iní-ndó sã tnũhu ndáá cúú-xí.

25Te ndècu vai-gá núú sã ñí quide Jèsús. Te núu ñicó ní ngũndee nchaandi túhú ñá, te vaa ni te ñihí ñuyíú te vá tnàhá núú-xi cundecu lìbrú, te núu ñicó ní ngũndee nchaa. Te ñucaⁿ na cùnduu. Te ío chí cádá ndèe iní-ñă vitna.